ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΕ-ΕΥ 33/2026

Διασφαλίζεται η ορθή καταβολή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος σε δικαιούχους;

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:
Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

11 Νοεμβρίου 2026

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή iii
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου 1
2. Εισαγωγή 17
3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις 20
4. Παραρτήματα 52

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) αποτελεί βασικό εργαλείο κοινωνικής πολιτικής και στήριξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Η αποτελεσματική εφαρμογή του προϋποθέτει αξιόπιστες διαδικασίες ελέγχου, έγκαιρη αξιολόγηση των αιτήσεων και ορθή διαχείριση των δημόσιων πόρων. Η διαφάνεια και η συνεπής εφαρμογή της νομοθεσίας είναι απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε η κρατική στήριξη να παραχωρείται σε όσους πραγματικά τη δικαιούνται. Η παρούσα Έκθεση εξετάζει ειδικές περιπτώσεις καταβολής ΕΕΕ και αναδεικνύει ζητήματα που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης των επιδομάτων πρόνοιας.

Παρατεταμένες προεγκρίσεις αιτήσεων

Οι προεγκρίσεις εφαρμόστηκαν ως ένα μέτρο έκτακτης βοήθειας μέχρι να εξετασθεί η αίτηση. Παραταύτα, από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός αιτήσεων παρέμεινε σε καθεστώς προέγκρισης για παρατεταμένες χρονικές περιόδους, χωρίς ολοκλήρωση της αξιολόγησης και χωρίς λήψη τελικής απόφασης. Σε αρκετές περιπτώσεις, το ΕΕΕ καταβαλλόταν για σειρά ετών, παρά τη μη υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών ή την ύπαρξη σοβαρών εκκρεμοτήτων. Η πρακτική αυτή αλλοιώνει τον προσωρινό χαρακτήρα της προέγκρισης και αυξάνει τον κίνδυνο καταβολής επιδομάτων χωρίς επαρκή επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας των αιτητών.

Ελλιπής εξέταση βασικών κριτηρίων

Ο έλεγχος ανέδειξε αδυναμίες ως προς την αξιολόγηση ουσιωδών κριτηρίων επιλεξιμότητας. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ανεπαρκούς τεκμηρίωσης της εξέτασης καταθέσεων και χρηματοοικονομικών στοιχείων, καθώς και αδυναμίες στην αξιολόγηση ακίνητης ιδιοκτησίας και των εξαιρέσεων που εφαρμόστηκαν. Παράλληλα, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί επαρκώς ότι πληρούνταν διαχρονικά οι προϋποθέσεις μόνιμης διαμονής και λοιπά ουσιώδη κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι αδυναμίες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, να καταβάλλεται ΕΕΕ χωρίς να έχει επιβεβαιωθεί επαρκώς και σε συνεχή βάση η πλήρωση των προβλεπόμενων κριτηρίων επιλεξιμότητας, ενώ σε άλλες περιπτώσεις προέκυψαν ποσά προς ανάκτηση.

Ελλιπής πληροφόρηση και διαχείριση αρχείων

Η απουσία ολοκληρωμένης διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων περιόρισε τη δυνατότητα άμεσης επαλήθευσης στοιχείων και έγκαιρης ενημέρωσης των αρμόδιων υπηρεσιών. Παράλληλα, εντοπίστηκαν αδυναμίες στη φύλαξη και οργάνωση φυσικών και ηλεκτρονικών αρχείων, με αποτέλεσμα στοιχεία και δικαιολογητικά να μην είναι πάντοτε άμεσα διαθέσιμα.

Ανάγκη ενίσχυσης των διαδικασιών ελέγχου

Τα ευρήματα της Έκθεσης καταδεικνύουν ουσιαστικές αδυναμίες στις διαδικασίες ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αιτήσεων ΕΕΕ, οι οποίες χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Οι αδυναμίες αυτές δημιουργούν αυξημένο κίνδυνο καταβολής δημόσιων πόρων σε άτομα που δεν είναι πραγματικοί δικαιούχοι, υπονομεύοντας την αξιοπιστία του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και στερώντας από το κράτος τη δυνατότητα να εφαρμόσει πιο αποτελεσματική και στοχευμένη κοινωνική στήριξη προς όσους έχουν πραγματική ανάγκη.

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

Πίνακας Συντομογραφιών

ΑΠΙ	Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα
ΔΒ	Δημόσιο Βοήθημα
ΔΥΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΧΣ	Επίδομα Χαμηλοσυνταξιούχων
ΚΠ	Κοινωνική Παρέμβαση
ΠΣ ΕΕΕ	Πληροφοριακό Σύστημα για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΤΚΕΑΑ	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
ΤΚΧ	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
ΥΔΕΠ	Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας
ΥΚΕ	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
ΥΚΠ	Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Η Ελεγκτική Υπηρεσία διενήργησε έλεγχο σε στοχευμένο δείγμα περιπτώσεων αιτητών Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), με σκοπό τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, αναφορικά με την καταβολή του επιδόματος σε περιπτώσεις όπου παραχωρήθηκε προέγκριση και σε περιπτώσεις όπου, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία εξαιρέσεις ως προς το ύψος των καταθέσεων και την αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η σχετική νομοθεσία προβλέπει τα ακόλουθα για τις πιο πάνω περιπτώσεις:

(α) Προέγκριση Αίτησης:

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Προνοίας (ΥΔΕΠ) δύναται, πριν από την ολοκλήρωση της εξέτασης αίτησης, να αποφασίσει την παραχώρηση προέγκρισης για προσωρινή παροχή ΕΕΕ, μέχρι να εξεταστεί αν πληρούνται όλες τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και να εκδοθεί τελική απόφαση επί της αίτησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η Υπηρεσία παραχωρεί προθεσμία τριών μηνών για την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών από τον αιτητή.

(β) Κριτήρια αξιολόγησης καταθέσεων:

Για σκοπούς παραχώρησης ΕΕΕ λαμβάνονται υπόψη οι καταθέσεις και τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του αιτητή και της οικογένειάς του με εξαίρεση οποιωνδήποτε αποζημιώσεων που λήφθηκαν ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα. Το ΕΕΕ δεν παραχωρείται όταν το συνολικό ύψος των καταθέσεων και των λοιπών οικονομικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των €5.000 για τον αιτητή, προσαυξανόμενο κατά €1.000 για κάθε επιπλέον μέλος της οικογένειας. Η νομοθεσία προβλέπει, ωστόσο, ότι ορισμένα ποσά εξαιρούνται από τον υπολογισμό του πιο πάνω ορίου, όπως, μεταξύ άλλων, ποσά που προορίζονται για θεραπεία ατόμων με αναπηρία, ποσά που αποτελούν εγγύηση δανείου, καταθέσεις ανηλίκων που προέρχονται από κληρονομιά ή άλλους παρόμοιους λόγους, ποσά από σπουδαστικά δάνεια, καθώς και καταθέσεις υπερήλικων προσώπων που χρειάζονται βοήθεια στη διαχείρισή τους υπό την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτά δεν υπερβαίνουν τις €20.000. Σε περίπτωση υπέρβασης των πιο πάνω ορίων, η αίτηση απορρίπτεται, ενώ ο αιτητής διατηρεί δικαίωμα υποβολής ένστασης στην Υφυπουργό.

(γ) Κριτήρια αξιολόγησης ακίνητης ιδιοκτησίας:

Για σκοπούς παραχώρησης ΕΕΕ λαμβάνεται υπόψη η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του αιτητή και της οικογένειάς του, εξαιρουμένης της κύριας κατοικίας υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το ΕΕΕ δεν παραχωρείται όταν η συνολική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του αιτητή και της οικογένειάς του υπερβαίνει τις €100.000, με βάση την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ). Από τον υπολογισμό εξαιρείται, υπό προϋποθέσεις, ακίνητη ιδιοκτησία μέχρι €100.000 η οποία δεν είναι αξιοποιήσιμη λόγω ύπαρξης εμπράγματου βάρους ή δικαιώματος επικαρπίας. Σε περίπτωση

υπέρβασης των πιο πάνω ορίων, η αίτηση απορρίπτεται, ενώ ο αιτητής διατηρεί δικαίωμα υποβολής ένστασης στην Υφυπουργό.

Για σκοπούς του ελέγχου, ζητήθηκαν από την ΥΔΕΠ οι περιπτώσεις στις οποίες καταβαλλόταν ΕΕΕ κατόπιν προέγκρισης, καθώς και οι περιπτώσεις που οι αιτήσεις που είχαν αρχικά απορριφθεί λόγω υπέρβασης των νομοθετικών ορίων ως προς τις καταθέσεις ή/και την ακίνητη ιδιοκτησία, εγκρίθηκαν μεταγενέστερα από την Υφυπουργό (ή πριν από την δημιουργία του Υφυπουργείου, από την Υπουργό), κατόπιν ένστασης. Στις 17.10.2022, η ΥΔΕΠ μας υπέβαλε στοιχεία που αφορούσαν 252 περιπτώσεις προέγκρισης, 737 περιπτώσεις εγκρίσεων βάσει εξαιρέσεων για καταθέσεις και 89 περιπτώσεις εγκρίσεων βάσει εξαιρέσεων για ακίνητη ιδιοκτησία, από την έναρξη καταβολής του ΕΕΕ μέχρι και την ημερομηνία αυτή. Σημειώνεται ότι, ο συνολικός αριθμός δικαιούχων ΕΕΕ για το 2022 ήταν 20.245.

Για τις περιπτώσεις προέγκρισης, το δείγμα (11 περιπτώσεις) επιλέχθηκε στοχευμένα ώστε να καλύπτει όλες τις βασικές κατηγορίες αιτητών, περιλαμβανομένων Κυπρίων πολιτών, πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπηκόων τρίτων χωρών, χαμηλοσυνταξιούχων, ατόμων με αναπηρία και πρώην ληπτών δημόσιου βοηθήματος. Όσον αφορά στις περιπτώσεις εξαίρεσης των κριτηρίων των καταθέσεων και της ακίνητης ιδιοκτησίας (11 και 9 περιπτώσεις αντίστοιχα), η επιλογή βασίστηκε στο ύψος των καταθέσεων και της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, αντίστοιχα.

Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2023 και τα σχετικά ευρήματα κοινοποιήθηκαν στον ελεγχόμενο φορέα με επιστολή ημερομηνίας 29.12.2023. Οι απόψεις και τα σχόλια του ελεγχόμενου λήφθηκαν με απαντητική επιστολή ημερομηνίας 30.12.2024, ενώ τον Ιανουάριο 2026 πραγματοποιήθηκε επικαιροποίηση των σχετικών στοιχείων και θεμάτων από την Υπηρεσία μας. Ακολούθως, στις 27.5.2026 διαβιβάστηκε στον ελεγχόμενο προσχέδιο της Έκθεσης, ενώ οι τελικές απόψεις του λήφθηκαν στις 9.6.2026 και εξετάστηκαν πριν από την οριστικοποίηση της Έκθεσης.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα ακόλουθα ευρήματα:

1.1 Παραχώρηση προέγκρισης.

1.1.1 Παρατεταμένη καταβολή επιδομάτων με καθεστώς προέγκρισης.

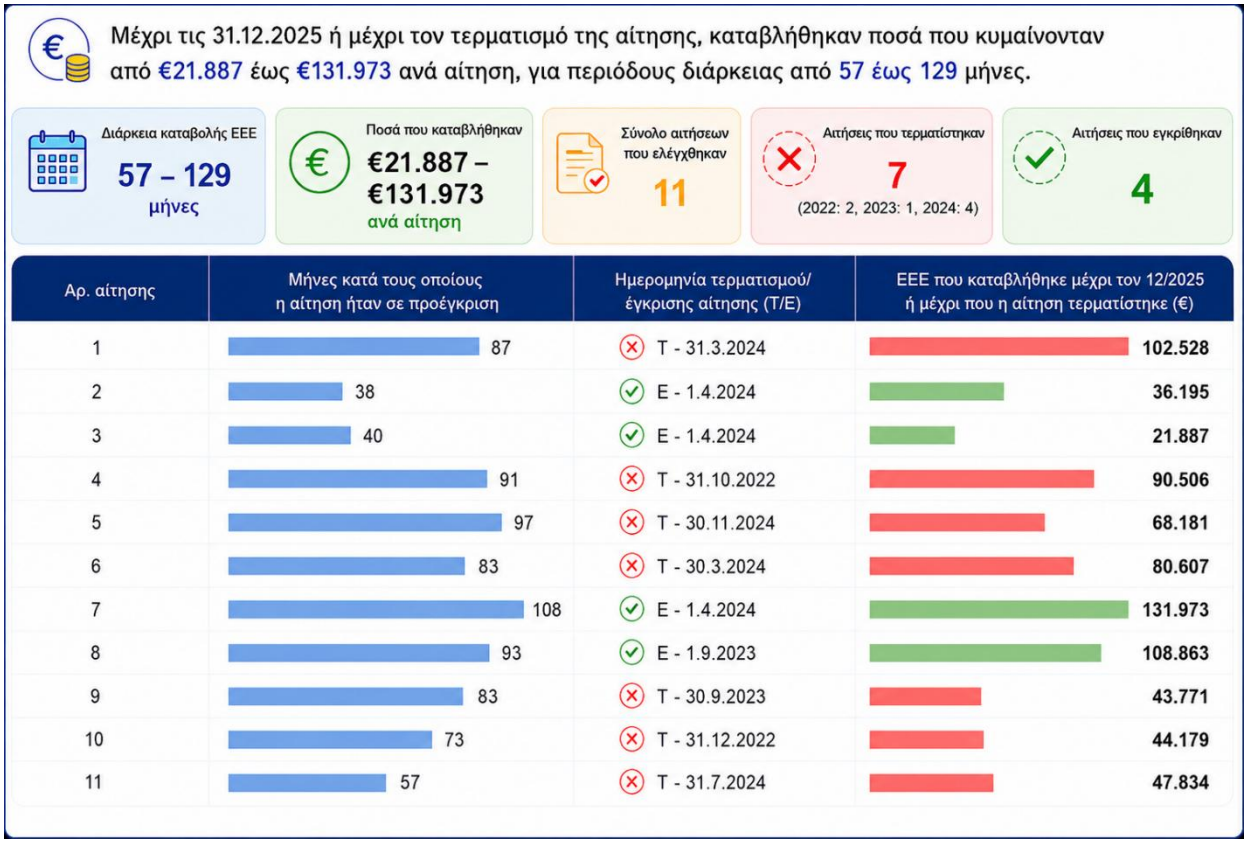
Διαπιστώθηκε ότι, στις 242 από τις 252 περιπτώσεις που μας υποβλήθηκαν, το ΕΕΕ καταβαλλόταν για παρατεταμένο χρονικό διάστημα στη βάση προέγκρισης, χωρίς να έχει ληφθεί τελική απόφαση επί της αίτησης, κατά παρέκκλιση του προσωρινού χαρακτήρα που προβλέπεται από τη νομοθεσία. Ειδικότερα, σε 150 περιπτώσεις η καταβολή του ΕΕΕ με καθεστώς προέγκρισης υπερέβαινε τα δύο έτη, παρά το γεγονός ότι στις πλείστες περιπτώσεις είχε τεθεί από την ΥΔΕΠ προθεσμία τριών μηνών για την υποβολή των σχετικών στοιχείων από τον αιτητή, για ολοκλήρωση της εξέτασης της αίτησής του.

1.1.2 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων αιτήσεων που βρίσκονταν σε καθεστώς προέγκρισης.

Από το σύνολο των 252 αιτήσεων που βρίσκονταν σε καθεστώς προέγκρισης, επιλέχθηκαν στοχευμένα όπως αναφέρεται στο σημείο 1 πιο πάνω για έλεγχο 11 περιπτώσεις, από την εξέταση των οποίων προέκυψαν τα ακόλουθα:

- **Διάρκεια προεγκρίσεων και ποσά που καταβλήθηκαν.** Μέχρι τις 31.12.2025 ή μέχρι τον τερματισμό της αίτησης, όποιο προηγήθηκε, καταβλήθηκαν ποσά που κυμαίνονταν από €21.887 έως €131.973 ανά αίτηση, για περιόδους διάρκειας από 57 έως 129 μήνες.

Αρ. αίτησης	Μήνες κατά τους οποίους η αίτηση ήταν σε προέγκριση	Ημερομηνία τερματισμού/ έγκρισης αίτησης (Τ/Ε)	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε (€)
1	87	Τ - 31.3.2024	102.528
2	38	Ε - 1.4.2024	36.195
3	40	Ε - 1.4.2024	21.887
4	91	Τ - 31.10.2022	90.506
5	97	Τ - 30.11.2024	68.181
6	83	Τ - 30.3.2024	80.607
7	108	Ε - 1.4.2024	131.973
8	93	Ε - 1.9.2023	108.863
9	83	Τ - 30.9.2023	43.771
10	73	Τ - 31.12.2022	44.179
11	57	Τ - 31.7.2024	47.834

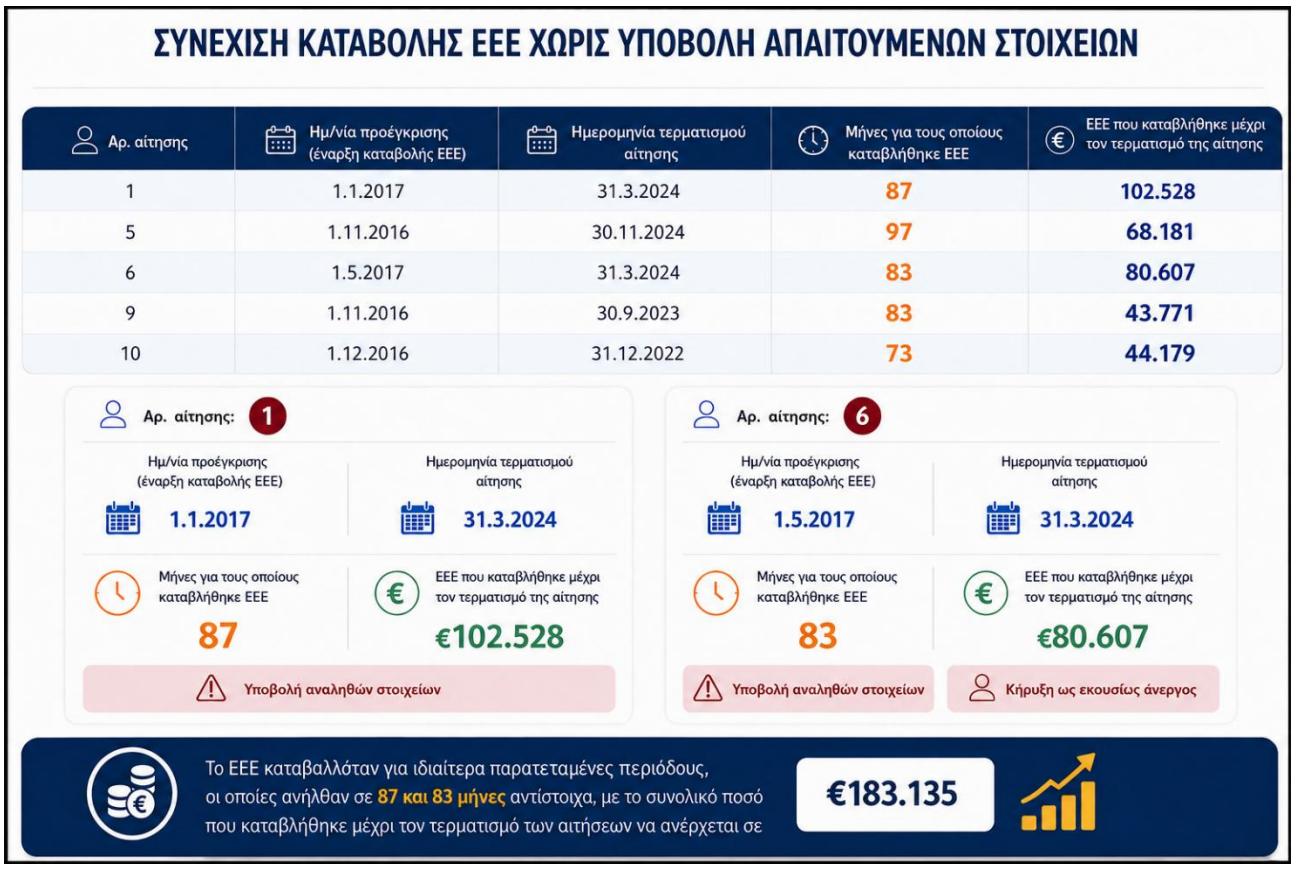
Όπως παρουσιάζεται στον πιο πάνω πίνακα, τέσσερις από τις υπό αναφορά αιτήσεις τερματίστηκαν το 2024, μία το 2023 και δύο το 2022, κατόπιν ελέγχων και ενεργειών της ΥΔΕΠ, ενώ οι υπόλοιπες τέσσερις αιτήσεις εγκρίθηκαν οριστικά. Δεδομένου ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η διαδικασία εξέτασης και οριστικοποίησης των αιτήσεων διήρκησε για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν είναι δυνατό να διασφαλιστεί με βεβαιότητα ότι οι αιτητές πληρούσαν όλες τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου καταβολής του ΕΕΕ. Ο σχετικός κίνδυνος αυξάνεται στις περιπτώσεις αιτήσεων που τελικά τερματίστηκαν.

- **Απουσία συστηματικής παρακολούθησης των αιτήσεων.** Σε καμία από τις πιο πάνω περιπτώσεις, δεν τηρήθηκαν οι προθεσμίες που τέθηκαν για την υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων από τους αιτητές, ούτε και τους αποστάληκαν σχετικές υπενθυμίσεις, ενώ τα επιδόματα καταβάλλονταν για σειρά ετών χωρίς τη λήψη τελικής απόφασης για τις αιτήσεις.

- **Μη επαρκής τεκμηρίωση των προϋποθέσεων προέγκρισης και συνέχισης καταβολής του ΕΕΕ.** Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τεκμηριώθηκαν επαρκώς οι λόγοι βάσει των οποίων παραχωρήθηκε η προέγκριση, ούτε και οι λόγοι συνέχισης της καταβολής του επιδόματος, παρά το γεγονός ότι οι αιτητές δεν προσκόμισαν τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά.

Ενδεικτικά, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται περιπτώσεις αιτήσεων για τις οποίες ζητήθηκε η προσκόμιση διαζυγίου ή άλλης σχετικής βεβαίωσης εντός τριών μηνών, χωρίς ωστόσο να διακοπεί η καταβολή ΕΕΕ, παρόλο που τα στοιχεία που ζητήθηκαν δεν υποβλήθηκαν.

Σε δύο περιπτώσεις, οι προεγκρίσεις τερματίστηκαν κατόπιν εξέτασης των αιτήσεων και διαπίστωσης, όπως αναφέρεται από την ΥΔΕΠ, υποβολής αναληθών στοιχείων από τους αιτητές. Επιπλέον, στη δεύτερη περίπτωση ο αιτητής κηρύχθηκε ως εκουσίως άνεργος. Ας σημειωθεί ότι, το ΕΕΕ καταβαλλόταν για ιδιαίτερα παρατεταμένες περιόδους, οι οποίες ανήλθαν σε 87 και 83 μήνες αντίστοιχα, με το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε μέχρι τον τερματισμό των αιτήσεων να ανέρχεται σε €102.528 και €80.607, αντίστοιχα.

- **Μη ενημέρωση αιτητών για ένταξή τους σε καθεστώς προέγκρισης.** Σε δύο περιπτώσεις, δεν εντοπίστηκε τεκμηρίωση ότι ενημερώθηκαν οι αιτητές για την ένταξη των αιτήσεών τους σε καθεστώς προέγκρισης, ούτε για τους λόγους παραχώρησης της προέγκρισης και τις ενέργειες στις οποίες απαιτείτο να προβούν για τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων των αιτήσεών τους. Παρά ταύτα, το ΕΕΕ καταβαλλόταν για παρατεταμένες περιόδους, οι οποίες ανήλθαν σε 61 και 121 μήνες αντίστοιχα, με το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε μέχρι τον Δεκέμβριο 2025 να ανέρχεται σε €21.887 και €108.863, αντίστοιχα, όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

Ενδεικτικά παραδείγματα περιπτώσεων παραχώρησης προέγκρισης

Αναφέρονται ενδεικτικά οι πιο κάτω περιπτώσεις:

ΕΕΕ που καταβλήθηκε:

Ο αιτητής έλαβε επίδομα ΕΕΕ, από τον Ιανουάριο 2017 έως τον Μάρτιο 2024, συνολικού ύψους €102.528.

Γεγονότα:

Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση τον Φεβρουάριο 2016 ως άτομο σε διάσταση και πατέρας τριών παιδιών. Παραχωρήθηκε προέγκριση τον Ιανουάριο 2017 με υποχρέωση προσκόμισης στοιχείων εντός τριών μηνών, χωρίς να υπάρξει περαιτέρω παρακολούθηση από την ΥΔΕΠ. Ήταν εγγεγραμμένος στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ) για αναζήτηση εργασίας για μερική απασχόληση. Σε επανέλεγχο της ΥΔΕΠ τον Μάρτιο 2024 διαπιστώθηκαν αναληθή στοιχεία για τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση και η αίτηση τερματίστηκε. Κινήθηκε διαδικασία ανάκτησης ολόκληρου του ποσού των €102.528.

ΕΕΕ που καταβλήθηκε:

Η αιτήτρια έλαβε επίδομα ΕΕΕ, από τον Δεκέμβριο 2016 έως τον Δεκέμβριο 2022, συνολικού ύψους €44.179.

Γεγονότα:

Η αιτήτρια υπέβαλε αίτηση τον Ιούνιο 2016 ως διαζευγμένη και ανίκανη για εργασία. Η αίτηση τέθηκε σε προέγκριση λόγω μη προσκόμισης διαζυγίου και παρέμεινε σε αυτή την κατάσταση για έξι έτη, ενώ το διαζύγιό της, το οποίο εκδόθηκε το 2018, υποβλήθηκε στην ΥΔΕΠ το 2021. Σύμφωνα με γνωμάτευση του ιατροσυμβουλίου τον Ιούλιο 2021 κρίθηκε ικανή για ελαφριά εργασία με πλήρες ωράριο και δόθηκαν οδηγίες για εγγραφή στη ΔΥΑ τον Δεκέμβριο του 2021. Η αίτησή της εγκρίθηκε τελικά τον Νοέμβριο του 2022 για να τερματιστεί τον Δεκέμβριο 2022, αφού η αιτήτρια κηρύχθηκε ως εκουσίως άνεργη, λόγω μη εγγραφής της στη ΔΥΑ. Επιπλέον, διαπιστώθηκε από την ΥΔΕΠ ότι η αιτήτρια απουσίαζε στο εξωτερικό για περίοδο έξι μηνών.

Το ζήτημα που εντοπίζεται δεν αφορά στην καθαυτή δυνατότητα παραχώρησης προέγκρισης, όπου αυτή δικαιολογείται στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας, αλλά στην παρατεταμένη διατήρηση αιτήσεων σε καθεστώς προέγκρισης χωρίς έγκαιρη οριστικοποίησή τους, καθώς και στην ανεπαρκή τεκμηρίωση των προϋποθέσεων που δικαιολογούν τη συνέχιση της ισχύος της.

1.2 Κριτήριο καταθέσεων.

1.2.1 Εφαρμογή νομοθετικών εξαιρέσεων ως προς το ύψος των καταθέσεων.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων παραχωρήθηκε ΕΕΕ σε αιτητές, οι οποίοι διατηρούσαν καταθέσεις που υπερέβαιναν το βασικό όριο των €5.000 που προβλέπει η νομοθεσία. Σύμφωνα με ηλεκτρονικό αρχείο που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022, οι περιπτώσεις αυτές, από την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας του ΕΕΕ, ανέρχονταν σε 737, εκ των οποίων 19 αφορούσαν περιπτώσεις με καταθέσεις άνω των €100.000, 131 περιπτώσεις με καταθέσεις μεταξύ €20.000 και €100.000 και 587 περιπτώσεις με καταθέσεις μεταξύ €5.000 και €20.000.

1.2.2 Έλεγχος περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες εξαιρέσεις ως προς το ύψος των καταθέσεων.

Από τις 19 περιπτώσεις αιτητών με καταθέσεις πέραν των €100.000 επιλέγηκαν για έλεγχο οι 11, οι οποίες αφορούσαν κυρίως σε αιτητές με αναπηρία, με καταθέσεις που κυμαίνονταν από €160.000 μέχρι €680.000 και οι οποίοι έλαβαν ΕΕΕ ύψους από €16.000 μέχρι €120.000, έκαστος.

Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, μία από τις αιτήσεις τερματίστηκε το 2025, μία τερματίστηκε το 2024, μία το 2018 και δύο τερματίστηκαν το 2017 μετά από ελέγχους και ενέργειες της ΥΔΕΠ. Οι υπόλοιπες έξι αιτήσεις συνεχίζουν να λαμβάνουν ΕΕΕ. Σημειώνεται ότι στο αρχείο που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας από την ΥΔΕΠ συμπεριλήφθηκαν όλες οι περιπτώσεις εξαιρέσεων του κριτηρίου των καταθέσεων από την ψήφιση του νόμου για το ΕΕΕ, κάποιες εκ των οποίων είχαν ήδη τερματιστεί.

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας στις περιπτώσεις αυτές κατέδειξε σοβαρές αδυναμίες στην εξέταση του κριτηρίου των καταθέσεων και ειδικότερα, ελλιπή έλεγχο συμμόρφωσης και ανεπαρκή τεκμηρίωση των αποφάσεων έγκρισης. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι στις περιπτώσεις αιτητών με αριθμό αίτησης 14 16, 17 και 18 , οι οποίοι ήταν άτομα με αναπηρία, εγκρίθηκαν αιτήσεις ή ενστάσεις με εξαίρεση του σχετικού κριτηρίου, χωρίς κατά τον έλεγχο να διαπιστωθεί κατά πόσο έχουν προσκομιστεί ή ζητηθεί τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν την προέλευση, το ύψος και τον σκοπό των καταθέσεων ή να αποδεικνύουν ότι αυτές εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπει η νομοθεσία, όπως για παράδειγμα καταθέσεις που αφορούν σε αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημιάς από ατύχημα.

Κατά τον έλεγχο, τα πιο πάνω υποστηρικτικά στοιχεία ζητήθηκαν από την ΥΔΕΠ, χωρίς ωστόσο να εντοπιστούν ή να υποβληθούν. Κατά τον επανέλεγχο των περιπτώσεων το 2026, η ΥΔΕΠ προσκόμισε σχετικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των εξαιρέσεων που εφαρμόστηκαν στις περιπτώσεις των αιτήσεων με αριθμό 16 και 18.

Αναφέρεται ενδεικτικά η πιο κάτω περίπτωση:

ΕΕΕ που καταβλήθηκε:

Ο αιτητής έλαβε ΕΕΕ, από τον Ιούνιο 2017 έως τον Δεκέμβριο 2025, συνολικού ύψους €90.839.

Γεγονότα:

Η περίπτωση αφορά πρόσωπο του οποίου η αίτηση ΕΕΕ εγκρίθηκε τον Ιούνιο 2017. Κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι καταθέσεις προήλθαν από αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα. Η μόνη σχετική αναφορά για ατύχημα εντοπίστηκε σε ιατρική βεβαίωση στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης.

1.3 Κριτήριο ακίνητης ιδιοκτησίας.

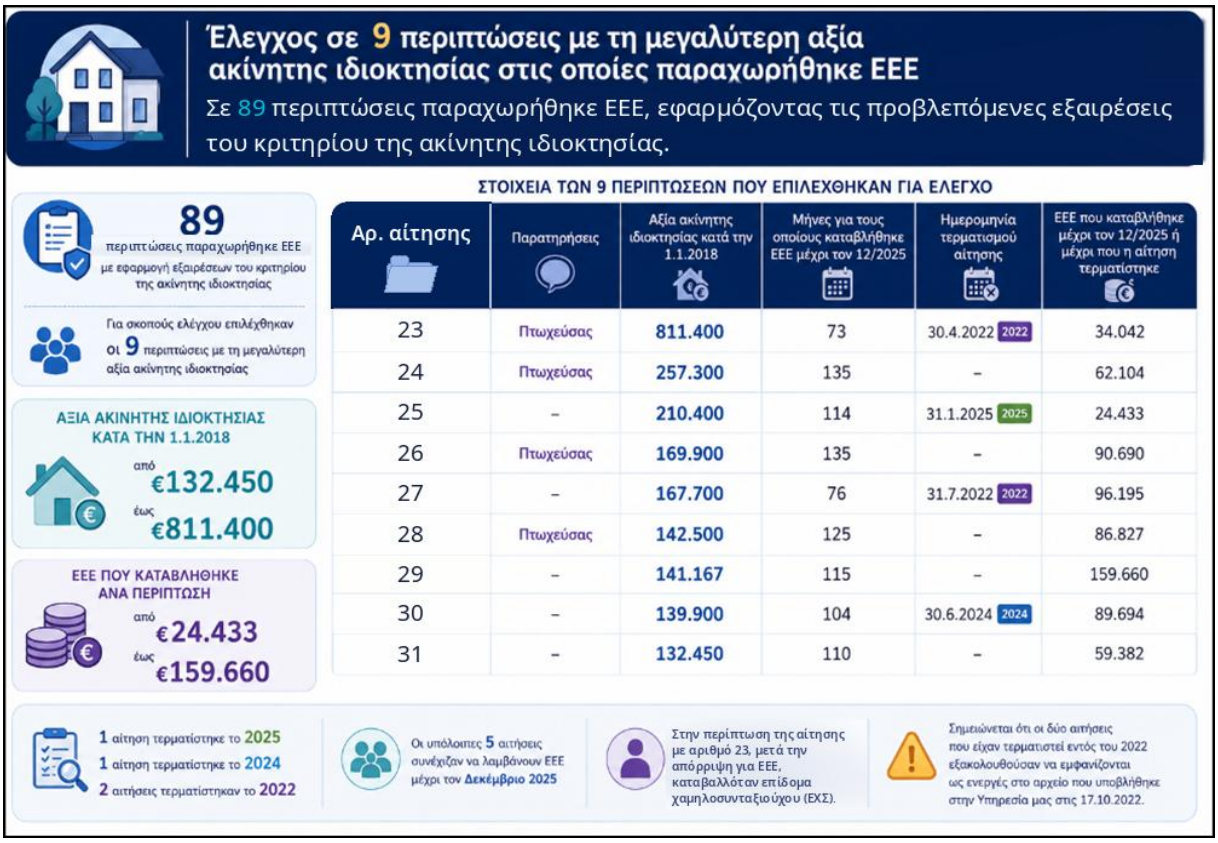
1.3.1 Εφαρμογή νομοθετικών εξαιρέσεων ως προς το ύψος της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη διαδικασία αξιολόγησης περιπτώσεων αιτήσεων με ακίνητη ιδιοκτησία η οποία φέρει εμπράγματο βάρος ή δικαίωμα επικαρπίας, καθώς δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία για διαπίστωση κατά πόσο η ιδιοκτησία είναι αξιοποιήσιμη, ούτε για συστηματική λήψη στοιχείων από ΑΠΙ σχετικά με τα εμπράγματα βάρη. Η ύπαρξη σχετικής διαδικασίας κρίνεται αναγκαία, ώστε να διασφαλίζεται ότι κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων λαμβάνεται υπόψη αν η εν λόγω ακίνητη ιδιοκτησία δύναται να αποφέρει εισόδημα, το οποίο θα πρέπει να συνεκτιμάται τόσο για σκοπούς έγκρισης του ΕΕΕ όσο και για τον καθορισμό του ύψους του.

- Εγκρίθηκαν αιτήσεις στις οποίες η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας υπερέβαινε το προβλεπόμενο όριο από τη νομοθεσία.

♦ Παρατηρήθηκε ότι, στο Πληροφοριακό Σύστημα για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΠΣ ΕΕΕ) δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε ένδειξη για τις αιτήσεις οι οποίες εγκρίθηκαν με εξαίρεση του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματική παρακολούθηση και τον μεταγενέστερο έλεγχο των εν λόγω περιπτώσεων, καθώς και τη διασφάλιση της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας.

1.3.2 Έλεγχος περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις που αφορούν στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Σύμφωνα με το αρχείο που υποβλήθηκε από την ΥΔΕΠ στις 17.10.2022, σε 89 περιπτώσεις παραχωρήθηκε ΕΕΕ, κατά την περίοδο Ιουλίου 2014 – Οκτωβρίου 2022, εφαρμόζοντας τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι συγκεκριμένες αιτήσεις είχαν αρχικά απορριφθεί από την ΥΔΕΠ και στη συνέχεια εγκρίθηκαν κατόπιν υποβολής ένστασης από τον αιτητή και ετοιμασίας σχετικής έκθεσης προς την Υφυπουργό. Για σκοπούς ελέγχου επιλέχθηκαν οι εννέα περιπτώσεις με τη μεγαλύτερη αξία ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν ακίνητη ιδιοκτησία αξίας, κατά την 1.1.2018, μεταξύ €132.450 και €811.400, ενώ το ποσό ΕΕΕ που καταβλήθηκε ανά περίπτωση, κυμαινόταν από €24.433 έως €159.660.

Όπως παρουσιάζεται στον πιο πάνω πίνακα, μία από τις πιο πάνω αιτήσεις τερματίστηκε το 2025, μία το 2024 και δύο το 2022 μετά από ελέγχους και ενέργειες της ΥΔΕΠ. Οι υπόλοιπες πέντε αιτήσεις συνέχιζαν να λαμβάνουν ΕΕΕ μέχρι τον Δεκέμβριο 2025, ενώ στην περίπτωση της αίτησης με αριθμό 23, μετά τον

τερματισμό της για ΕΕΕ, καταβαλλόταν επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου (ΕΧΣ). Σημειώνεται ότι οι δύο αιτήσεις που είχαν τερματιστεί εντός του 2022, εξακολουθούσαν να εμφανίζονται ως ενεργές στο αρχείο που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα εξής:

- **Περίπτωση μη διερεύνησης αύξησης της αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας και νόμιμης διαμονής.**

ΕΕΕ που καταβλήθηκε:

Ο αιτητής έλαβε επίδομα ΕΕΕ, από τον Αύγουστο 2015 έως τον Ιανουάριο 2025, συνολικού ύψους €24.433.

Γεγονότα:

Η υπόθεση αφορά πρόσωπο το οποίο κατείχε ακίνητη ιδιοκτησία αξίας €150.767 (εκτίμηση 1.1.2013). Κατά την επανεκτίμηση του ΤΚΧ την 1.1.2018, η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του ανήλθε σε €210.400, υπερβαίνοντας τα προβλεπόμενα όρια ακίνητης ιδιοκτησίας, χωρίς ωστόσο να τεκμηριώνεται στον ηλεκτρονικό φάκελο ότι η αίτηση έχει επανεξεταστεί ή τερματιστεί εγκαίρως. Παρότι τον Μάιο 2022 καταχωρίστηκε σημείωση στο ΠΣ ΕΕΕ αναφορικά με την πιο πάνω επανεκτίμηση, δεν προέκυψε οποιοσδήποτε περαιτέρω χειρισμός, με αποτέλεσμα ο αιτητής να συνεχίσει να λαμβάνει ΕΕΕ.

Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν ενδείξεις πιθανής μη συνεχούς διαμονής του στη Δημοκρατία, καθότι για περίοδο 18 μηνών δεν καταγράφηκε καμία συναλλαγή στον τραπεζικό του λογαριασμό, ενώ από το 2021 λάμβανε σύνταξη από φορέα στην Ελλάδα.

Η αίτησή του τερματίστηκε στις 31.1.2025 λόγω ύψους εισοδημάτων και έκτοτε λαμβάνει ΕΧΣ.

- **Περίπτωση με εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας.**

ΕΕΕ που καταβλήθηκε:

Ο αιτητής έλαβε επίδομα ΕΕΕ, από τον Μάρτιο 2015 έως τον Ιούλιο 2022, συνολικού ύψους €96.195.

Γεγονότα:

Η υπόθεση αφορά πρόσωπο το οποίο ήταν ιδιοκτήτης δύο κατοικιών, μία εκ των οποίων είχε δηλωθεί ως η κύρια κατοικία του, ενώ η δεύτερη, αξίας €167.700 κατά την 1.1.2018, η οποία δεν ήταν

αξιοποιήσιμη λόγω εγγραφής δικαιώματος επικαρπίας, ξεπερνούσε ωστόσο το όριο των €100.000 που ορίζει η νομοθεσία.

- **Περιπτώσεις εγγραφής εμπράγματου βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία αιτητών που έχουν πτωχεύσει.**

Στις περιπτώσεις πτωχευσάντων, παρότι η ακίνητη ιδιοκτησία παραμένει εγγεγραμμένη στο όνομά τους, οι ίδιοι δεν δικαιούνται να την αξιοποιούν ή να αποκομίζουν εισόδημα από αυτή. Για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα Αφερεγγυότητας διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο οι εν λόγω ιδιοκτησίες τυγχάνουν παράνομης εκμετάλλευσης και αν προκύπτουν αδήλωτα εισοδήματα. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι στο όνομα των αιτητών παρέμενε εγγεγραμμένη ακίνητη ιδιοκτησία σημαντικής αξίας, επιβαρυμένη με εμπράγματα βάρη, δεν διαπιστώθηκε η διενέργεια αντίστοιχων ελέγχων από την ΥΔΕΠ ή να ζητήθηκε σχετική πληροφόρηση από το Τμήμα Αφερεγγυότητας. Σημειώνεται ότι, στις τέσσερις περιπτώσεις πτωχευσάντων που εξετάστηκαν (περιπτώσεις με αρ. αίτησης 23, 24, 26 και 28), το Τμήμα Αφερεγγυότητας είχε διενεργήσει σχετικούς ελέγχους και διαπίστωσε ότι οι ιδιοκτησίες δεν έτυχαν εκμετάλλευσης. Κρίνεται αναγκαίο η ΥΔΕΠ να συνεργάζεται συστηματικά με το Τμήμα Αφερεγγυότητας και να αξιοποιεί τη σχετική πληροφόρηση ή/και να διενεργεί δικούς της ελέγχους, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν αποκρύπτονται εισοδήματα τα οποία ενδέχεται να επηρεάζουν το δικαίωμα καταβολής ΕΕΕ.

Τα πιο πάνω ευρήματα καταδεικνύουν αδυναμίες στους μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης από την ΥΔΕΠ περιπτώσεων αιτητών με ακίνητη ιδιοκτησία σημαντικής αξίας ή/και με εμπράγματα βάρη ή/και πτωχευσάντων. Συγκεκριμένα, δεν διασφαλιζόταν η έγκαιρη διερεύνηση μεταβολών που δυνατόν να επηρέαζαν την επιλεξιμότητα των αιτητών, ούτε η επαρκής αξιοποίηση διαθέσιμης πληροφόρησης από άλλες αρμόδιες Αρχές. Ως αποτέλεσμα, δημιουργείται κίνδυνος καταβολής ΕΕΕ σε περιπτώσεις όπου δεν επιβεβαιώνεται σε συνεχή βάση η πλήρωση των προβλεπόμενων κριτηρίων της νομοθεσίας.

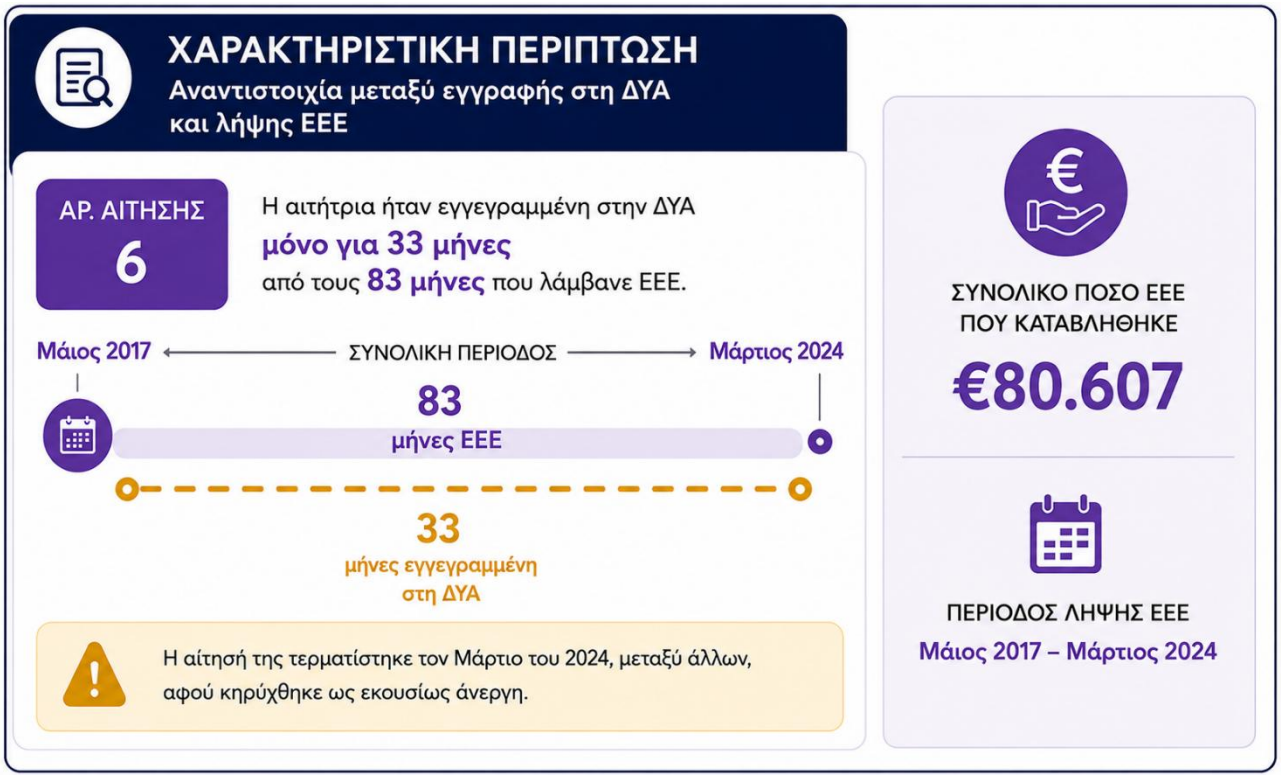
1.4 Άλλα θέματα σχετικά με τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν.

Δεδομένου ότι κατά τον προηγούμενο έλεγχο είχαν εντοπιστεί περιπτώσεις και παρόμοιες αδυναμίες, για ορισμένα από τα θέματα που παρατίθενται πιο κάτω, σχετική εκτενέστερη αναφορά γίνεται στην Ειδική Έκθεση 16/2026 της Υπηρεσίας μας.

1.4.1 Κοινωνική παρέμβαση.

Η κοινωνική παρέμβαση αποσκοπεί μεταξύ άλλων, στη διαπίστωση της ικανότητας των αιτητών για εργασία και στην προώθησή τους στην αγορά εργασίας, μέσω της ΔΥΑ και άλλων αρμόδιων υπηρεσιών. Διαπιστώθηκε ότι η ΥΔΕΠ δεν αξιοποιούσε επαρκώς τη διαθέσιμη πληροφόρηση στο ΠΣ ΕΕΕ σχετικά με την εγγραφή αιτητών στη ΔΥΑ και τις ενέργειες παραπομπής τους προς εργασία, ούτε διέθετε επαρκή μηχανισμό παρακολούθησης των περιπτώσεων κοινωνικής παρέμβασης για λήψη αποφάσεων ως προς την ικανότητα των αιτητών για εργασία. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση με αρ. αίτησης 6, όπου η

αιτήτρια ήταν εγγεγραμμένη στη ΔΥΑ μόνο για 33 μήνες από τους 83 που λάμβανε ΕΕΕ, και η αίτησή της τερματίστηκε τον Μάρτιο του 2024, μεταξύ άλλων, αφού κηρύχθηκε ως εκουσίως άνεργη. Η αιτήτρια έλαβε συνολικά €80.607 για την περίοδο από τον Μάιο 2017 μέχρι τον Μάρτιο 2024. Σχετική επίσης είναι η περίπτωση 1.

1.4.2 Αδυναμίες στη λήψη της απαιτούμενης πληροφόρησης από τα ΑΠΙ.

Αδυναμίες στη λήψη της απαιτούμενης πληροφόρησης από τα ΑΠΙ για ύπαρξη τραπεζικών λογαριασμών ή/και καταθέσεων των αιτούντων επίδομα, όπως:

- Μη εντοπισμός τραπεζικών λογαριασμών μέσω της διασύνδεσης, ακόμη και του λογαριασμού στον οποίο κατατίθετο το επίδομα.
- Ελλιπής ή εσφαλμένη ταυτοποίηση αιτητών μεταξύ των συστημάτων ΥΔΕΠ και ΑΠΙ.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις των αιτήσεων με αριθμό 11, 6 και 10, στις οποίες, παρόλο που δηλώθηκε ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) στον οποίο κατατίθετο το επίδομα, εντούτοις ο λογαριασμός αυτός δεν εντοπίστηκε μέσω της διασύνδεσης με τα ΑΠΙ.

Παρά την εφαρμογή νέας διαδικασίας επιβεβαίωσης στοιχείων μέσω IBAN, οι αδυναμίες αυτές φαίνεται ότι εξακολουθούσαν να υφίστανται.

1.4.3 Παραπομπή για αξιολόγηση αναπηρίας από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.

Εντοπίστηκε περίπτωση αιτητή με αρ. αίτησης 20, ο οποίος λάμβανε ΕΕΕ από την 1.8.2015 ως άτομο με αναπηρία, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της αναπηρίας του από το αρμόδιο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ). Σημειώνεται ότι η αίτηση παραπέμφθηκε στο ΤΚΕΑΑ μόλις τον Μάιο 2024 και η αξιολόγησή της εξακολουθούσε να εκκρεμεί κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026. Στην περίπτωση αυτή καταδεικνύεται σημαντική καθυστέρηση στη διαδικασία παραπομπής και αξιολόγησης του αιτητή, με αποτέλεσμα να καταβάλλεται ΕΕΕ χωρίς να έχει επιβεβαιωθεί έγκαιρα η αναπηρία από το αρμόδιο Τμήμα. Εκτεταμένη αναφορά σχετικά με το πιο πάνω θέμα έγινε και στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας με αριθμό 16/2026.

1.4.4 Νόμιμη και συνεχής διαμονή.

Σε μία περίπτωση, παρόλο που υπήρχαν ενδείξεις που υποδήλωναν ότι ο αιτητής για κάποιο χρονικό διάστημα πιθανόν να μη διέμενε στην Κύπρο, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε τεκμηρίωση στο ΠΣ ΕΕΕ που να καταδεικνύει ότι έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες για διερεύνηση της διατήρησης της νόμιμης και συνεχούς διαμονής του αιτητή στη Δημοκρατία, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία. Επομένως, ο αιτητής πιθανόν να λάμβανε ΕΕΕ χωρίς να πληρείται το κριτήριο αυτό. Στον αιτητή με αριθμό αίτησης 25 καταβλήθηκε συνολικό ποσό ΕΕΕ ύψους €24.433 για την περίοδο από τον Αύγουστο 2015 μέχρι τον Ιανουάριο 2025.

1.4.5 Τόκοι στεγαστικού δανείου.

Στην περίπτωση της αίτησης με αριθμό 27 εντοπίστηκε αδυναμία στους μηχανισμούς ελέγχου, καθώς η ΥΔΕΠ συνέχιζε να καταβάλλει επίδομα τόκων στεγαστικού δανείου απευθείας στο ΑΠΙ, για δάνειο για το οποίο υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ότι θα καθίστατο σύντομα μη εξυπηρετούμενο, αφού το ύψος της μηνιαίας δόσης, το οποίο ανερχόταν σε €812, δεν συνάδει με την οικονομική δυνατότητα αιτητών που διαβιούν μέσω του ΕΕΕ. Συγκεκριμένα, πληρώθηκαν €6.160 για διάστημα 34 μηνών μετά τη λήξη του δανείου. Παράλληλα, εντοπίζεται αδυναμία της ΥΔΕΠ να διεκδικήσει και να ανακτήσει αυτό το ποσό από το ΑΠΙ.

1.4.6 Καταβολή επιδόματος/χορηγίας σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, το ΕΕΕ που παραχωρείται σε πρόσωπο το οποίο ήταν χαμηλοσυνταξιούχος πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της νομοθεσίας περί ΕΕΕ, δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ποσού που παραχωρείτο ως ΕΧΣ. Όπως διαπιστώθηκε, στις περιπτώσεις όπου το ΕΧΣ είναι μεγαλύτερο, στο ΠΣ ΕΕΕ εμφανίζεται μόνο το ποσό που καταβάλλεται, ενώ ο τρόπος και τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίστηκε δεν εμφανίζονται, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ελεγχθεί και να επιβεβαιωθεί η ορθότητά του. Σχετική είναι η περίπτωση με αριθμό αίτησης 25 που περιλαμβάνεται στο δείγμα μας.

1.4.7 Αρχειοθέτηση εγγράφων.

Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι ηλεκτρονικοί φάκελοι, στους οποίους φυλάσσονται όλα τα έγγραφα κάθε αίτησης, δεν είναι ενημερωμένοι με όλα τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τα οποία συνόδευαν και επιβεβαίωναν τις πληροφορίες της αίτησης. Επιπλέον, η αρχειοθέτησή τους γίνεται με χρονολογική σειρά με βάση την ημερομηνία σάρωσής τους, αντί με βάση την ημερομηνία του εγγράφου ή την ημερομηνία υποβολής του, γεγονός που δυσχεραίνει το χειρισμό των αιτήσεων από τους λειτουργούς της ΥΔΕΠ, αλλά και τον έλεγχο. Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν περιπτώσεις εγγράφων τα οποία ήταν αρχειοθετημένα σε ηλεκτρονικούς φακέλους άλλων αιτητών, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός πληροφοριών για τους αιτητές ή/και να προκύπτει ανάγκη πρόσθετης εργασίας για επανυποβολή τους.

1.4.8 ΠΣ ΕΕΕ - Οθόνη «Περαιτέρω εξέταση».

Παρατηρήθηκε ότι οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στην οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» του ΠΣ ΕΕΕ δεν είναι πάντοτε επαρκώς σαφείς και περιγραφικές, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται ξεκάθαρη εικόνα για το ιστορικό της αίτησης, την αιτιολόγηση των αποφάσεων και τις εκκρεμότητες που απαιτούν περαιτέρω ενέργειες. Σχετικά αναφέρεται η περίπτωση με αριθμό αίτησης 5, στην οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» της οποίας αναφέρεται ότι στάληκε επιστολή από τις ΥΚΕ για αξιολόγηση ΚΠ και ότι αναμένεται η απάντηση της αιτήτριας, χωρίς να σημειώνεται κατά πόσο αυτή λήφθηκε, ενώ αναφέρεται ότι το θέμα επιλύθηκε. Επιπλέον, το ΠΣ ΕΕΕ δεν παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας υπενθύμισης για εκκρεμότητες, ούτε σύνδεσης των διαφόρων σημειωμάτων που παρουσιάζονται στην οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» του ΠΣ ΕΕΕ με τα σχετικά έγγραφα που είναι καταχωρισμένα στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης, ώστε να υποβοηθείται το προσωπικό και η Διεύθυνση στην εφαρμογή της νομοθεσίας και στην παρακολούθηση των εκκρεμοτήτων.

1.4.9 Γραπτές διαδικασίες/οδηγίες.

Διαπιστώθηκε ότι η ΥΔΕΠ δεν διαθέτει ενιαία εγχειρίδια με γραπτές οδηγίες για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την εξέταση αιτήσεων ΕΕΕ, περιλαμβανομένων των διαδικασιών χειρισμού εξαιρέσεων που αφορούν την ακίνητη ιδιοκτησία και τις καταθέσεις των αιτητών. Αν και έχουν εκδοθεί κατά διαστήματα οδηγίες και γνωματεύσεις, αυτές δεν είναι ενοποιημένες, ούτε κοινοποιούνται επίσημα σε όλο το προσωπικό. Αυτή η αδυναμία εγκυμονεί κινδύνους για ανομοιόμορφη εφαρμογή των διαδικασιών, ενώ δυσχεραίνει την εκπαίδευση των νέων λειτουργών και τον έλεγχο των αποφάσεων.

1.4.10 Αδυναμία διαχείρισης καταγγελιών για παράνομη λήψη επιδομάτων.

Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία για τη διερεύνηση επώνυμων και ανώνυμων καταγγελιών που αφορούν σε απασχόληση αιτητών ΕΕΕ ή/και συμβίωση, που οι ίδιοι δεν δηλώνουν, με σκοπό την εξασφάλιση του ΕΕΕ, γεγονός που δυσχεραίνει τη διερεύνηση των καταγγελιών από λειτουργούς της ΥΔΕΠ.

Όπως ενημερωθήκαμε από την ΥΔΕΠ, τον Ιούλιο του 2023 συστάθηκε ομάδα ελέγχου στον Τομέα ΕΕΕ με σκοπό τη διερεύνηση καταγγελιών, ενώ τον Ιανουάριο του 2024 δημιουργήθηκε Μητρώο Καταγγελιών. Η σύσταση της ομάδας ελέγχου και η δημιουργία του Μητρώου επιβεβαιώθηκε κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026. Εντούτοις, όπως αναφέρεται και στην απάντηση του ΥΚΠ επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, τα τρία από τα τέσσερα μέλη της ομάδας ελέγχου έχουν παραιτηθεί χωρίς να έχουν αντικατασταθεί και αναμένεται η ολοκλήρωση της στελέχωσης της ΥΔΕΠ για να καταστεί πλήρως λειτουργική η εν λόγω ομάδα.

1.4.11 Ανάγκη ενίσχυσης του εσωτερικού ελέγχου.

Εισηγηθήκαμε την δημιουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στην ΥΔΕΠ, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην οικονομικότερη, αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της Υπηρεσίας, μέσω ελέγχων της επάρκειας των υφιστάμενων δικλίδων ασφαλείας, περιλαμβανομένων αυτών που αφορούν στο μηχανογραφικό σύστημα και να υποβάλλει προτάσεις, για τη βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για τον ελεγχόμενο φορέα

Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας:

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας (ΥΚΠ) συστάθηκε με τον περί Ίδρυσης Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και περί συναφών θεμάτων Νόμο (Ν.89(Ι)/2021), με σκοπό την κάλυψη της ανάγκης για χάραξη και εφαρμογή εθνικής πολιτικής και στρατηγικής που θα διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την κοινωνική συνοχή, την αλληλεγγύη και ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για όλους τους πολίτες. Ο Νόμος τέθηκε σε εφαρμογή με μεταφορά στο ΥΚΠ των αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) τον Ιούλιο 2021. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ΥΔΕΠ υλοποιήθηκε τον Ιανουάριο 2022 και του ΤΚΕΑΑ τον Ιανουάριο 2023.

Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας:

Η ΥΔΕΠ υπάγεται στο ΥΚΠ και ασχολείται κατά κύριο λόγο με τη διαχείριση της διαδικασίας εξέτασης αιτήσεων που υποβάλλονται για παροχή ΕΕΕ και της καταβολής του επιδόματος στους δικαιούχους, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Ν. 109(Ι)/2014). Το ΕΕΕ καταβάλλεται σε μηνιαία βάση εφόσον πληρούνται τα κριτήρια που προνοούνται στη νομοθεσία.

Εκτός από την παροχή του ΕΕΕ, η ΥΔΕΠ διαχειρίζεται επίσης το Επίδομα Τέκνου, το Επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας, το ΕΧΣ, το Ειδικό Βοήθημα Τοκετού σε Άγαμες Μητέρες, το Τιμητικό Επίδομα Πολύτεκνης Μάνας, το Κατά Χάριν Χορήγημα σε Βετεράνους Αγωνιστές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και το Κατά Χάριν Χορήγημα σε Χήρο/α Βετεράνου Αγωνιστή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

2.2 Οικονομικά και άλλα στοιχεία ΥΚΠ για τα έτη 2023 και 2022.

Εφόσον ο έλεγχος αφορά σε αιτήσεις για παραχώρηση ΕΕΕ για τα έτη 2023 και 2022, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα το σύνολο των δαπανών, το ύψος των επιδομάτων που καταβλήθηκαν και ο αριθμός του προσωπικού του ΥΚΠ και των τμημάτων του, για τα έτη 2023 και 2022.

Τμήμα/Υπηρεσία	2023				2022			
	Δαπάνες	Επιδόματα	Προσωπικό		Δαπάνες	Επιδόματα	Προσωπικό	
			Αριθ.	Κόστος			Αριθ.	Κόστος
	€	€		€	€	€		€
Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας (Διοίκηση)	5.451.401	-	30	1.793.654	1.367.074	-	21	1.251.198
Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας	411.119.425	410.746.977	94		412.386.440	411.963.219	82	
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	94.089.235	60.329.780	846	29.652.320	88.317.508	57.427.339	820	27.061.097
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	52.169.544	50.253.136	49	1.392.576	51.876.798	45.890.130	51	1.291.491
Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους	21.487.454	-	-	-	5.290.336	-	-	-
Σύνολο	**584.317.059**	**521.329.893**	**1.019**	**32.838.550**	**559.238.156**	**515.280.688**	**974**	**29.603.786**

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ελεγχόμενο φορέα είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: https://www.wbas.dmsw.gov.cy/dmsw/ydep.nsf/home/home?openform

2.3 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου ήταν η εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής των προνοιών του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου, καθώς και η αξιολόγηση της διαδικασίας που ακολουθεί η ΥΔΕΠ για εξέταση και έγκριση αιτήσεων ΕΕΕ σε στοχευμένο δείγμα που επιλέχθηκε, και αφορά σε περιπτώσεις όπου παραχωρήθηκε προέγκριση και σε περιπτώσεις όπου, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία εξαιρέσεις ως προς το ύψος των καταθέσεων και την αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας. Επισημαίνεται ότι, πέραν των πιο πάνω θεμάτων που εξετάστηκαν, από τον έλεγχο προέκυψαν και άλλα ευρήματα για τα οποία γίνεται αναφορά στην παράγραφο 3.4.

Οι αιτήσεις επιλέγηκαν από σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο που υποβλήθηκε από την ΥΔΕΠ στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022 και αφορούσε στις τρεις πιο κάτω κατηγορίες, από την έναρξη καταβολής του ΕΕΕ μέχρι και την ημερομηνία αυτή:

	Συνολικός αριθμός αιτήσεων	Αριθμός αιτήσεων που ελέγχθηκαν
Αιτήσεις σε κατάσταση προέγκρισης	252	11
Αιτήσεις όπου εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για καταθέσεις	737	11
Αιτήσεις όπου εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για ακίνητη ιδιοκτησία	89	9

Σημειώνεται ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία δεν προέβη σε επιβεβαίωση της ακρίβειας και πληρότητας των στοιχείων που περιλαμβάνονταν στο ηλεκτρονικό αρχείο που υποβλήθηκε από την ΥΔΕΠ.

Στις περιπτώσεις παραχώρησης προέγκρισης η επιλογή του δείγματος έγινε με τρόπο ώστε να καλύπτει όλες τις βασικές κατηγορίες αιτητών, περιλαμβανομένων Κυπρίων πολιτών, πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπηκόων τρίτων χωρών, χαμηλοσυνταξιούχων, ατόμων με αναπηρία και πρώην ληπτών δημόσιου βοηθήματος. Όσον αφορά στις περιπτώσεις εφαρμογής των εξαιρέσεων για καταθέσεις και ακίνητη ιδιοκτησία, η επιλογή του δείγματος έγινε με βάση το ύψος των καταθέσεων και της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, αντίστοιχα.

Τα ευρήματα που συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση βασίζονται στα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο ΠΣ ΕΕΕ, στα σαρωμένα έγγραφα που τηρούνται σε ξεχωριστό σύστημα και αποτελούν τον ηλεκτρονικό φάκελο της κάθε αίτησης και στους εμπιστευτικούς διοικητικούς φακέλους της Υπηρεσίας.

Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2023 και τα θέματα που εντοπίστηκαν στάληκαν με επιστολή ημερ. 29.12.2023 στον ελεγχόμενο φορέα, ο οποίος με απαντητική επιστολή του ημερ. 30.12.2024 μας κοινοποίησε τα δικά του σχόλια και απόψεις. Επιπλέον αναφέρεται ότι έγινε επικαιροποίηση των θεμάτων τον Ιανουάριο 2026, ενώ τον ίδιο μήνα μας υποβλήθηκε νέο αρχείο από την ΥΔΕΠ, με τα πιο κάτω στοιχεία:

	Αριθμός αιτήσεων Ιανουάριος 2026
Αιτήσεις σε κατάσταση προέγκρισης	149
Αιτήσεις όπου εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για καταθέσεις	156
Αιτήσεις όπου εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για ακίνητη ιδιοκτησία	130

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

3.1 Θέμα: Προεγκρίσεις.

3.1.1 Νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με το Άρθρο 2, του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου του 2014 (Ν.109(Ι)/2014):

- «προέγκριση σημαίνει την προκαταρκτική απόφαση που λαμβάνει ο Προϊστάμενος Υπηρεσίας για προσωρινή παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ή άλλης παροχής ή άλλων κοινωνικών παροχών, καθορίζοντας την ημερομηνία που θα αρχίσει η καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ή της άλλης παροχής ή των άλλων παροχών και η προκαταρκτική απόφαση παύει να υφίσταται την ημερομηνία λήψης της απόφασης».

- «απόφαση σημαίνει την τελική απόφαση που λαμβάνει ο Προϊστάμενος Υπηρεσίας σε σχέση με οτιδήποτε αφορά αιτητή ή/και δικαιούχο η οποία σχετίζεται με την παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ή/και άλλης παροχής ή/και άλλων κοινωνικών παροχών και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων σε περίπτωση έγκρισης για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος την ημερομηνία που θα αρχίσει η καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος».

Επιπλέον σύμφωνα με σχετική με το πιο πάνω θέμα Εγκύκλιο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με Αρ. ΕΕΕ – 11/2016, ημερ. 29.6.2016, «στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες ο αιτητής δεν μπορεί να προσκομίσει τα παραστατικά δικονομικής φύσης τα οποία ζητούνται από την Υπηρεσία, όπως διαζύγιο ή αίτηση διαζυγίου, αλλά οι ισχυρισμοί τους οποίους προβάλλει σε συνδυασμό με τα παραστατικά που προσκομίζει ή/και τις πληροφορίες της ΥΔΕΠ καταδεικνύουν ότι ενδεχομένως να υπάρχει πραγματική διάσταση των συζύγων, χρειάζεται πριν τη λήψη τελικής απόφασης να παραπέμπεται η περίπτωση στις ΥΚΕ, για ετοιμασία έκθεσης μετά από επίσκεψη στην κατοικία του αιτητή ή μετά από συνέντευξη με τον αιτητή, αναφορικά με το εάν πραγματικά βρίσκεται σε διάσταση».

3.1.2 Διάρκεια Προεγκρίσεων.

Σε σχετικό αρχείο που εξάχθηκε στις 17.10.2022 από το ΠΣ ΕΕΕ και απεστάληκε στην Υπηρεσία μας από την ΥΔΕΠ, περιλαμβάνονταν 252 αιτητές οι οποίοι βρίσκονταν σε κατάσταση προέγκρισης και λάμβαναν ΕΕΕ με προκαταρκτική απόφαση, χωρίς να έχει ληφθεί τελική απόφαση, όπως αναλύεται στο πιο κάτω γράφημα:

Στη βάση της πιο πάνω πληροφόρησης, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) **Παρατεταμένη καταβολή επιδομάτων με καθεστώς προέγκρισης.** Παρατηρήθηκε η πάροδος πολύ μεγάλου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία της απόφασης για προέγκριση, χωρίς η εξέταση της αίτησης να ολοκληρωθεί για λήψη τελικής απόφασης. Οι περιπτώσεις αυτές δεν φαίνεται να εμπίπτουν στις πρόνοιες της πιο πάνω αναφερόμενης νομοθεσίας, εφόσον δεν φαίνεται να ικανοποιείται η προϋπόθεση της προσωρινής παροχής του επιδόματος με καθεστώς προέγκρισης.

(ii) **Απουσία συστήματος παρακολούθησης των αιτήσεων.** Παρόλο που στο ΠΣ ΕΕΕ καταχωρείται ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει να υποβληθούν όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά, για την εξέταση της αίτησης για λήψη τελικής απόφασης, διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη συστήματος παρακολούθησης της ημερομηνίας αυτής ή/και προειδοποίησης ή άλλης ένδειξης από το σύστημα, για υπενθύμιση επανεξέτασης της αίτησης. Σημειώνεται ότι, παρόλο που σε όλες τις επιστολές που εντοπίστηκαν στους φακέλους των αιτήσεων που ελέγχθηκαν, οριζόταν χρονικό περιθώριο 3 μηνών για την προσκόμιση των απαιτούμενων εγγράφων, εντούτοις αυτό δεν φαίνεται να τηρήθηκε σε καμία από τις περιπτώσεις. Επιπλέον, δεν καθορίστηκε διαδικασία για επανέλεγχο των υφιστάμενων προεγκρίσεων.

Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως καταβληθούν προσπάθειες από την ΥΔΕΠ προς υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών, με στόχο την ενίσχυση της εφαρμογής των προνοιών του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου για την καταβολή του ΕΕΕ:

- Να προχωρήσει άμεσα η επανεξέταση όλων των αιτήσεων που βρίσκονται μακροχρόνια σε κατάσταση «Προέγκρισης» και να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για λήψη τελικής απόφασης.

- Να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στο ΠΣ ΕΕΕ, ώστε να παρέχεται δυνατότητα υπενθύμισης για τη λήξη προεγκρίσεων και εκκρεμοτήτων υποβολής στοιχείων, καθώς και αποστολής σχετικών ειδοποιήσεων στους αιτητές. Παράλληλα, να εξεταστεί η αποστολή μηνιαίων μηχανογραφικών καταστάσεων προς τη Διεύθυνση για περιπτώσεις όπου εκπνέει το χρονικό περιθώριο προέγκρισης, ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα οι απαιτούμενες αποφάσεις και ενέργειες.

Όπως μας αναφέρθηκε στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024, η ΥΔΕΠ κατάρτισε πρόγραμμα εξέτασης όλων των περιπτώσεων που βρίσκονται σε κατάσταση προέγκρισης με στόχο την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέχρι το τέλος του 2024. Ο στόχος αυτός δεν είχε επιτευχθεί, καθώς όπως μας αναφέρθηκε η ΥΔΕΠ κατένειμε περισσότερους πόρους στην προσπάθεια μείωσης της περιόδου εξέτασης των αιτήσεων και τέθηκε νέος στόχος όπως οι περιπτώσεις που βρίσκονται σε κατάσταση προέγκρισης ξεκαθαρίσουν εντός του 2025.

Σημειώνεται ότι, κατόπιν επανελέγχου από την Υπηρεσία μας, που διενεργήσαμε κατά τον Ιανουάριο 2026, από τις 11 περιπτώσεις προεγκρίσεων που περιλαμβάνονται στο δείγμα του ελέγχου και για τις οποίες γίνεται αναφορά στο σημείο 3.1.3 πιο κάτω, οι επτά τερματίστηκαν για διάφορους λόγους όπως, υποβολή αναληθών στοιχείων από τον αιτητή σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση και τα εισοδήματά του, η μη εγγραφή στη ΔΥΑ και η μη συνεχής διαμονή στη Δημοκρατία, ενώ οι υπόλοιπες εγκρίθηκαν. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι αιτήσεις που βρίσκονταν σε κατάσταση προέγκρισης μειώθηκαν στις 149, εκ των οποίων οι 28 περιλαμβάνονταν και στο αρχείο που μας στάληκε στις 17.10.2022.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι έχει καταρτιστεί και υλοποιείται συστηματικό πρόγραμμα στοχευμένης εξέτασης όλων των περιπτώσεων που βρίσκονται σε κατάσταση προέγκρισης, με προτεραιότητα στις παλαιότερες. Ανέφερε, επίσης, ότι παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στην ενημέρωση της ΥΔΕΠ από τις ΥΚΕ, στις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η συνδρομή τους για τη συμπλήρωση των στοιχείων των φακέλων.

3.1.3 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων που βρίσκονταν σε κατάσταση «Προέγκρισης».

Από το σύνολο των 252 αιτήσεων που βρίσκονταν σε κατάσταση «Προέγκρισης» στις 17.10.2022, επιλέγηκαν για έλεγχο 11 περιπτώσεις, οι οποίες παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Αριθμός Αίτησης	Ημ/νία προέγκρισης (έναρξη καταβολής ΕΕΕ)	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι 31.12.2022 €	Ημερομηνία τερματισμού/ έγκρισης αίτησης (Τ/Ε)	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε €
1	1.1.2017	91.080	Τ - 31.3.2024	102.528
2	1.2.2021	11.317	Ε - 1.4.2024	36.195
3	1.12.2020	7.733	Ε - 1.4.2024	21.887
4	1.4.2015	90.503	Τ - 31.10.2022	90.506
5	1.11.2016	54.705	Τ - 30.11.2024	68.181
6	1.5.2017	70.008	Τ - 30.3.2024	80.607
7	1.4.2015	92.763	Ε - 1.4.2024	131.973
8	1.12.2015	82.977	Ε - 1.9.2023	108.863
9	1.11.2016	43.231	Τ - 30.9.2023	43.771
10	1.12.2016	44.179	Τ - 31.12.2022	44.179
11	1.11.2019	29.241	Τ - 31.7.2024	47.834

Από τον έλεγχο των πιο πάνω αιτήσεων εντοπίστηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες και ελλείψεις:

(i) **Μη ενημέρωση αιτητή για την κατάσταση «Προέγκρισης»:** Σε δύο από τις πιο πάνω περιπτώσεις με αριθμό αίτησης 8 και 3, στις οποίες καταβλήθηκαν συνολικά ποσά ύψους €82.977 και €7.733 αντίστοιχα, δεν εντοπίστηκε στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης οποιαδήποτε αλληλογραφία προς τον αιτητή, με την οποία να ενημερώνεται ότι η αίτησή του βρίσκεται σε κατάσταση «Προέγκρισης», να επεξηγούνται οι λόγοι της προέγκρισης, οι εκκρεμότητες που υπάρχουν και οι ενέργειες που αναμένονται από τον ίδιο.

(ii) **Μη επαρκής τεκμηρίωση των εκτάκτων συνθηκών του αιτητή:** Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο οι αιτητές ΕΕΕ τίθενται σε κατάσταση «Προέγκρισης» με απόφαση του Προϊστάμενου, είναι οι έκτακτες και εξαιρετικά δυσχερείς προσωπικές ή/και οικογενειακές τους συνθήκες. Εντούτοις, όπως διαπιστώθηκε στις πιο κάτω περιπτώσεις δεν υπάρχει επαρκής στοιχειοθέτηση των συνθηκών αυτών στους ηλεκτρονικούς φακέλους, ούτε και, έστω και εκ των υστέρων, παρακολούθηση και επικαιροποίησή τους, με αποτέλεσμα οι αιτητές να παραμένουν σε κατάσταση «Προέγκρισης» για μεγάλο χρονικό διάστημα:

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 7.** Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση τον Αύγουστο 2014 ως άτομο σε διάσταση και με μερική απασχόληση. Η αίτηση τέθηκε σε προέγκριση τον Απρίλιο 2015, χωρίς να αναφέρονται οι λόγοι, ούτε φαίνεται να έγιναν ενέργειες για υποβολή επιπρόσθετων στοιχείων, ενώ το 2017 υπέβαλε απόφαση δικαστηρίου για λύση του γάμου του η οποία δεν λήφθηκε υπόψη ώστε να τερματιστεί η προέγκριση και να ληφθεί τελική απόφαση επί της αίτησης. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι προσκομίστηκαν ιατρικές βεβαιώσεις στις οποίες σημειωνόταν η προσωρινή ανικανότητά του για εργασία κατά το έτος 2018. Συναφώς αναφέρεται ότι, εντοπίστηκαν κενά στην εγγραφή του στη ΔΥΑ και μη εφαρμογή ΚΠ αφού δεν παραπέμφθηκε σε Ιατροσυμβούλιο, τουλάχιστον μέχρι την ημερομηνία που αιτήθηκε να εξεταστεί ως ανάπηρο άτομο (24.2.2020). Τον Οκτώβριο 2020 πιστοποιήθηκε ως άτομο με αναπηρία. Για περίοδο εννέα ετών, ακόμη και μετά την πιστοποίηση του ως άτομο με αναπηρία, η αίτησή του παρέμεινε σε κατάσταση προέγκρισης, πριν τελικά εγκριθεί τον Απρίλιο 2024. Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €131.973 κατά την περίοδο 1.4.2015-31.12.2025.

  Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ επί του προσχεδίου της Ειδικής Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, αναφέρεται ότι η προέγκριση παραχωρήθηκε αφού επιβεβαιώθηκε από τις ΥΚΕ ότι ο αιτητής αντιμετώπιζε ιδιαίτερες συνθήκες. Επιπλέον αναφέρεται ότι, ήταν εγγεγραμμένος στη ΔΥΑ και προσκόμιζε σε τακτά χρονικά διαστήματα ιατρικές βεβαιώσεις και εκθέσεις ψυχιάτρου, οι οποίες τεκμηρίωναν την κατάσταση της υγείας του και την αδυναμία του να ενταχθεί στην αγορά εργασίας, ενώ πιστοποιήθηκε ως ανάπηρο άτομο με σοβαρή ψυχική αναπηρία τον 2020.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 1.** Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση τον Φεβρουάριο 2016, στην οποία παρουσιάζεται ως άτομο σε διάσταση λόγω εγκατάλειψης της συζυγικής στέγης από τη σύζυγό του και πατέρας τριών παιδιών, δύο εκ των οποίων ανήλικα.

  Στην επιστολή της ΥΔΕΠ προς τον αιτητή, ημερ. 12.1.2017, με θέμα «Προέγκριση για παροχή ΕΕΕ», αναφέρεται ότι η απόφαση για προέγκριση στηρίχθηκε σε όσα στοιχεία υποβλήθηκαν και ότι η διαδικασία εξέτασης θα συνεχιζόταν, αφού του δόθηκε προθεσμία τριών μηνών για υποβολή στοιχείων ή ενημέρωση για τις ενέργειες του, αναφορικά με τη λύση του γάμου του. Όπως διαπιστώθηκε από την πληροφόρηση στη σχετική οθόνη του ΠΣ ΕΕΕ, η αίτηση του παρακολουθήθηκε για τελευταία φορά τον Απρίλιο 2017 και έκτοτε, μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου δεν φαίνεται να ζητήθηκαν οποιαδήποτε στοιχεία ή να έγινε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια από την ΥΔΕΠ. Σύμφωνα με πληροφόρηση από τη ΔΥΑ, ο πιο πάνω ήταν εγγεγραμμένος με ένδειξη ότι αναζητούσε εργασία για μερική απασχόληση, γεγονός που υποδηλούσε ότι δεν αναζητούσε ενεργά πλήρη απασχόληση.

  Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €102.528 κατά την περίοδο 1.1.2017-31.3.2024.

  Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι, τον Μάρτιο 2024 έγινε επανέλεγχος της αίτησης και αποφασίστηκε ο τερματισμός της προέγκρισης με αναδρομική ισχύ από το 2017, λόγω αναληθών στοιχείων αναφορικά με τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του αιτητή, ενώ στάληκε επιστολή ανάκτησης για την περίοδο Ιανουάριος 2017-Μάρτιος 2024. Επιπλέον, στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ επί του προσχεδίου της Ειδικής Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, αναφέρεται ότι η αίτηση τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης βάσει πληροφοριών που ήταν διαθέσιμες στο μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΕ, σύμφωνα με τις οποίες η οικογένεια διέθετε ενεργό φάκελο και τελούσε υπό παρακολούθηση στο πλαίσιο κοινωνικής παρέμβασης για θέματα ενδοοικογενειακής βίας.

  Από περαιτέρω διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι ο φάκελος στις ΥΚΕ ενεργοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2015 και τερματίστηκε τον Νοέμβριο 2016, επομένως η παρακολούθηση από τις ΥΚΕ διήρκησε για περίοδο μικρότερη του ενός έτους και ολοκληρώθηκε πριν την παραχώρηση της προέγκρισης. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ζητήθηκε από τον αιτητή η ανάκτηση ποσού ύψους €102.528.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 5.** Η αιτήτρια, υπήκοος τρίτης χώρας, υπέβαλε αίτηση τον Ιούνιο 2016 ως άτομο σε διάσταση, άνεργη μητέρα δύο ανηλίκων. Η αίτηση τέθηκε σε προέγκριση τον Νοέμβριο 2016, λόγω μη προσκόμισης των απαραίτητων βεβαιώσεων, ενώ στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης αναφερόταν ως πρόσωπο το οποίο αντιμετωπίζει ιδιαίτερες προσωπικές συνθήκες. Τον Ιούνιο 2022 της ζητήθηκε εκ νέου αριθμός βεβαιώσεων, οι οποίες δεν υποβλήθηκαν, ενώ η αιτήτρια απέρριψε προσφορές εργασίας κατά τα έτη 2021 και 2022. Στην αιτήτρια εφαρμόστηκε ΚΠ από τις ΥΚΕ οι οποίες σημείωσαν

ότι θα πρέπει να εξεταστεί από Ιατροσυμβούλιο, χωρίς όμως να παραπεμφθεί. Από περαιτέρω διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η αίτηση εγκρίθηκε τον Απρίλιο 2024, μετά δηλαδή από επτά και πλέον χρόνια, για να τερματιστεί οκτώ μήνες μετά, τον Νοέμβριο 2024, λόγω μη συνεχούς διαμονής της αιτήτριας στην Δημοκρατία, καθώς και παράληψης της για εγγραφή στη ΔΥΑ για αναζήτηση καλύτερης εργασίας, καθόσον αφορά στην αμοιβή.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €68.181 κατά την περίοδο 1.11.2016-30.11.2024.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ επί του προσχεδίου της Ειδικής Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, αναφέρεται ότι η αιτήτρια είχε υπό την ευθύνη της ανήλικο τέκνο και αντιμετώπιζε ιδιαίτερα δυσμενείς κοινωνικές συνθήκες, ενώ είχε απασχολήσει τις αρμόδιες υπηρεσίες σχετικά με ζητήματα ενδοοικογενειακής βίας και βρισκόταν υπό παρακολούθηση λόγω εκτάκτων αναγκών διαβίωσης.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 8.** Αφορά σε αιτήτρια, η οποία υπέβαλε αίτηση για ΕΕΕ τον Αύγουστο 2014, δηλώνοντας ότι ήταν σε διάσταση, άνεργη και με πνευματική αναπηρία. Η αίτηση τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης τον Αύγουστο 2015 λόγω εκκρεμοτήτων αναφορικά με την προσκόμιση διαζυγίου και διατάγματος διατροφής, χωρίς να εντοπιστεί επιστολή προέγκρισης. Από τη διερεύνηση της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι η αιτήτρια παρέμεινε σε καθεστώς προέγκρισης για σχεδόν οκτώ έτη μέχρι τον Σεπτέμβριο 2023, ενώ η πρώτη παραπομπή της σε Ιατροσυμβούλιο πραγματοποιήθηκε πέντε χρόνια μετά την υποβολή της αίτησής της στις 23.6.2020. Κατά την περίοδο 1.12.2015–31.12.2025 καταβλήθηκαν στην αιτήτρια επιδόματα ύψους €108.863.

  Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι η αιτήτρια αξιολογήθηκε επανειλημμένα από Ιατροσυμβούλιο και κρίθηκε ανίκανη για εργασία. Κατόπιν επανελέγχου από την Υπηρεσία μας, που διενεργήσαμε κατά τον Ιούνιο 2026 διαπιστώθηκε ότι η αιτήτρια εξετάστηκε μεταγενέστερα του ελέγχου από Ιατροσυμβούλιο και συγκεκριμένα τον Νοέμβριο 2023 και τον Ιανουάριο του 2026.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 6.** Η υπόθεση αφορά αιτήτρια, υπήκοο τρίτης χώρας με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας, η οποία υπέβαλε αίτηση για ΕΕΕ τον Ιανουάριο 2016. Η αίτησή της τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης για περίοδο τριών μηνών λόγω μη προσκόμισης διαζυγίου και της καταβαλλόταν ΕΕΕ από τον Μάιο 2017. Έκτοτε δεν φαίνεται να έγινε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, για τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων της αίτησής της. Σημειώνεται ότι η εγγραφή της στην ΔΥΑ τερματίστηκε τον Σεπτέμβριο 2021, χωρίς να εντοπιστούν οποιεσδήποτε επιπλέον ενέργειες σχετικά με παραπομπή της για εξεύρεση πιο προσοδοφόρας εργασίας ή για περαιτέρω παρακολούθηση της περίπτωσης στο πλαίσιο της ΚΠ.

Η περίοδος ισχύος της προέγκρισης, κατόπιν συνεχών ανανεώσεων παρατάθηκε μέχρι τον Ιανουάριο 2023, ενώ στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκε ΕΕΕ συνολικού ύψους €80.607 κατά την περίοδο 1.5.2017-30.3.2024.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι, τον Μάρτιο 2024 έγινε επανέλεγχος της αίτησης από την ΥΔΕΠ και αποφασίστηκε ο τερματισμός της λόγω μη προσκόμισης στοιχείων, κήρυξης της αιτήτριας ως εκουσίως άνεργης και παροχής αναληθών στοιχείων για την οικογενειακή της κατάσταση.

Από περαιτέρω διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, επιβεβαιώθηκε ότι η αίτηση της αιτήτριας έχει τερματιστεί, χωρίς όμως να εξεταστεί η ανάκτηση οποιουδήποτε ποσού το οποίο καταβλήθηκε στην αιτήτρια. Επιπλέον, από στοιχεία που εξασφαλίστηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαπιστώθηκε ότι η αιτήτρια εργαζόταν με εισόδημα ύψους €400/μήνα μέχρι τον Μάρτιο 2024, μήνα κατά τον οποίο τερματίστηκε η αίτησή της, ενώ αυτό αυξήθηκε σε €1.350/μήνα από τον Απρίλιο 2024, ένδειξη ότι τελικά φαίνεται η αιτήτρια να είχε την δυνατότητα εξασφάλισης εργασίας με σημαντικά υψηλότερες απολαβές, ήδη από τον χρόνο κατά τον οποίο η αίτησή της βρισκόταν σε ισχύ.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 10.** Η υπόθεση αφορά αιτήτρια η οποία υπέβαλε αίτηση για ΕΕΕ τον Ιούνιο 2016, δηλώνοντας διαζευγμένη και ανίκανη για εργασία. Η αίτησή της τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης τον Δεκέμβριο 2016, για περίοδο τριών μηνών, μέχρι η αιτήτρια να προσκομίσει το διαζύγιό της και παρέμεινε σε προέγκριση για έξι έτη, μέχρι τον τερματισμό της τον Δεκέμβριο 2022. Το διαζύγιο της εκδόθηκε στις 10.10.2018 και προσκομίστηκε στην ΥΔΕΠ καθυστερημένα στις 26.11.2021, χωρίς όμως να ληφθεί υπόψη. Παρότι το Ιατροσυμβούλιο γνωμάτευσε το 2021 ότι ήταν ικανή για ελαφριά εργασία με πλήρες ωράριο και της ζητήθηκε να εγγραφεί στη ΔΥΑ, δεν συμμορφώθηκε, ενώ συνέχιζε να λαμβάνει ΕΕΕ.

  Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε από την ΥΔΕΠ ότι απουσίαζε στο εξωτερικό για περίοδο έξι μηνών (Δεκέμβριο 2020 μέχρι Μάιο 2021), χωρίς να εξεταστεί η ανάκτηση ποσών, παρά τις πρόνοιες του Νόμου περί υποχρέωσης συνεχούς διαμονής στη Δημοκρατία.

  Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €44.179 κατά την περίοδο 1.12.2016-31.12.2022.

  Όπως αναφέρεται στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024, τον Ιούνιο του 2022 έγινε επανέλεγχος της αίτησης και ζητήθηκε μέσω επιστολής η προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων, ενώ η αίτηση τερματίστηκε στις 5.1.2023 αφού η αιτήτρια κηρύχθηκε ως εκουσίως άνεργη, λόγω μη εγγραφής της στη ΔΥΑ.

  Από περαιτέρω διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, επιβεβαιώθηκε ότι η αίτηση της αιτήτριας έχει τερματιστεί στις 31.12.2022 επειδή δεν είχε εγγραφεί στη ΔΥΑ.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 9.** Η αιτήτρια, ηλικίας άνω των 65 ετών και πρώην δικαιούχος ΔΒ, υπέβαλε αίτηση ΕΕΕ, τον Σεπτέμβριο του 2014. Σύμφωνα με Ένορκη Δήλωσή της, τελούσε σε διάσταση με τον σύζυγό της από το 2009. Περαιτέρω, βάσει ιατρικής έκθεσης του θεράποντος ιατρού της ημερομηνίας 29.8.2014, η οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο αίτησής της για εξασφάλιση παροχής από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαγνώστηκε με καταθλιπτική διαταραχή και εκτιμήθηκε ότι θα μπορούσε να επανέλθει στην εργασία μετά την πάροδο ενός έτους. Στην ίδια έκθεση αιτιολογείται επίσης η παραπομπή της σε Πρωτοβάθμιο Ιατροσυμβούλιο.

  Η αίτησή τέθηκε σε κατάσταση «Προέγκρισης» τον Νοέμβριο 2016, λόγω διάστασης των συζύγων . Με επιστολή της ΥΔΕΠ που στάληκε στην αιτήτρια, της ζητήθηκε όπως εντός τριών μηνών αποστείλει αντίγραφο διαζυγίου ή πρόσφατες βεβαιώσεις για τις συγκεκριμένες ενέργειες στις οποίες προέβη για τη λύση του γάμου της. Σε διαφορετική περίπτωση το ΕΕΕ θα τερματιζόταν.

  Από μελέτη του σχετικού φακέλου διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που η αιτήτρια μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2022, έξι χρόνια μετά, δεν φαίνεται να υπέβαλε στοιχεία που ζητήθηκαν με την επιστολή προέγκρισης, η αίτηση της εξακολουθούσε να βρίσκεται σε κατάσταση «Προέγκρισης». Στις 17.2.2020 η αιτήτρια πιστοποιήθηκε από το ΤΚΕΑΑ ως άτομο με «σοβαρή ψυχική αναπηρία» με ημερομηνία ισχύος του Ολοκληρωμένου Πορίσματος Αξιολόγησης Αναπηρίας μέχρι 17.2.2025.

  Επιπρόσθετα, στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης εντοπίστηκε καταγγελία στην οποία αναφέρεται ότι η αιτήτρια συζεί με τον πρώην σύζυγο της, καθώς και ότι εργάζεται ως καθαρίστρια, χωρίς να καταβάλλει εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δηλαδή ασκεί αδήλωτη εργασία, η οποία δεν διαπιστώθηκε να έχει διερευνηθεί, ούτε και να παραπέμφθηκε για διερεύνηση από την Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

  Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €43.771 κατά την περίοδο 1.11.2016-30.9.2023.

  Όπως μας ενημέρωσε το ΥΚΠ στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.12.2024, για την εν λόγω περίπτωση λήφθηκε τηλεφωνική καταγγελία, στο πλαίσιο εξέτασης της οποίας στάληκε επιστολή για προσκόμιση στοιχείων με ημερ. 5.12.2019, στην οποία η αιτήτρια ανταποκρίθηκε. Κατόπιν εξέτασης των στοιχείων που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι η ΥΔΕΠ δεν μπορούσε να αποφανθεί κατά πόσο η αιτήτρια συζεί με τον εν διαστάσει σύζυγό της. Στην συνέχεια, τον Οκτώβριο του 2023 έγινε επανέλεγχος της αίτησης και η αίτηση τερματίστηκε λόγω αναληθών στοιχείων σχετικά με την οικογενειακή της κατάσταση, καθώς δεν είχε προβεί σε οποιεσδήποτε περαιτέρω ενέργειες για λύση του γάμου της από το 2016 μέχρι τον Οκτώβριο του 2023.

Από περαιτέρω διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, επιβεβαιώθηκε ότι η αίτηση της αιτήτριας έχει τερματιστεί στις 30.9.2023 λόγω αναληθών στοιχείων για την οικογενειακή της κατάσταση, αλλά και απόκρυψης οικογενειακού εισοδήματος (μηνιαίο έμβασμα σε τραπεζικό λογαριασμού του τέκνου), χωρίς όμως να εξεταστεί η ανάκτηση οποιουδήποτε ποσού.

Η υπό εξέταση περίπτωση καταδεικνύει σοβαρές αδυναμίες στον έλεγχο και την παρακολούθηση της αίτησης από την ΥΔΕΠ, καθότι η αίτηση παρέμεινε σε κατάσταση «Προέγκρισης» για περίοδο περίπου επτά ετών, χωρίς την υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων. Παρά τις καταγγελίες για ενδεχόμενη συμβίωση με τον εν διαστάσει σύζυγο και αδήλωτη εργασία, δεν προκύπτει ότι διενεργήθηκε έγκαιρη και ουσιαστική διερεύνηση. Η αίτηση τελικά τερματίστηκε λόγω αναληθών στοιχείων και απόκρυψης εισοδήματος, αφού είχαν ήδη καταβληθεί επιδόματα ύψους €43.771. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να εξετάστηκε το ενδεχόμενο ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε, σε αρκετές περιπτώσεις, η μακροχρόνια παραχώρηση επιδομάτων στη βάση προέγκρισης, χωρίς λήψη τελικής απόφασης, ελλιπής παρακολούθηση των εκκρεμοτήτων των αιτήσεων που αναφέρονται στην επιστολή προέγκρισης, μη τήρηση των προθεσμιών που δόθηκαν από την ΥΔΕΠ για προσκόμιση βεβαιώσεων, μη έγκαιρη εφαρμογή κοινωνικής παρέμβασης και ανεπαρκής διερεύνηση ουσιωδών κριτηρίων που επηρεάζουν το δικαίωμα λήψης του ΕΕΕ.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται την τακτική παρακολούθηση και επικαιροποίηση των στοιχείων που προσκομίζονται με τις αιτήσεις ή/και μεταγενέστερα, εφόσον αποτελούν κριτήριο για την έναρξη ή/και συνέχιση της καταβολής ΕΕΕ. Επιπρόσθετα, εισηγούμαστε όπως υιοθετηθούν λεπτομερείς διαδικασίες για επιβεβαίωση της ορθότητας των στοιχείων που δηλώνονται από τους ίδιους τους αιτητές και ετοιμαστούν καθοδηγητικές εγκύκλιοι προς το προσωπικό.

3.2 Εφαρμογή νομοθετικών εξαιρέσεων ως προς το ύψος των καταθέσεων.

3.2.1 Νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

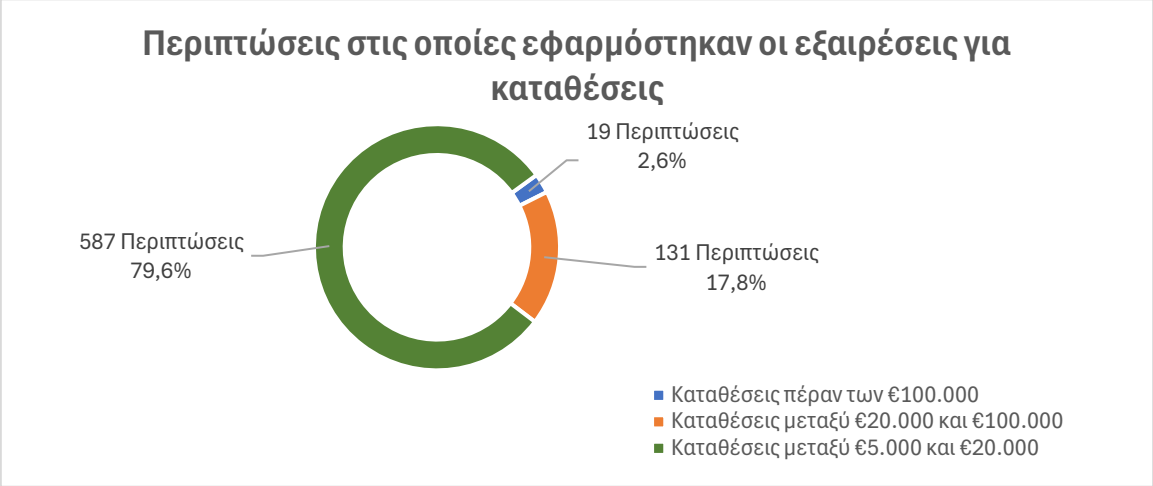
Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 13(β), του Νόμου, δεν καθίσταται δικαιούχο για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος οποιοδήποτε πρόσωπο ή αιτητής ο οποίος, είτε κατέχει χρηματοοικονομικά στοιχεία ο ίδιος ή/και οποιοδήποτε άλλο μέλος της οικογενειακής μονάδας και το ύψος των καταθέσεων υπερβαίνει το ποσό των €5.000, αυξανόμενο κατά €1.000 για κάθε πρόσθετο μέλος της οικογενειακής μονάδας, είτε η αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των €5.000, μη λαμβανομένων υπόψη οποιωνδήποτε αποζημιώσεων που λήφθηκαν ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα.

Ειδικές διατάξεις επιτρέπουν πρόσθετη εξαίρεση €20.000, πέραν του βασικού ορίου καταθέσεων των €5.000, όταν, μεταξύ άλλων:

- αυτά προορίζονται για σκοπούς θεραπείας ατόμων με αναπηρία,
- το ποσό αποτελεί εγγύηση σε δάνειο,
- αφορά σε καταθέσεις ατόμου ηλικίας κάτω των 18 ετών ως αποτέλεσμα κληρονομιάς ή άλλων παρόμοιων λόγων,
- προκύπτουν από λήψη σπουδαστικού δανείου,
- ανήκουν σε υπερήλικα ο οποίος χρειάζεται βοήθεια για τη διαχείριση τους.

3.2.2 Στατιστικά στοιχεία.

Στα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022 από την ΥΔΕΠ περιλαμβάνονται 737 περιπτώσεις εγκρίσεων όπου εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για καταθέσεις, όπως φαίνεται στο πιο κάτω γράφημα:

3.2.3 Έλεγχος περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες εξαιρέσεις ως προς το ύψος των καταθέσεων.

Η Υπηρεσία μας επέλεξε για έλεγχο 11 από τις 19 περιπτώσεις, όπου το ύψος των καταθέσεων σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από την ΥΔΕΠ, υπερέβαινε τις €100.000, όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

Αρ. Αίτησης	Αναπηρία	Ημερ. έναρξης καταβολής ΕΕΕ	Ύψος καταθέσεων στις 17.10.2022 €	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε €
12	Αναπηρία μέχρι 1.3.2030*	1.11.2015	679.024	84.616
13		1.10.2014	516.884	15.825
14	Μόνιμη αναπηρία	1.6.2017	439.611	90.839

Αρ. Αίτησης	Αναπηρία	Ημερ. έναρξης καταβολής ΕΕΕ	Ύψος καταθέσεων στις 17.10.2022 €	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε €
15	Μόνιμη αναπηρία	1.7.2017	396.109	119.621
16	Μόνιμη αναπηρία	1.10.2014	327.878	116.762
17	Μόνιμη αναπηρία	1.5.2015	302.889	111.820
18	Μόνιμη αναπηρία	1.11.2015	296.682	112.703
19		1.5.2015	214.305	24.539
20	Πρώην λήπτης ΔΒ ο οποίος δεν πιστοποιήθηκε από το ΤΚΕΑΑ	1.8.2015	202.106	109.660
21	Ανάπηρος πρώην λήπτης ΔΒ	1.12.2015	181.861	39.915
22	Αναπηρία μέχρι 1.5.2031*	1.3.2018	160.442	69.825

*Μετά την ημερομηνία αυτή, θα διενεργηθεί επαναξιολόγηση της αναπηρίας του ατόμου.

(i) **Μη υποβολή στοιχείων αναφορικά με την προέλευση των καταθέσεων.** Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο αιτητής ήταν ανάπηρος και κατείχε καταθέσεις, το ύψος των οποίων υπερέβαινε το επιτρεπόμενο από τη νομοθεσία όριο, αλλά δεν προσκομίστηκαν με την αίτηση ή/και δεν διαπιστώθηκε να ζητήθηκαν, ούτε και κατά την υποβολή και εξέταση της ένστασης, υποστηρικτικά στοιχεία και έγγραφα, με τα οποία να αιτιολογείται το ύψος του ποσού των καταθέσεων και κατά πόσο αυτές αφορούν σε αποζημιώσεις που λήφθηκαν ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημιάς από ατύχημα.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις αιτήσεων με αριθμούς 14, 16, 17 και 18, όπου το ύψος των καταθέσεων ήταν πέραν των €290.000 και οι οποίες αφορούσαν σε πρόσωπα με διάφορες μορφές σοβαρής ή ολικής αναπηρίας, πιστοποιημένες από το ΤΚΕΑΑ. Από μελέτη των σχετικών ηλεκτρονικών φάκελων των αιτήσεων, διαπιστώθηκε ότι δεν υποβλήθηκε, ούτε κατά την αίτηση, αλλά ούτε και κατά την ένσταση προς την Υπουργό, κανένα υποστηρικτικό στοιχείο που να αιτιολογεί την προέλευση των καταθέσεων, δηλαδή αν αυτές αφορούν σε αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημιάς από ατύχημα και δεν θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των καταθέσεων ή αν μέρος αυτών, μέχρι το ποσό των €20.000, δεν ήταν διαθέσιμες προς χρήση, για το λόγο ότι είναι αναγκαίες για σκοπούς θεραπείας ή αποκατάστασης ή αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας ή για άλλους λόγους που αιτιολογούνται. Εντούτοις, αποφασίστηκε η έγκριση της αίτησής τους εφαρμόζοντας τις εξαιρέσεις για καταθέσεις. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 32(3) του Νόμου, «οποιαδήποτε ένσταση που δεν συνοδεύεται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και έγγραφα δεν εξετάζεται».

Πιο κάτω παρατίθεται αναλυτικά μία από τις πιο πάνω περιπτώσεις:

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 14.** Αφορά σε πρόσωπο που υπέβαλε αίτηση και εγκρίθηκε τον

Ιούνιο 2017. Κατόπιν σχετικής διασύνδεσης της ΥΔΕΠ με τα ΑΠΙ διαπιστώθηκε ότι το ύψος των καταθέσεων ξεπερνούσε το σχετικό όριο. Εντούτοις, κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι καταθέσεις προήλθαν από αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα και επομένως ορθά δεν λήφθηκαν υπόψη κατά την εξέταση της αίτησης. Η μόνη σχετική αναφορά για ατύχημα εντοπίστηκε σε ιατρική βεβαίωση στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία βρίσκονται στους οικείους διοικητικούς ή εμπιστευτικούς φακέλους και όχι στον ηλεκτρονικό φάκελο.

Σημειώνεται ότι, κατά τον έλεγχο, τα πιο πάνω υποστηρικτικά στοιχεία ζητήθηκαν από την ΥΔΕΠ, χωρίς ωστόσο να εντοπιστούν ή να υποβληθούν. Κατά τον επανέλεγχο των περιπτώσεων τον Ιούλιο 2026, η ΥΔΕΠ προσκόμισε σχετικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των εξαιρέσεων που εφαρμόστηκαν στις περιπτώσεις των αιτήσεων με αριθμό 16 και 18. Εντούτοις, και πάλι δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι καταθέσεις των αιτήσεων με αριθμό 14 και 17 προήλθαν από αποζημιώσεις ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Επιβάλλεται όπως η ΥΔΕΠ επανεξετάσει όλες τις περιπτώσεις αιτήσεων που εγκρίθηκαν με εξαίρεση του κριτηρίου των καταθέσεων, στις οποίες δεν τεκμηριώνεται η προέλευση και ο σκοπός των καταθέσεων και να προβεί στις ενδεικνυόμενες ενέργειες, ώστε να διασφαλιστεί η πληρότητα των σχετικών φακέλων με τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία για την κάθε περίπτωση, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παροχές καταβάλλονται σε πραγματικούς δικαιούχους.

(ii) **Τερματισμός αιτήσεων.** Στο αρχείο που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022 από την ΥΔΕΠ, συμπεριλήφθηκαν όλες οι περιπτώσεις εφαρμογής εξαιρέσεων, από την ψήφιση του Νόμου για το ΕΕΕ, κάποιες εκ των οποίων είχαν ήδη τερματιστεί. Από τις αιτήσεις που περιλαμβάνονται στο δείγμα της Υπηρεσίας μας, μία τερματίστηκε το 2025 (22), μία τερματίστηκε το 2024 (12), μία το 2018 (21) και δύο τερματίστηκαν το 2017 (13 και 19), μετά από ελέγχους και ενέργειες της ΥΔΕΠ. Οι υπόλοιπες έξι αιτήσεις συνεχίζουν να λαμβάνουν ΕΕΕ. Πιο κάτω γίνεται αναλυτική αναφορά σε μία από τις περιπτώσεις αιτήσεων που τερματίστηκαν:

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 12.** Αφορά σε ανάπηρο άτομο και πρώην λήπτης ΔΒ, που υπέβαλε αίτηση και εγκρίθηκε τον Νοέμβριο 2015. Τον Νοέμβριο 2021 η αίτηση τερματίστηκε λόγω μεγάλου ποσού καταθέσεων που εντοπίστηκε από την ΥΔΕΠ οι οποίες δεν είχαν δηλωθεί. Μετά από ένσταση το ποσό δικαιολογήθηκε ως αποζημίωση που λήφθηκε ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημιάς.

  Το άτομο αξιολογήθηκε και πιστοποιήθηκε ως μόνιμα ανάπηρο άτομο από το ΤΚΕΑΑ στις 10.2.2023. Κατά τη διάρκεια λήψης του ΕΕΕ και συγκεκριμένα τον Φεβρουάριο 2020, η ΥΔΕΠ

έλαβε καταγγελία για αδήλωτη εργασία η οποία εξετάστηκε και οι λόγοι που προβλήθηκαν (περιστασιακή απασχόληση) φαίνεται να έγιναν αποδεκτοί. Από πρόσφατη επικαιροποίηση της αίτησης, διαπιστώθηκε ότι τον Μάρτιο 2024 η αίτηση τερματίστηκε λόγω αναληθών στοιχείων σχετικά με τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του αιτητή.

Η περίπτωση αυτή καταδεικνύει αδυναμίες στον έλεγχο και την έγκαιρη διερεύνηση στοιχείων που επηρεάζουν το δικαίωμα λήψης ΕΕΕ.

3.3 Εφαρμογή νομοθετικών εξαιρέσεων ως προς το ύψος της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας.

3.3.1 Νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 13(α) του Νόμου, «δεν καθίσταται δικαιούχο για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος οποιοδήποτε πρόσωπο ή αιτητής κατέχει ακίνητη ιδιοκτησία είτε ο ίδιος ή/και οποιοδήποτε άλλο μέλος της οικογενειακής μονάδας, η οποία υπερβαίνει σε αξία τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000), με βάση την εκτίμηση του ΤΚΧ, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία αξίας μέχρι εκατό χιλιάδων ευρώ (€100.000), η οποία δεν είναι αξιοποιήσιμη ολόκληρη ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής, λόγω εγγραφής εμπράγματου βάρους ή δικαιώματος επικαρπίας στα βιβλία του ΤΚΧ…» Επιπλέον, δεν λαμβάνεται υπόψη η ιδιόκτητη κατοικία στην οποία διαμένει ο αιτητής, εφόσον η κατοικία αυτή δεν υπερβαίνει τα τρακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα.

Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης με βάση το κριτήριο της ακίνητης ιδιοκτησίας, ο αιτητής δύναται σύμφωνα με το Άρθρο 32 του Νόμου να υποβάλει ένσταση στην Υφυπουργό, η οποία κατόπιν εξέτασης των υποστηρικτικών στοιχείων και εγγράφων που θα υποβληθούν, αποφασίζει για έγκριση ή απόρριψή της.

Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, η αίτηση εγκρίνεται, όταν διαπιστωθεί από την ΥΔΕΠ, ότι ο αιτητής ή/και οποιοδήποτε άλλο μέλος της οικογενειακής μονάδας, κατέχει ακίνητη ιδιοκτησία με αξία:

(i) που δεν υπερβαίνει τις €100.000 και δεν φέρει εμπράγματο βάρος ή δικαίωμα επικαρπίας και είναι αξιοποιήσιμη,

(ii) που δεν υπερβαίνει τις €200.000, και το σύνολο ή μέρος αυτής φέρει εμπράγματο βάρος ή δικαίωμα επικαρπίας, ποσό το οποίο φαίνεται ουσιαστικά να προκύπτει από το άθροισμα των δύο ποσών που αναφέρονται στο Άρθρο 13(α) του Νόμου και

(iii) οποιουδήποτε ύψους νοουμένου ότι ο αιτητής είναι πτωχεύσας, καθότι ως πτωχεύσαν πρόσωπο θεωρείται ότι δεν κατέχει οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατηρούνται τα εξής:

- Δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία ώστε η ΥΔΕΠ να προχωρά σε έρευνα για διαπίστωση κατά πόσο η ακίνητη ιδιοκτησία αξιοποιείται ή όχι και, κατ' επέκταση κατά πόσο προκύπτουν

επιπρόσθετα, ενδεχομένως αδήλωτα, εισοδήματα, δεδομένου ότι η ύπαρξη εμπράγματου βάρους ή υποθήκης, δεν αποστερεί από τον ιδιοκτήτη το δικαίωμα εκμετάλλευσης της ακίνητης ιδιοκτησίας του.

- Στις περιπτώσεις ύπαρξης εμπράγματου βάρους λόγω υποθήκης, δεν ζητείται πληροφόρηση από τα ΑΠΙ για το ύψος του δανείου που δεσμεύει την ακίνητη ιδιοκτησία, κατά την ημερομηνία εξέτασης της αίτησης, παρόλο που υπάρχει σχετική δυνατότητα, εφόσον στο Άρθρο 13Α(1) του Νόμου, αναφέρεται ότι «... ο αιτητής ... υποχρεούται να εξουσιοδοτήσει τον Προϊστάμενο Υπηρεσίας για τη λήψη οποιωνδήποτε πληροφοριών από αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα ...». Ειδικότερα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του δανείου είναι σημαντικά χαμηλότερο από την αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας την οποία δεσμεύει, θα πρέπει να λαμβάνεται η σχετική πληροφόρηση από τα ΑΠΙ, ούτως ώστε η ΥΔΕΠ να παρακολουθεί την εξέλιξη της κάθε περίπτωσης και να ενημερώνεται για τυχόν εξόφληση του δανείου, οπότε και θα πρέπει η αξία της να συνυπολογιστεί με την υπόλοιπη ακίνητη ιδιοκτησία, για να διαπιστωθεί αν η αξία της ξεπερνά τα σχετικά όρια.

- Διαπιστώθηκε ότι εγκρίνονται αιτήσεις στις οποίες η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας που φέρει εμπράγματο βάρος υπερβαίνει το όριο των €100.000 που προβλέπεται στο Άρθρο 13(α) του Νόμου, καθότι η ΥΔΕΠ θεωρεί ότι, σε περιπτώσεις όπου το σύνολο ή μέρος της ακίνητης ιδιοκτησίας φέρει εμπράγματο βάρος ή δικαίωμα επικαρπίας, η συνολική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του αιτητή δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €200.000. Ωστόσο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Άρθρου, θα έπρεπε να εξετάζεται διακριτά το μέρος της ακίνητης ιδιοκτησίας που φέρει εμπράγματο βάρος/δικαίωμα επικαρπίας και το μέρος αυτής που δεν φέρει βάρος, ώστε να διασφαλίζεται ότι η αξία εκάστου μέρους δεν υπερβαίνει τις €100.000.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Η Υπηρεσία μας συνέστησε όπως η ΥΔΕΠ προχωρήσει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε ο χειρισμός των πιο πάνω περιπτώσεων, καθώς και η διαδικασία που ακολουθείται να συνάδει με την νομοθεσία. Στις περιπτώσεις όπου κρίνεται ότι υπάρχει ασάφεια ή αδυναμίες στην νομοθεσία να προωθηθούν οι κατάλληλες τροποποιήσεις. Είναι σημαντικό η σχετική τεκμηρίωση να περιλαμβάνεται στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης ή, σε περίπτωση που τηρείται σε άλλο αρχείο, να γίνεται σαφής αναφορά στο σημείο όπου αυτή φυλάσσεται.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι η ΥΔΕΠ θα επανεξετάσει τον τρόπο εφαρμογής του Άρθρου 13(α).

3.3.2 Ένδειξη για εφαρμογή εξαιρέσεων στο ΠΣ ΕΕΕ.

Διαπιστώθηκε ότι στην αρχική οθόνη του ΠΣ ΕΕΕ δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε ένδειξη για τις αιτήσεις οι οποίες εγκρίθηκαν με εφαρμογή των εξαιρέσεων για την ακίνητη ιδιοκτησία. Σχετική αναφορά παρουσιάζεται μόνο στην οθόνη «Περαιτέρω Εξέταση», στην οποία καταχωρίζονται διάφορες πληροφορίες αναφορικά με την διαχείριση της αίτησης.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο όπως στις περιπτώσεις αιτήσεων που εγκρίνονται με βάση τις εξαιρέσεις για την ακίνητη ιδιοκτησία, υπάρχει σχετική ένδειξη στην αρχική οθόνη της αίτησης στο ΠΣ ΕΕΕ.

3.3.3 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων όπου η ακίνητη ιδιοκτησία ξεπερνούσε τις €100.000.

Στα στοιχεία που υποβλήθηκαν από την ΥΔΕΠ στην Υπηρεσία μας στις 17.10.2022, περιλαμβάνονται 89 περιπτώσεις ληπτών ΕΕΕ, στις οποίες φαίνεται να εφαρμόστηκαν οι εξαιρέσεις για την ακίνητη ιδιοκτησία. Η Υπηρεσία μας επέλεξε για έλεγχο εννέα από τις πιο πάνω περιπτώσεις, για τις οποίες η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας υπερέβαινε τις €100.000, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Αρ. αίτησης	Αξία ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 1.1.2018 €	Ημερ. ισχύος της αίτησης	Μήνες για τους οποίους καταβλήθηκε ΕΕΕ μέχρι τον 12/2025	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε €
23	811.400	1.4.2016	73	34.042
24	257.300	1.10.2014	135	62.104
25	210.400	1.8.2015	114	24.433
26	169.900	1.10.2014	135	90.690
27	167.700	1.4.2016	76	96.195
28	142.500	1.8.2015	125	86.827
29	141.167	1.6.2016	115	159.660
30	139.900	1.11.2015	104	89.694
31	132.450	1.11.2016	110	59.382

Οι πιο πάνω περιπτώσεις αφορούν σε αιτητές των οποίων η αίτηση εγκρίθηκε μετά από υποβολή ένστασης στην Υπουργό (Άρθρο 32), καθότι η αρχική τους αίτηση απορρίφθηκε, αφού η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας τους σύμφωνα με τα δεδομένα που λήφθηκαν μέσω διασύνδεσης από το ΤΚΧ, ξεπερνούσε το όριο των €100.000 (Άρθρο 13(α)). Σημειώνεται ότι η ένσταση τους, μετά από ετοιμασία και υποβολή σχετικής έκθεσης προς την Υπουργό, καθίστατο υποψήφια για έγκριση και προχωρούσε στα επόμενα στάδια εξέτασης για εισοδήματα, διαμονή κ.ά.

Από τον έλεγχο των πιο πάνω περιπτώσεων εντοπίστηκαν τα ακόλουθα:

(i) Αδυναμίες και ελλείψεις κατά την εξέταση των αιτήσεων.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 25.** Αφορά σε πρόσωπο που λάμβανε ΕΧΣ και υπέβαλε αίτηση ΕΕΕ τον Αύγουστο 2014, σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Νόμου, και εγκρίθηκε τον Αύγουστο 2015. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του, σύμφωνα με την γενική επανεκτίμηση του ΤΚΧ, κατά την 1.1.2013, ανερχόταν σε €150.767, και μέρος αυτής έφερε εμπράγματο βάρος ύψους €80.300.

Σύμφωνα με την γενική επανεκτίμηση του ΤΚΧ κατά την 1.1.2018, η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας του ανήλθε σε €210.400, η οποία υπερέβαινε το όριο των €100.000 και των επιπλέον €100.000 λόγω εγγραφής εμπράγματου βάρους. Όπως διαπιστώθηκε, μετά την πιο πάνω επανεκτίμηση η αίτηση δεν επανεξετάστηκε, ενώ τον Μάιο 2022, μετά από παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, καταχωρίστηκε στο ΠΣ ΕΕΕ σημείωση, σχετικά με την αλλαγή της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, χωρίς όμως να τύχει οποιουδήποτε χειρισμού και ως εκ τούτου, ο αιτητής συνέχισε να λαμβάνει ΕΕΕ. Με βάση τα πιο πάνω, η αίτησή του για παροχή ΕΕΕ θα έπρεπε να τερματιστεί και να παραπεμφθεί για εξέταση με βάση τις πρόνοιες του σχεδίου ενίσχυσης συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα.

Επιπρόσθετα, από τη διερεύνηση της πιο πάνω περίπτωσης εντοπίστηκε ότι, σύμφωνα με καταστάσεις τραπεζικού λογαριασμού που υποβλήθηκαν από τον αιτητή στην ΥΔΕΠ στις 11.7.2017, για την περίοδο από τον Ιούνιο 2014 μέχρι Δεκέμβριο 2015 (18 μήνες), δεν φαίνεται να διενεργήθηκε καμία άλλη συναλλαγή από τον τραπεζικό λογαριασμό που δηλώθηκε για την καταβολή του επιδόματος. Επίσης, ο αιτητής σε μεταγενέστερη ημερομηνία προσκόμισε κατάσταση τραπεζικού λογαριασμού στην οποία φαίνεται ότι άρχισε να λαμβάνει, από τον Ιούνιο του 2021, σύνταξη από φορέα στην Ελλάδα. Τα γεγονότα αυτά υποδηλώνουν ότι ο αιτητής για κάποιο χρονικό διάστημα πιθανόν να μην διέμενε στην Δημοκρατία. Παρά τις πιο πάνω ενδείξεις, δεν εντοπίστηκε να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες εκ μέρους της ΥΔΕΠ προς επιβεβαίωση της νόμιμης και συνεχούς διαμονής του αιτητή στη Δημοκρατία καθ΄ όλη τη διάρκεια λήψης του ΕΕΕ (Άρθρο 5(2) του Νόμου).

Από επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026, διαπιστώθηκε ότι η αίτηση τερματίστηκε στις 31.1.2025, λόγω του ύψους των εισοδημάτων του και έκτοτε λαμβάνει ΕΧΣ.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €24.433 κατά την περίοδο 1.8.2015-31.1.2025.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 29.** Ο αιτητής υπέβαλε αίτηση τον Αύγουστο 2014, η οποία αρχικά απορρίφθηκε και στην συνέχεια εγκρίθηκε τον Ιούνιο 2016, μετά από ένσταση που υπέβαλε. Από τον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης δεν τεκμηριώνεται η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας και το μερίδιο που ανήκει στον αιτητή (1/6 μερίδιο τεμαχίου με τέσσερις κατοικίες συνολικής αξίας €1.005.100 κατά την 1.1.2013), καθώς ο ίδιος δήλωσε ότι στο δικό του μερίδιο δεν υπάρχει οποιοδήποτε κτίσμα. Για επανεξέταση της περίπτωσης, η ΥΔΕΠ με επιστολή της ημερ. 21.4.2022, ζήτησε επιπλέον στοιχεία αναφορικά με την ακίνητη ιδιοκτησία, τα εισοδήματα κ.ά., με προθεσμία 20 ημερών για υποβολή τους, διαφορετικά το ΕΕΕ θα τερματιζόταν. Στις 6.6.2022 ο αιτητής προσκόμισε μόνο καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών, ενώ τα υπόλοιπα στοιχεία δεν προσκομίστηκαν.

  Από επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026, διαπιστώθηκε ότι τα υπόλοιπα στοιχεία ζητήθηκαν ξανά τον Ιούλιο 2024 και υποβλήθηκαν τον Αύγουστο 2024.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €159.660 κατά την περίοδο 1.6.2016-31.12.2025.

Η περίπτωση αναδεικνύει αδυναμίες στις διαδικασίες επανελέγχου και στην έγκαιρη λήψη διοικητικών αποφάσεων από την ΥΔΕΠ.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- Η παραχώρησης ΕΕΕ θα πρέπει να περιορίζεται στις περιπτώσεις που τεκμηριωμένα πληρούν τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.
- Στις όλες τις περιπτώσεις που παραχωρείται ΕΕΕ, θα πρέπει να παράγεται αυτόματα κατάσταση από το ΠΣ ΕΕΕ κάθε φορά που προκύπτει διαφοροποίηση στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, ώστε να επαναξιολογείται άμεσα η καταβολή ΕΕΕ.
- Να εξευρεθούν, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους και να υιοθετηθούν κατάλληλοι μηχανισμοί για τη διερεύνηση της διατήρησης της νόμιμης και συνεχούς διαμονής στη Δημοκρατία των αιτητών ΕΕΕ και των μελών της οικογενειακής τους μονάδας.
- Να αξιολογηθεί η δυνατότητα ρύθμισης του ΠΣ ΕΕΕ ώστε στις περιπτώσεις που ζητείται από τους αιτητές η υποβολή στοιχείων ή άλλης πληροφόρησης, αναφορικά με την αίτηση τους, να παράγεται τακτικά κατάσταση με τις περιπτώσεις που δεν ανταποκρίνονται μέχρι την προκαθορισμένη ημερομηνία, για κατάλληλες ενέργειες.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι δημιουργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα καταστάσεις στη βάση των οποίων ελέγχεται τυχόν διαφοροποίηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας. Όσον αφορά τον έλεγχο της νόμιμης και συνεχούς διαμονής στη Δημοκρατία, η ΥΔΕΠ θα επαναφέρει την εισήγηση της για διασύνδεση με το μητρώο αφίξεων και αναχωρήσεων, στα αεροδρόμια και στα οδοφράγματα. Επίσης, σημειώνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής από το ΠΣ σε τακτά χρονικά διαστήματα καταστάσεων με τις αιτήσεις για τις οποίες έχει αποσταλεί επιστολή για ελλιπή στοιχεία και την ημερομηνία αποστολής της επιστολής, έτσι ώστε να ελέγχεται κατά πόσον οι αιτητές ανταποκρίνονται έγκαιρα. Σχετική διαδικασία εφαρμόστηκε μετά τον έλεγχο, σε εβδομαδιαία βάση, όπως αναφέρεται στην απάντηση.

(ii) Περίπτωση με εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας.

Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 27. Αφορά σε πρόσωπο άνεργο εγγεγραμμένο στη ΔΥΑ, που υπόβαλε αίτηση ΕΕΕ τον Ιανουάριο 2015 και εγκρίθηκε τον Μάρτιο 2015. Είναι ιδιοκτήτης δύο κατοικιών, μία στο χωριό Τερσεφάνου (με εμβαδό 260 τ.μ.), η οποία δηλώθηκε ως κύρια κατοικία και μια στο χωριό Φρέναρος, αξίας €167.700 κατά την 1.1.2018, η οποία δεν ήταν αξιοποιήσιμη λόγω εγγραφής δικαιώματος επικαρπίας, και η αξία της οποίας ξεπερνούσε το όριο που καθορίζει η νομοθεσία.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €96.195 κατά την περίοδο 1.3.2015-31.7.2022, εκ των οποίων ποσό ύψους €19.320 αφορούσε στο επίδομα τόκων στεγαστικού δανείου.

(iii) Περιπτώσεις αιτητών σε κατάσταση πτώχευσης.

Στις περιπτώσεις πτωχευσάντων, παρότι η ακίνητη ιδιοκτησία παραμένει εγγεγραμμένη στο όνομά τους, οι ίδιοι δεν δικαιούνται να την αξιοποιούν ή να αποκομίζουν εισόδημα από αυτή. Για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα Αφερεγγυότητας διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο οι εν λόγω ιδιοκτησίες τυγχάνουν παράνομης εκμετάλλευσης και αν προκύπτουν αδήλωτα εισοδήματα. Ωστόσο, παρά την ύπαρξη ακίνητης ιδιοκτησίας σημαντικής αξίας και εμπράγματων βαρών, δεν διαπιστώθηκε να διενεργήθηκαν αντίστοιχοι έλεγχοι από την ΥΔΕΠ ή να ζητήθηκε σχετική πληροφόρηση από το Τμήμα Αφερεγγυότητας. Παρατίθενται αναλυτικά οι πιο κάτω περιπτώσεις πτωχευσάντων που περιλαμβάνονταν στο δείγμα που ελέγχθηκε από την Υπηρεσία μας:

Αρ. αίτησης	Αξία ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 1.1.2018 €	Μήνες για τους οποίους καταβλήθηκε ΕΕΕ μέχρι τον 12/2025	Ημερομηνία τερματισμού αίτησης	ΕΕΕ που καταβλήθηκε μέχρι τον 12/2025 ή μέχρι που η αίτηση τερματίστηκε €
23	811.400	73	30.4.2022	34.042
24	257.300	135		62.104
26	169.900	135		90.690
28	142.500	125		86.827

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 28.** Αφορά σε πρόσωπο πρώην λήπτη ΔΒ, η οποία υπέβαλε αίτηση τον Σεπτέμβριο 2014. Η αίτηση της εγκρίθηκε κατόπιν υποβολής ένστασης και το ΕΕΕ άρχισε να της καταβάλλεται από τον Αύγουστο 2015. Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της σύμφωνα με την εκτίμηση του ΤΚΧ κατά την 1.1.2013 ανερχόταν σε €167.100, ενώ είχε δηλώσει ότι τελούσε υπό καθεστώς πτώχευσης, προσκομίζοντας σχετική βεβαίωση από το Τμήμα Αφερεγγυότητας.

  Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €86.827 κατά την περίοδο 1.8.2015-31.12.2025.

  Όπως μας αναφέρθηκε στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024, από έλεγχο στην Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών τον Απρίλιο 2022 διαπιστώθηκε ότι το ακίνητο εξακολουθούσε να έχει επιβαρύνσεις.

Από επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026, διαπιστώθηκε ότι η αίτηση τερματίστηκε στις 28.2.2025 και μετά από ένσταση και προσκόμιση ικανοποιητικών δικαιολογητικών, επανήρχισε η καταβολή ΕΕΕ τον Νοέμβριο 2025.

Φαίνεται ότι η παρακολούθηση των περιπτώσεων πτωχευσάντων αιτητών που λαμβάνουν ΕΕΕ, βασιζόταν κυρίως σε μεταγενέστερους ελέγχους, χωρίς να τεκμηριώνεται η ύπαρξη τακτικής επανεξέτασης της κατάστασής τους, ώστε να διασφαλίζεται ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι κατόπιν μεταγενέστερων ελέγχων επιβεβαιώθηκε ότι δεν υπήρχε υπέρβαση των νομοθετικών ορίων ακίνητης περιουσίας. Η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι στην προκειμένη περίπτωση, η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας ανερχόταν σε €167.100 και, συνεπώς, υπερέβαινε το προβλεπόμενο όριο των €100.000.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 24.** Αφορά σε πρόσωπο που υπέβαλε αίτηση ΕΕΕ τον Αύγουστο 2014, στην οποία δήλωσε ότι είναι διαζευγμένη και άνεργη εγγεγραμμένη στη ΔΥΑ. Η αίτησή της αρχικά απορρίφθηκε καθότι η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της, εξαιρουμένης της κατοικίας που δήλωσε ότι διαμένει (διαμέρισμα στην Πάφο αξίας €112.700), ανερχόταν σε €176.600 σύμφωνα με την εκτίμηση του ΤΚΧ κατά την 1.1.2013, και υπερέβαινε το επιτρεπόμενο όριο των €100.000 που ορίζεται στη νομοθεσία. Σημειώνεται ότι, όπως διαπιστώθηκε η αιτήτρια διαμένει σε διαμέρισμα που ενοικιάζει στην Λευκωσία και επομένως η αξία του διαμερίσματος της στην Πάφο ενδεχομένως δεν θα έπρεπε να εξαιρεθεί.

  Η αίτησή της εγκρίθηκε μετά από ένσταση, τον Αύγουστο 2015, εφόσον ήταν πτωχεύσαν πρόσωπο σύμφωνα με απόφαση Δικαστηρίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία στο ΠΣ ΕΕΕ, όλη η ακίνητη ιδιοκτησία της έφερε εμπράγματο βάρος (υποθήκες για δάνεια).

  Κοινωνική παρέμβαση. Όσον αφορά στην ενεργοποίηση και ένταξή της στην εργασία, δεν διαπιστώθηκε να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες εκ μέρους της ΥΔΕΠ. Η αιτήτρια εξετάστηκε σε δύο περιπτώσεις από κυβερνητικούς ιατρούς, οι οποίοι εξέδωσαν διαφορετικές γνωματεύσεις. Συγκεκριμένα, στις 3.9.2018, σύμφωνα με ιατρική έκθεση από Γενικό Ιατρό, κρίθηκε ανίκανη για εργασία λόγω μειωμένης όρασης, ενώ τον ίδιο μήνα στις 19.9.2018, σύμφωνα με ιατρική έκθεση από Οφθαλμίατρο, κρίθηκε «ικανή για εργασία με περιορισμούς». Η ΥΔΕΠ δεν φαίνεται να ενήργησε για παραπομπή της για εξέταση από Ιατροσυμβούλιο ή για εγγραφή της στη ΔΥΑ, ενώ στο ΠΣ ΕΕΕ εντοπίστηκε αλλαγή στην κατάσταση της αιτήτριας σε «ανίκανη για εργασία», με βάση την ιατρική έκθεση του πρώτου Ιατρού.

Στην πιο πάνω καταβάλλεται ΕΕΕ ύψους €432 τον μήνα, λαμβάνει μηνιαίο εισόδημα από εργασία ύψους €130 και καταβάλλει ενοίκιο για διαμέρισμα στην Λευκωσία όπου διαμένει, €400 τον μήνα χωρίς να της παρέχεται επίδομα ενοικίου. Επομένως, φαίνεται να της απομένει καθαρό μηνιαίο εισόδημα μόλις €162, γεγονός που υποδηλοί, ενδεχομένως, ύπαρξη άλλων εισοδημάτων και ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €62.104 κατά την περίοδο 1.10.2014-31.12.2025.

Στην απάντηση του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι, η πιο πάνω περίπτωση περιλαμβάνεται σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν.

Από επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026, δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε επικαιροποίηση στα στοιχεία της αιτήτριας.

Από τα πιο πάνω προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Ενδεχομένως εξαιρέθηκε λανθασμένα από την αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας το διαμέρισμα στην Πάφο που δηλώθηκε ως κατοικία διαμονής, καθώς η αιτήτρια διέμενε σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα στη Λευκωσία, έστω και αν η αίτηση της απορρίφθηκε.

- Δεν προκύπτει ότι η ΥΔΕΠ προχώρησε σε ενέργειες ένταξής της στην εργασία ή σε παραπομπή της αιτήτριας σε Ιατροσυμβούλιο, παρά τις αντικρουόμενες ιατρικές εκθέσεις.

- Η αλλαγή της κατάστασης της αιτήτριας σε «ανίκανη για εργασία» φαίνεται να βασίστηκε μόνο στη μία ιατρική έκθεση.

- Τα δηλωθέντα εισοδήματα της αιτήτριας δεν φαίνεται να επαρκούν για την κάλυψη των βασικών της εξόδων, γεγονός που ενδεχομένως υποδηλοί ύπαρξη άλλων μη δηλωθέντων εισοδημάτων και ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης.

- Παρά την αναφορά του ΥΚΠ ότι η περίπτωση θα επανεξεταστεί, κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε επικαιροποίηση των στοιχείων της αιτήτριας.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι η αιτήτρια προσκόμιζε συστηματικά ιατρικές βεβαιώσεις που επιβεβαίωναν την ανικανότητα της για εργασία. Εντούτοις, ο ισχυρισμός αυτός δεν επιβεβαιώθηκε κατά τον επανέλεγχο την Υπηρεσίας μας τον Ιούνιο 2026, αφού στον φάκελο της αίτησης δεν εντοπίστηκαν πιο πρόσφατες ιατρικές βεβαιώσεις εκτός από τις πιο πάνω ιατρικές εκθέσεις.

- **Περίπτωση με Αρ. Αίτησης 26.** Η αιτήτρια υπέβαλε αίτηση τον Αύγουστο 2014, στην οποία δήλωσε άνεργη εγγεγραμμένη στη ΔΥΑ και διαζευγμένη. Η αίτησή της απορρίφθηκε καθότι η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της, σύμφωνα με την εκτίμηση του ΤΚΧ κατά την 1.1.2013, ανερχόταν σε €205.550 και υπερέβαινε το επιτρεπόμενο όριο που ορίζεται στη νομοθεσία. Η αίτησή της στη συνέχεια εγκρίθηκε με απόφαση της Υπουργού μετά από ένσταση που υπέβαλε, τον Οκτώβριο 2014, ως πτωχεύσαν πρόσωπο σύμφωνα με απόφαση Δικαστηρίου, ημερ. 14.5.2004, η οποία ωστόσο δεν εντοπίστηκε στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης.

  Στο πλαίσιο της ΚΠ, με απώτερο σκοπό την ενεργό συμμετοχή της στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική της αποκατάσταση, από το 2014 μέχρι σήμερα, έγιναν μόνο τρείς παραπομπές σε διαθέσιμες θέσεις εργασίας κατά την περίοδο κατά την οποία λάμβανε ΕΕΕ, χωρίς όμως να κληθεί για συνέντευξη στις εν λόγω θέσεις.

  Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €90.690 κατά την περίοδο 1.10.2014-31.12.2025.

  Το ΥΚΠ μας ανέφερε ότι, η πιο πάνω περίπτωση περιλαμβάνεται σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν, ενώ λόγω του ότι η αιτήτρια είναι 64 χρονών, η παραπομπή της σε θέσεις εργασίας δεν αποτελεί προτεραιότητα.

  Από επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο 2026, δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε επικαιροποίηση στα στοιχεία της αιτήτριας.

  Από τα πιο πάνω προκύπτουν τα ακόλουθα:

  - Δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η έγκριση της αίτησης μετά από ένσταση, αφού η σχετική δικαστική απόφαση περί πτώχευσης δεν εντοπίστηκε στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης.

  - Οι ενέργειες της ΥΔΕΠ για ενεργοποίηση και ένταξη της αιτήτριας στην αγορά εργασίας ήταν περιορισμένες, παρά τη μακροχρόνια λήψη ΕΕΕ.

  - Παρά την αναφορά του ΥΚΠ ότι η περίπτωση θα επανεξεταστεί, κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε επικαιροποίηση των στοιχείων της αιτήτριας.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με αρχείο ακίνητης ιδιοκτησίας που έλαβε η ΥΔΕΠ από το ΤΚΧ στις 8.4.2022, η ακίνητη ιδιοκτησία των πιο πάνω πτωχευσάντων αιτητών εξακολουθούσε να βρίσκεται στην κατοχή τους, χωρίς να τεκμηριώνεται ότι δεν αξιοποιείτο ή τουλάχιστον δεν εξασφαλίστηκε πληροφόρηση από το Τμήμα Αφερεγγυότητας ότι δεν αξιοποιείτο.

Σύμφωνα με πρόσθετη πληροφόρηση που λάβαμε από το αρμόδιο Τμήμα Αφερεγγυότητας, το Τμήμα εφαρμόζει δειγματοληπτικούς ελέγχους όσον αφορά την αξιοποίηση της ακίνητης ιδιοκτησίας των πτωχευσάντων, οι οποίοι δεν έχουν δικαίωμα να την αξιοποιούν και να έχουν οποιοδήποτε εισόδημα. Σημειώνεται ότι το Τμήμα Αφερεγγυότητας προέβηκε σε ελέγχους για τις τέσσερις περιπτώσεις πτωχευσάντων που αναφέρονται πιο πάνω, διαπιστώνοντας ότι η ακίνητη ιδιοκτησία τους δεν είχε τύχει εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου αναμένεται ότι η ΥΔΕΠ, θα συνεργαστεί με το Τμήμα Αφερεγγυότητας και θα αξιολογήσει την διαθέσιμη πληροφόρηση ή/και θα αναπτύξει μηχανισμούς για διενέργεια δικών της ελέγχων, ώστε να διαπιστώνεται ότι η ακίνητη ιδιοκτησία δεν τυγχάνει εκμετάλλευσης.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- Κατά την εξέταση των αιτήσεων, πέραν των ελέγχων που γίνονται για διαπίστωση της ορθότητας των στοιχείων που δηλώνονται/υποβάλλονται, θα πρέπει να διερευνώνται και τυχόν άλλες ενδείξεις που προκύπτουν από τα στοιχεία αυτά, όπως για παράδειγμα να εξετάζεται κατά πόσο τα ακίνητα που δηλώνονται τυγχάνουν εκμετάλλευσης και αποφέρουν εισοδήματα στους αιτητές.

- Οι αποφάσεις για έγκριση αιτήσεων στη βάση των εξαιρέσεων για την ακίνητη ιδιοκτησία να τεκμηριώνονται επαρκώς.

- Να συνταχθούν οδηγίες/εγκύκλιοι ή/και να ζητηθεί νομική γνωμάτευση, σχετικά με το ύψος της ακίνητης ιδιοκτησίας που θα λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την περίπτωση, ώστε να υπάρχει σαφής καθοδήγηση των Λειτουργών της ΥΔΕΠ για χειρισμό των περιπτώσεων αυτών.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι σε σχέση με την ακίνητη ιδιοκτησία, λαμβάνονται υπόψη ενδείξεις που παρέχονται μέσω διασύνδεσης με το ΤΚΧ, που πιθανό να παραπέμπουν σε εκποιήσεις, ενώ θα διερευνηθεί η πιθανότητα λήψης πληροφόρησης από το αρμόδιο τμήμα σε σχέση με τους πτωχεύσαντες. Επιπλέον αναφέρεται ότι, τα σχόλια και εισηγήσεις μας εφαρμόζονται για τις νέες αιτήσεις που εξετάζονται και ότι ο έλεγχος μέσω του κτηματολογίου για το είδος των ακινήτων που κατέχονται διενεργείται με τη βοήθεια εξειδικευμένης ρομποτικής εφαρμογής που έχει αναπτύξει και αξιοποιεί η ΥΔΕΠ. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που εγκρίθηκαν παλαιότερα, ο επανέλεγχος έχει ξεκινήσει από τον Ιούλιο 2023 με τη σύσταση της ομάδας ελέγχου του τομέα ΕΕΕ.

3.4 Άλλα θέματα σχετικά με περιπτώσεις που εξετάστηκαν

3.4.1 Κοινωνική παρέμβαση.

Η ΚΠ αποσκοπεί στην απάμβλυνση προβλημάτων και στην ενδυνάμωση των αιτητών ΕΕΕ, περιλαμβανομένων και των μελών της οικογενειακής τους μονάδας, μέσω ενεργειών και δράσεων για την επαγγελματική και συμβουλευτική καθοδήγησή τους, που θα τους καταστήσουν ικανούς να αποδώσουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους και να αναπτυχθούν ψυχοκοινωνικά, με απώτερο σκοπό την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική αποκατάστασή τους. Κατά την εξέταση των περιπτώσεων που επιλέγηκαν, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω επί μέρους θέματα:

(i) **Εγγραφή στη ΔΥΑ και παραπομπή για εξεύρεση εργασίας.** Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, παρόλο που στην ειδική οθόνη που αναπτύχθηκε στο ΠΣ ΕΕΕ υπήρχε πληροφόρηση, για εγγραφή όπως απαιτείται, ή μη εγγραφή αιτητή ή/και μελών της οικογενειακής μονάδας στο Μητρώο της ΔΥΑ, καθώς και σχόλια της ΔΥΑ για ενέργειες σχετικά με την παραπομπή τους για εξεύρεση εργασίας, εντοπίστηκε ότι αυτή η πληροφόρηση δεν χρησιμοποιήθηκε για την εφαρμογή των προβλεπόμενων από τη σχετική νομοθεσία ενεργειών.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις αιτήσεων με αριθμό 1 και 6.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024, αναφέρεται από τον Ιανουάριο του 2024 έχει δημιουργηθεί ομάδα και έχουν τεθεί διαδικασίες και χρονοδιαγράμματα για την τακτική παρακολούθηση όλων των ικανών για εργασία αιτητών ΕΕΕ, την παραπομπή τους σε θέσεις εργασίας και εκπαιδευτικά προγράμματα και την εφαρμογή της νομοθεσίας όπου εντοπίζεται παραβίασή της από τους αιτητές.

(ii) **Ικανότητα/Ανικανότητα για εργασία.** Παρατηρήθηκε ότι στις περιπτώσεις αιτήσεων με αριθμό 10 και 24, η ΥΔΕΠ δεν ενήργησε σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, τις οδηγίες/διαδικασίες της εγκυκλίου αρ. 13/2016 και της εσωτερικής εγκύκλιου αρ. 11/2020, καθώς και την Απόφαση της Υπουργού, ημερ. 8.9.2016, που προνοούν μεταξύ άλλων την παραπομπή σε Ιατροσυμβούλιο σε περιπτώσεις με θέματα υγείας κ.λπ. Διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη επαρκούς μηχανισμού παρακολούθησης των περιπτώσεων που χρήζουν ΚΠ και των αποτελεσμάτων της, για λήψη απόφασης αναφορικά με την ικανότητα ή μη του ατόμου για εργασία. Επιπλέον, διαπιστώθηκε αδυναμία στην διαχείριση των πληροφοριών που λαμβάνονται και επηρεάζουν τις προϋποθέσεις παραχώρησης του ΕΕΕ, με αποτέλεσμα να μην λαμβάνεται απόφαση για τερματισμό ή όχι του δικαιώματος για παροχή του, ή η απόφαση να λαμβάνεται με μεγάλη καθυστέρηση.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι έχουν δημιουργηθεί δομημένες συνεργασίες της ΥΔΕΠ με άλλα κυβερνητικά τμήματα και έχουν καθοριστεί διαδικασίες για ενημέρωση μέσω του μηχανογραφικού συστήματος για κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε ιατροσυμβούλιο, ώστε να ακολουθούν οι περαιτέρω ενέργειες από τους αρμόδιους λειτουργούς, ενώ έχει δημιουργηθεί ειδική ομάδα για τον συντονισμό της ενημέρωσης του Τομέα ΕΕΕ.

3.4.2 Αδυναμίες στη λήψη της απαιτούμενης πληροφόρησης από τα ΑΠΙ.

Εντοπίστηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες η ΥΔΕΠ προχώρησε στην έγκριση αιτήσεων για ΕΕΕ, χωρίς να ληφθεί, μέσω της σχετικής διασύνδεσης από τα ΑΠΙ, η αναμενόμενη πληροφόρηση για ύπαρξη λογαριασμών καταθέσεων. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν κυρίως Ευρωπαίους πολίτες και υπηκόους τρίτων χωρών και διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα οφειλόταν στο γεγονός ότι τα ΑΠΙ καταχώριζαν τους εν λόγω πελάτες τους με διαφορετικό στοιχείο ταυτοποίησης από αυτά που δίνονταν από την ΥΔΕΠ (αριθμός Δελτίου Εγγραφής Αλλοδαπού (ARC) ή αριθμός ταυτότητας ή αριθμός

διαβατηρίου). Ως αποτέλεσμα, κατά τη διαδικασία διασύνδεσης δεν εμφανίζονταν τυχόν καταθέσεις των αιτητών, λόγω έλλειψης κοινού στοιχείου ταυτοποίησης.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις των αιτήσεων με αριθμό 11, 6 και 10, στις οποίες, παρόλο που δηλώθηκε ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) στον οποίο κατατίθετο το επίδομα, εντούτοις ο λογαριασμός αυτός δεν εντοπίστηκε μέσω της διασύνδεσης με τα ΑΠΙ.

Όπως διαφάνηκε, ενώ έχει υιοθετηθεί μηχανισμός εντοπισμού τέτοιων περιπτώσεων, αυτές δεν τυγχάνουν περαιτέρω διερεύνησης, με ενδεχόμενο τη μη λήψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης αναφορικά με την ύπαρξη καταθέσεων και τον κίνδυνο να τους καταβληθεί ΕΕΕ χωρίς να το δικαιούνται.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Εισηγηθήκαμε όπως καταβληθούν προσπάθειες επίλυσης του προβλήματος ταυτοποίησης, με βελτίωση των μηχανογραφικών διαδικασιών της υφιστάμενης διασύνδεσης με τα ΑΠΙ. Μέχρι αυτό να επιτευχθεί, προτείναμε όπως καταβληθούν προσπάθειες το επίδομα να καταβάλλεται αφού πρώτα επιβεβαιωθεί η λήψη, μέσω της διασύνδεσης με ΑΠΙ, τουλάχιστον των στοιχείων του τραπεζικού λογαριασμού που δηλώθηκε στην αίτηση και τυχόν προβλήματα που εντοπίζονται να εξετάζονται έγκαιρα.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι έχουν αποσταλεί στα ΑΠΙ οι διορθωτικές ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν για βελτίωση των διαδικασιών των διασυνδέσεων.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι το ζήτημα δεν αφορά πρόβλημα ταυτοποίησης από πλευράς ΥΔΕΠ αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, τεχνικούς ή διαδικαστικούς περιορισμούς που σχετίζονται με τα διαθέσιμα στοιχεία αναζήτησης ή με τις διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ διαφορετικών οργανισμών. Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως, αξιολογηθεί κατά πόσο σε τέτοιες περιπτώσεις, η ΥΔΕΠ να παραπέμπει τους αιτητές στα ΑΠΙ προκειμένου να επικαιροποιούν τα στοιχεία των τραπεζικών λογαριασμών τους, ώστε αυτά να συνάδουν με τα στοιχεία ταυτοποίησης που δηλώθηκαν στην αίτησή τους.

3.4.3 Παραπομπή για αξιολόγηση αναπηρίας από το ΤΚΕΑΑ.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας με αρ. 16/2026, διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην παραπομπή ατόμων που είχαν εγκριθεί να λαμβάνουν ΔΒ ως ανάπηρα άτομα, για αξιολόγηση/πιστοποίηση της αναπηρίας τους με βάση τις διατάξεις του περί Δημοσίων Βοηθημάτων Νόμου, με κίνδυνο να τους καταβληθεί ΕΕΕ για χρονική περίοδο κατά την οποία πιθανόν να μην ήταν δικαιούχοι.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση αίτησης με αριθμό 20, πρώην λήπτη ΔΒ, στον οποίο καταβαλλόταν ΔΒ ως ανάπηρο άτομο από τις ΥΚΕ, στη βάση ιατρικής βεβαίωσης του 2007. Ο αιτητής λαμβάνει μηνιαίο αναπηρικό επίδομα από 1.8.2015 (σε ηλικία 12 ετών). Θεωρήθηκε, δηλαδή ότι εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου, ως πρώην λήπτης μέχρι να πιστοποιηθεί ως άτομο με αναπηρία από το Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας. Μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου, συνέχιζε να λαμβάνει τα επιδόματα

ως ανάπηρο άτομο, και ως ενήλικο πλέον άτομο δεν έχει παραπεμφθεί ακόμη στο ΤΚΕΑΑ για αξιολόγηση και δεν έχει πιστοποιηθεί, από το Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να εντοπιστούν όλες οι περιπτώσεις που χρήζουν άμεσης αξιολόγησης όπως αυτή που αναφέρεται πιο πάνω, και να παραπεμφθούν το συντομότερο για αξιολόγηση/πιστοποίηση.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι ο αιτητής έχει παραπεμφθεί τον Μάιο 2024 στο ΤΚΕΑΑ για πιστοποίηση της αναπηρίας του. Επιπλέον, έχει τεθεί συγκεκριμένο πλάνο παραπομπής στο ΤΚΕΑΑ όλων των περιπτώσεων που εκκρεμούν. Οι περιπτώσεις που παραπέμφθηκαν και για τις οποίες δεν έχει ληφθεί ενημέρωση μετά την πάροδο έξι μηνών τερματίζονται.

3.4.4 Νόμιμη και συνεχής διαμονή.

Εντοπίστηκε περίπτωση με αρ. αίτησης 25 όπου, παρόλο που υπήρχαν ενδείξεις, μεταγενέστερες της έγκρισης της αίτησης, που υποδήλωναν ότι ο αιτητής για κάποιο χρονικό διάστημα πιθανόν να μην διέμενε στην Κύπρο, δεν διαπιστώθηκε να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες εκ μέρους της ΥΔΕΠ για διερεύνηση της διατήρησης της νόμιμης και συνεχούς διαμονής του αιτητή στη Δημοκρατία, καθ΄ όλη τη διάρκεια λήψης του ΕΕΕ (Άρθρο 5(2) του Νόμου).

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να εξευρεθούν, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους και να υιοθετηθούν κατάλληλοι μηχανισμοί για τη διερεύνηση της διατήρησης της νόμιμης και συνεχούς διαμονής στη Δημοκρατία των αιτητών ΕΕΕ και των μελών της οικογενειακής τους μονάδας, ώστε να διασφαλίζεται ότι το μηνιαίο επίδομα ΕΕΕ καταβάλλεται εφόσον πληρείται το κριτήριο αυτό.

Το ΥΚΠ στην απαντητική επιστολή του ημερ. 30.12.2024 μας ανέφερε ότι η ΥΔΕΠ καταβάλει κάθε προσπάθεια για έλεγχο του εν λόγω κριτηρίου σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, ενώ στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, μας ανέφερε ότι η ΥΔΕΠ δεν διαθέτει εξουσίες συνοριακού ελέγχου και πρόσβαση σε συστήματα αφίξεων και αναχωρήσεων ή άλλα σχετικά μητρώα. Επιπλέον, αναφέρει ότι η ΥΔΕΠ στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της, προβαίνει σε διερεύνηση περιπτώσεων όπου προκύπτουν ενδείξεις, κάτι που δεν φαίνεται να εφαρμόστηκε στην περίπτωση που αναφέρεται πιο πάνω.

3.4.5 Τόκοι στεγαστικού δανείου.

Η περίπτωση της αίτησης με αριθμό 27 αφορά σε πρόσωπο που υπόβαλε αίτηση τον Ιανουάριο 2015 και εγκρίθηκε από τον Μάρτιο 2015. Στον πιο πάνω αιτητή καταβαλλόταν από τον Αύγουστο του 2015, πέραν του ΕΕΕ και επίδομα για τόκους στεγαστικού δανείου, μέχρι και τον Οκτώβριο του 2021, οπότε το επίδομα για τους τόκους τερματίστηκε, καθώς το δάνειο είχε καταστεί μη εξυπηρετούμενο και το ΑΠΙ προχώρησε στη λήξη του.

Στο πιο πάνω πρόσωπο καταβλήθηκαν επιδόματα συνολικού ύψους €96.195 κατά την περίοδο 1.3.2015-31.7.2022, εκ των οποίων ποσό ύψους €19.320 αφορούσε στο επίδομα τόκων στεγαστικού δανείου, που καταβαλλόταν απευθείας στο ΑΠΙ.

Αναφορικά με την πιο πάνω περίπτωση διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(i) Το ύψος της μηνιαίας δόσης του δανείου, σύμφωνα με τη συμφωνία δανείου, ανερχόταν σε €812, γεγονός που αποτελούσε ένδειξη ότι το δάνειο σε μικρό χρονικό διάστημα θα καθίστατο μη εξυπηρετούμενο, καθότι θα ήταν αδύνατο να καταβάλλεται δόση τέτοιου ποσού από αιτητές που διαβιούν μέσω του ΕΕΕ.

(ii) Στις 30.9.2020, μετά από παρέλευση πέντε ετών από την έναρξη καταβολής του εν λόγω επιδόματος, έγινε επανεξέταση της περίπτωσης με την συμπλήρωση του εντύπου με τίτλο «Έλεγχος πληρότητας δανείων» όπου γίνεται αναφορά ότι το δάνειο ήταν μη εξυπηρετούμενο και στις 7.1.2019 το ΑΠΙ προχώρησε στη λήξη του. Στο ίδιο έντυπο δίνονται οδηγίες σε Λειτουργούς της ΥΔΕΠ για τερματισμό του επιδόματος για τόκους από την 1.10.2020. Παρόλα αυτά το επίδομα συνέχιζε να καταβάλλεται μέχρι και τον Οκτώβριο 2021 με αποτέλεσμα να καταβληθούν λανθασμένα στο ΑΠΙ επιδόματα για τόκους ύψους €6.160. Από μελέτη του σχετικού φακέλου που αφορούσε τις ανακτήσεις λανθασμένα καταβληθέντων ποσών ως επίδομα τόκων στα ΑΠΙ, δεν εντοπίστηκε επιστολή προς το ΑΠΙ για ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν για την πιο πάνω περίπτωση.

Σύμφωνα με τον σχετικό διοικητικό φάκελο με θέμα "Ανάκτηση ποσών επιδόματος τόκου που καταβλήθηκε" που τηρείται από την ΥΔΕΠ, υπάρχουν καταχωρισμένα προς ανάκτηση από τα ΑΠΙ, ποσά ύψους €35.125 μη περιλαμβανομένης της πιο πάνω περίπτωσης, για τα οποία δεν εντοπίστηκε να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες για ανάκτησή τους.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να γίνουν ενέργειες ώστε, μέσω της διασύνδεσης με τα ΑΠΙ να λαμβάνεται πληροφόρηση και για τυχόν μη εξυπηρετούμενα δάνεια για τα οποία λαμβάνουν χορηγία οι αιτητές. Επιπρόσθετα να καθοριστεί διαδικασία για ανάκτηση από τα ΑΠΙ των ποσών που καταβλήθηκαν λανθασμένα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 28 του Νόμου.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι η ΥΔΕΠ δεν ενημερώθηκε έγκαιρα από το ΑΠΙ για την λήξη του δανείου και ότι προτίθεται να δημιουργήσει υπερπληρωμή στο ΠΣ για ανάκτηση από το αρμόδιο ΑΠΙ. Επιπλέον, αναφέρεται ότι υπάρχει υφιστάμενη διαδικασία ανταλλαγής δεδομένων με τα ΑΠΙ για την οποία προγραμματίζεται βελτίωση.

3.4.6 Καταβολή ΕΕΕ σε χαμηλοσυνταξιούχους.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 35 του Νόμου, το ποσό ΕΕΕ που παραχωρείται σε πρόσωπο το οποίο ήταν χαμηλοσυνταξιούχος πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της νομοθεσίας περί ΕΕΕ , δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ποσού που παραχωρείτο ως ΕΧΣ και υπολογιζόταν στη βάση του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα (Σχέδιο). Για τον πιο πάνω λόγο, κατά την εξέταση των αιτήσεων,

υπολογίζονται και τα δύο επιδόματα, ΕΕΕ και ΕΧΣ και εφόσον πληρούνται τα κριτήρια που προβλέπονται στο Νόμο, καταβάλλεται το ψηλότερο εκ των δύο επιδομάτων, το οποίο χρεώνεται στο κονδύλι του ΕΕΕ. Όπως διαπιστώθηκε, στις περιπτώσεις που μεγαλύτερο είναι το ΕΧΣ, στο ΠΣ ΕΕΕ, εμφανίζεται μόνο το ποσό που καταβάλλεται, ενώ ο τρόπος και τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίστηκε, δεν εμφανίζονται ούτε στο ΠΣ ΕΧΣ, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ελεγχθεί και να επιβεβαιωθεί η ορθότητά του. Σχετική είναι η περίπτωση με αριθμό αίτησης 25 που περιλαμβάνεται στο δείγμα μας.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να επισπευσθεί η διαδικασία ετοιμασίας οθόνης στο ΠΣ ΕΕΕ, στην οποία να εμφανίζονται τα κριτήρια και οι σχετικοί υπολογισμοί που αφορούν στο επίδομα, για διευκόλυνση επιβεβαίωσης της ορθότητας του.

Το ΥΚΠ στην απαντητική επιστολή του ημερ. 30.12.2024 μας ανέφερε ότι το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα στο ΤΥΠ.

Το θέμα αναφέρθηκε και στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας με αρ. 16/2026. Στην απάντηση του ΥΚΠ ημερ. 2.12.2025 αναγνωρίζεται η ύπαρξη της πιο πάνω αδυναμίας στο ΠΣ ΕΕΕ και αναφέρεται ότι έχει γίνει σχετική πρόβλεψη στο πλαίσιο υλοποίησης του Ενιαίου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιδομάτων Προνοίας.

3.5 Άλλα γενικά θέματα

3.5.1 Αρχειοθέτηση εγγράφων.

Για επίλυση των διαχρονικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ΥΔΕΠ αναφορικά με την έλλειψη αποθηκευτικού χώρου, τον έγκαιρο εντοπισμό των φακέλων αιτήσεων και την ασφαλή φύλαξή τους, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από προκήρυξη προσφορών, αποφάσισε στις 23.11.2017, την κατακύρωση στην ιδιωτική εταιρεία του διαγωνισμού για «Ψηφιοποίηση, Αποθήκευση, Φύλαξη και Διαχείριση Φακέλων Αιτήσεων της ΥΔΕΠ». Σκοπός του διαγωνισμού ήταν η αγορά υπηρεσιών για την παραλαβή, μεταφορά, ασφαλή φύλαξη και διαχείριση των φακέλων αιτήσεων της ΥΔΕΠ σε ένα κεντρικό χώρο, την κατάταξη (indexing) και αρχειοθέτησή τους, τη ψηφιοποίηση του περιεχομένου των ενεργών φακέλων του τομέα ΕΕΕ της ΥΔΕΠ, καθώς επίσης και τη συνεχή διαχείριση των φακέλων αυτών (για παράδειγμα προσθήκη νέων φακέλων, προσθήκη/καταχώριση εγγράφων σε υφιστάμενους φακέλους, παραλαβή και απομάκρυνση για φύλαξη φακέλων από την ΥΔΕΠ, εύρεση και επιστροφή φακέλων στην ΥΔΕΠ μετά από σχετικό αίτημα).

Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, το ηλεκτρονικό σύστημα αρχειοθέτησης στο οποίο τηρούνται τα σαρωμένα έγγραφα μιας αίτησης – ηλεκτρονικός φάκελος αίτησης, δεν ήταν επαρκώς προσδιορισμένο από την ΥΔΕΠ κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού, εφόσον δεν αναφέρονταν ρητά οι όροι για τον τρόπο παρουσίασης των εγγράφων κατά την αναζήτηση τους από τους χρήστες. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο ηλεκτρονικός φάκελος της αίτησης στον οποίο φυλάσσονται όλα τα έγγραφα αφού σαρωθούν, δεν είναι ενημερωμένος με όλα τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τα

οποία συνόδευαν και επιβεβαίωναν τις πληροφορίες της αίτησης. Ταυτόχρονα, η αρχειοθέτηση τους γίνεται με βάση την ημερομηνία σάρωσης τους, αντί με βάση την ημερομηνία του εγγράφου ή την ημερομηνία υποβολής του.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ ανέφερε ότι τα έγγραφα αρχειοθετούνται με χρονολογική σειρά. Ωστόσο, κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι η αρχειοθέτηση εξακολουθεί να γίνεται με βάση την ημερομηνία σάρωσης των εγγράφων και όχι την ημερομηνία υποβολής τους. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις έγγραφα με προγενέστερη ημερομηνία υποβολής εμφανίζονται μετά από έγγραφα που υποβλήθηκαν μεταγενέστερα. Σημειώνεται ότι, η αρχειοθέτηση με βάση την ημερομηνία σάρωσης δεν διασφαλίζει τη χρονολογική αποτύπωση των εγγράφων βάσει του χρόνου παραλαβής τους. Η Υπηρεσία μας εισηγείται, για σκοπούς πληρέστερης και αξιόπιστης τεκμηρίωσης της εξέλιξης κάθε αίτησης, η αρχειοθέτηση να γίνεται με βάση την ημερομηνία παραλαβής του κάθε εγγράφου.

Επιπλέον, κάθε έγγραφο που σαρώνεται και καταχωρίζεται στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης θα πρέπει να λαμβάνει μοναδικό αύξοντα αριθμό καταχώρισης, ώστε να είναι δυνατή η σύνδεσή του με τις σχετικές καταχωρίσεις στο ΠΣ ΕΕΕ και να διευκολύνεται ο εντοπισμός και η μελέτη του από τους χρήστες του συστήματος. Κατά τον επανέλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι η δυνατότητα αυτή εξακολουθεί να μην παρέχεται. Επιπρόσθετα κατά τον παρόντα έλεγχο, όσο και σε προηγούμενους ελέγχους, εντοπίστηκαν περιπτώσεις σαρωμένων εγγράφων τα οποία εμφανίζονταν σε ηλεκτρονικούς φακέλους άλλων αιτήσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός πληροφοριών για τους αιτητές ή/και να προκύπτει ανάγκη πρόσθετης εργασίας για επανυποβολή τους.

Τονίζεται ότι η μη τήρηση των ηλεκτρονικών φακέλων των αιτήσεων με τον ενδεδειγμένο τρόπο, δυσχεραίνει τους χρήστες κατά την εργασία τους, εγκυμονεί κινδύνους απώλειας εγγράφων, ενώ δεν διασφαλίζεται η πληρότητα και ορθότητα των διαθέσιμων στοιχείων/πληροφοριών για κάθε περίπτωση.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να γίνουν ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η πληρότητα των διαθέσιμων πληροφοριών/στοιχείων για κάθε περίπτωση, καθώς και η αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της ΥΔΕΠ.

3.5.2 ΠΣ ΕΕΕ - Οθόνη «Περαιτέρω εξέταση».

Στο ΠΣ ΕΕΕ περιλαμβάνεται οθόνη με τίτλο «Περαιτέρω εξέταση», στην οποία οι αρμόδιοι λειτουργοί καταχωρίζουν πληροφορίες που αφορούν σε ενέργειες που έγιναν, σχόλια από επικοινωνία με τους αιτητές, καθώς επίσης και σε τυχόν εκκρεμότητες που πρέπει να τύχουν χειρισμού για επίλυσή τους. Όπως διαπιστώθηκε, το ΠΣ ΕΕΕ δεν παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας υπενθύμισης για εκκρεμότητες, ούτε σύνδεσης των διαφόρων σημειωμάτων με τα σχετικά έγγραφα που είναι καταχωρισμένα στους ηλεκτρονικούς φακέλους. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι, αρκετές φορές οι πληροφορίες στην οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» δεν είναι αρκετά σαφείς και περιγραφικές, με αποτέλεσμα να μην δίνουν σαφή

εικόνα για το ιστορικό, την αιτιολόγηση αποφάσεων και τις εκκρεμότητες της αίτησης ώστε να δρομολογούνται ενέργειες για την επίλυση/ρύθμισή τους.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Η ΥΔΕΠ σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Καινοτομίας ή μέσω αγοράς συμβουλευτικών υπηρεσιών να κωδικοποιήσουν μηχανογραφικά τα βήματα της εξέτασης, της παρακολούθησης και της δημιουργίας διάφορων αναφορών στο ΠΣ ΕΕΕ. Επιπλέον, το ΠΣ ΕΕΕ θα πρέπει να παρέχει την δυνατότητα δημιουργίας ηλεκτρονικών υπενθυμίσεων με χρονικά ορόσημα, των απαραίτητων συνδέσεων και των σχετικών μηχανογραφικών καταστάσεων, ώστε να υποβοηθείται το προσωπικό και η Διεύθυνση στην εφαρμογή της νομοθεσίας και στην παρακολούθηση των εκκρεμοτήτων.

Στην απάντηση του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρεται ότι η ανάγκη για δημιουργία ηλεκτρονικών υπενθυμίσεων έχει προβλεφθεί στο πλαίσιο υλοποίησης του Ενιαίου Μηχανογραφικού Συστήματος, ενώ ετοιμάζεται πλήρες πλάνο διαχείρισης των αιτήσεων.

Στην απάντησή του επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, το ΥΚΠ μας ανέφερε ότι οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στην εν λόγω οθόνη έχουν κυρίως ενημερωτικό και λειτουργικό χαρακτήρα και χρησιμοποιούνται για σκοπούς εσωτερικής παρακολούθησης από τους λειτουργούς. Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, όλες οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο ΠΣ ΕΕΕ και αφορούν στην κάθε αίτηση θα πρέπει να είναι σαφείς, επαρκείς και κατάλληλα τεκμηριωμένες, ώστε να παρέχουν ολοκληρωμένη εικόνα για το ιστορικό, τις αποφάσεις και τις εκκρεμότητες κάθε αίτησης και να υποβοηθούν την αποτελεσματική παρακολούθηση και τον έγκαιρο χειρισμό τους.

3.5.3 Γραπτές διαδικασίες/οδηγίες όσον αφορά στις περιπτώσεις προέγκρισης, εφαρμογής των εξαιρέσεων για καταθέσεις και για ακίνητη ιδιοκτησία.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, διαπιστώθηκε η απουσία συγκροτημένων/ενιαίων εγχειριδίων στα οποία να καταγράφονται λεπτομερώς οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά θέμα ή ζήτημα που προκύπτει, καθώς και η διαδικασία συστηματικής επικαιροποίησής τους. Παρόλο που για το χειρισμό διαφόρων ζητημάτων που προέκυπταν διαχρονικά, εντοπίστηκαν έγγραφα με οδηγίες προς τους αρμόδιους λειτουργούς, νομικές γνωματεύσεις ή/και σημειώματα, εντούτοις τα στοιχεία αυτά δεν φαίνεται να καταχωρίστηκαν επίσημα σε σχετικό διοικητικό φάκελο, αλλά ούτε και κοινοποιούνται σε όλο το προσωπικό για ενημέρωση και εφαρμογή τους (π.χ. μέσω εγκυκλίων ή γραπτών οδηγιών).

Επισημαίνεται ότι λόγω της μη ύπαρξης καταγεγραμμένων διαδικασιών δεν είναι εφικτή η επισκόπηση και η εξέταση των εν λόγω διαδικασιών και συνεπώς η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας τους, ενώ δεν διασφαλίζεται η διάχυση της γνώσης και στους νέους λειτουργούς.

Το ΥΚΠ στην απαντητική επιστολή του ημερ. 30.12.2024 μας ανέφερε ότι η ΥΔΕΠ βρίσκεται στην διαδικασία της έκδοσης νέων εγκυκλίων και απλοποίησης των υφιστάμενων διαδικασιών.

Από επικαιροποίηση που έγινε από την Υπηρεσία μας τον Ιανουάριο 2026 και αφορούσε στα πιο πάνω, διαπιστώθηκε ότι εκδόθηκε αριθμός εσωτερικών εγκυκλίων από την ΥΔΕΠ για διάφορα θέματα και

σχετικός συνοπτικός οδηγός διαδικασιών που αφορά και στα θέματα των προεγκρίσεων και των εξαιρέσεων ακίνητης ιδιοκτησίας και καταθέσεων.

3.5.4 Αιτητές ΕΕΕ για τους οποίους υπάρχει ανώνυμη ή επώνυμη καταγγελία.

Η ΥΔΕΠ γίνεται δέκτης επώνυμων και ανώνυμων καταγγελιών μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή επιστολών, οι οποίες αφορούν συνήθως εργοδότηση/απασχόληση αιτητών ΕΕΕ ή συμβίωση, που οι ίδιοι δεν δηλώνουν, με σκοπό την εξασφάλιση του ΕΕΕ.

Όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, δεν έχουν μέχρι σήμερα καταρτιστεί και καταγραφεί ολοκληρωμένες διαδικασίες ή/και σχετικό εγχειρίδιο, στο οποίο να καθορίζονται με σαφήνεια τα επιμέρους στάδια και οι ενέργειες που πρέπει να ακολουθούνται για τη διαχείριση και διερεύνηση των καταγγελιών. Η απουσία ενός τέτοιου πλαισίου δυσχεραίνει το έργο των λειτουργών της ΥΔΕΠ κατά τη διερεύνηση των καταγγελιών.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τον περί της Σύστασης Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων στο Υπουργείο Εργασίας, Προνοίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 2020 (Ν. 88(Ι)/2020), ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας του ΕΕΕ, εμπίπτει στο έργο της Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων, η οποία συνεργάζεται με την ΥΔΕΠ. Συνεπώς, η ΥΔΕΠ οφείλει να προχωρήσει στον καθορισμό διαδικασιών με βάση τις οποίες οι καταγγελίες θα αξιολογούνται ως προς τη σημαντικότητά τους και θα διαβιβάζονται, ανάλογα, στην Υπηρεσία Επιθεωρήσεων για τη διενέργεια των σχετικών επιθεωρήσεων.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση με αρ. 9, για την οποία υπήρχε καταγγελία ότι η αιτήτρια συζεί με τον πρώην σύζυγο της καθώς και ότι εργάζεται, η οποία δεν φαίνεται να διερευνήθηκε.

Σε σχετική σύσταση της Υπηρεσίας μας αναφέραμε ότι η ΥΔΕΠ θα πρέπει να υιοθετήσει μηχανισμό για τη διερεύνηση των καταγγελιών και να δημιουργηθεί ειδικό Μητρώο για την παρακολούθηση και έλεγχο τους, όπου θα καταχωρίζονται συνοπτικά σχετικά στοιχεία για την κάθε καταγγελία, το αποτέλεσμα της διερεύνησης και η τυχόν λήψη μέτρων.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρθηκε μεταξύ άλλων ότι, τον Ιούλιο 2023 συστάθηκε Ομάδα Ελέγχου με σκοπό τη διερεύνηση των καταγγελιών και διενέργεια ελέγχου των αιτητών ΕΕΕ. Επίσης αναφέρθηκε ότι, στο πλαίσιο λειτουργίας της Ομάδας αυτής, δημιουργήθηκε ειδικό μητρώο από τον Ιανουάριο 2024 για την παρακολούθηση και έλεγχο των καταγγελιών.

Κατά τον επανέλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας τον Ιανουάριο 2026 διαπιστώθηκε ότι δημιουργήθηκε Ομάδα Ελέγχου και Μητρώο και ότι αυτό παρακολουθείται από Λειτουργούς οι οποίοι καταχωρίζουν και την απαραίτητη πληροφόρηση στο ΠΣ ΕΕΕ. Εντούτοις, όπως αναφέρεται και στην απάντηση του ΥΚΠ επί του προσχεδίου της Έκθεσης, ημερ. 9.6.2026, τα τρία από τα τέσσερα μέλη της ομάδας ελέγχου έχουν παραιτηθεί χωρίς να έχουν αντικατασταθεί και αναμένεται η ολοκλήρωση της στελέχωσης της ΥΔΕΠ για να καταστεί πλήρως λειτουργική η εν λόγω ομάδα.

3.5.5 Εσωτερικός έλεγχος.

Η ΥΔΕΠ έχει την ευθύνη διαχείρισης μεγάλου όγκου αιτήσεων που υποβάλλονται για παραχώρηση επιδομάτων στη βάση διάφορων κριτηρίων που προνοούνται στη νομοθεσία, γεγονός που από μόνο του εμπερικλείει αρκετούς και σημαντικούς κινδύνους, καθώς πρόκειται για πληρωμές σε τακτική βάση σε μεγάλο αριθμό ατόμων, με αποτέλεσμα την καταβολή πολλών εκατομμυρίων ετησίως. Η λειτουργία της ΥΔΕΠ θα μπορούσε να είναι πιο οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική, με την δημιουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία θα αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων δικλίδων ασφαλείας, περιλαμβανομένων αυτών που αφορούν το μηχανογραφικό σύστημα, και θα υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις βελτίωσης. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων και θα μειωνόταν ο κίνδυνος καταβολής ΕΕΕ σε μη δικαιούχα πρόσωπα.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να προωθηθεί διαδικασία για δημιουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με τη βοήθεια και συνεργασία της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Στην απαντητική επιστολή του ΥΚΠ ημερ. 30.12.2024 αναφέρθηκε ότι έχει υποβληθεί από την ΥΔΕΠ εισήγηση με προτεινόμενο σχέδιο αναδιοργάνωσής της, στο οποίο προνοείται δημιουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Σχόλια Ελεγχόμενου Φορέα/Ελεγχόμενων Φορέων

Τα θέματα που περιλαμβάνονται στην παρούσα Ειδική Έκθεση έχουν αποσταλεί με επιστολή, ημερ. 29.12.2023, στον ελεγχόμενο φορέα, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην παρούσα Ειδική Έκθεση. Η αυτούσια απαντητική επιστολή του ελεγχόμενου φορέα, ημερ. 30.12.2024, παρουσιάζεται στο **Παράρτημα ΙΙΙ**. Επιπλέον, προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης έχει αποσταλεί στον ελεγχόμενο φορέα στις 27.5.2026. Στο **Παράρτημα IV** παρουσιάζεται αυτούσια επιστολή, ημερ. 9.6.2026, με επιπρόσθετα σχόλια του ελεγχόμενου φορέα επί του προσχεδίου της Ειδικής Έκθεσης. Σημειώνεται ότι, όπου στις απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στην επιστολή που έχει αποσταλεί αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική τους μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από την απάντηση του ελεγχόμενου φορέα.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία

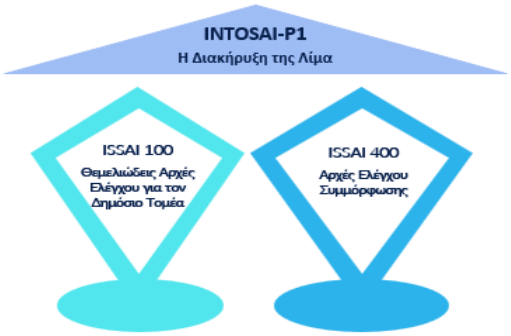
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η "Magna Carta" στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Διαχείριση Ποιότητας

Στο πλαίσιο της δέσμευσής της για ποιότητα και συνεχή βελτίωση, η Υπηρεσία μας εφαρμόζει το Πρότυπο ISSAI 140 «Διαχείριση Ποιότητας για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα». Αυτό το Πρότυπο απαιτεί μια δομημένη προσέγγιση για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας ελεγκτικού έργου μέσω της θέσπισης και λειτουργίας ενός αποτελεσματικού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην ιστοσελίδα[1] μας.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος συμμόρφωσης βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Προνοίας ή και λήφθηκαν από τα πληροφοριακά συστήματα, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Προνοίας.

Η περίοδος ελέγχου κάλυψε τα έτη μέχρι το 2022, ενώ τον Ιανουάριο 2026 έγινε επικαιροποίηση των θεμάτων και των περιπτώσεων που αναφέρονται στην Έκθεση.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιωδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης, ως κριτήρια ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες διατάξεις του θεσμικού πλαισίου ως ακολούθως:

- Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος (Ν. 109(Ι)/2014)
- Ο περί της Σύστασης Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων στο Υπουργείο Εργασίας, Προνοίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 2020 (Ν. 88(Ι)/2020)
- Ο περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος του 2006 (Ν. 95(Ι)/2006)

Χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης

Για σκοπούς σχεδιασμού και οπτικής παρουσίασης του εξωφύλλου, καθώς και ορισμένων γραφημάτων και πινάκων της Έκθεσης, χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης.

[1] https://www.gov.cy/media/sites/12/2026/01/Πολιτική-ΣΔΠΕ-2025_8.pdf

Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα, ημερ. 30.12.2024

Η απαντητική επιστολή του ελεγχόμενου φορέα παρατίθεται αυτούσια. Τα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται σε αυτή έχουν σκιαστεί για σκοπούς προστασίας και διαφύλαξής τους και αντικαταστάθηκαν με αρίθμηση από την Υπηρεσία μας.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: 11.06.001.001
Αρ. Τηλ.:
Αρ. Φαξ:
Ηλ. Ταχ.:

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΛΗΦΘΗ
30 ΔΕΚ. 2024
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

30 Δεκεμβρίου 2024

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Θέμα: Ειδική διερεύνηση περιπτώσεων καταβολής Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. 26.26.001.001 και 26.15.001.001, ημερομηνίας 29/12/2023 και, αφού πρώτα απολογηθώ για τη μεγάλη καθυστέρηση στην απάντηση μας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα, μετά και από ενημέρωση που έλαβα από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ):

1. Περιπτώσεις που βρίσκονται σε Κατάσταση «Προέγκριση Αίτησης» (παράγραφος 4 της επιστολής σας)

1.1 Διάρκεια Προεγκρίσεων (παράγραφος 4β της επιστολής σας)

Γενικό σχόλιο:

Η διάρκεια των προεγκρίσεων τα προηγούμενα χρόνια, πριν το έτος 2023, ήταν όντως πολύ μεγάλη και, σε ορισμένες περιπτώσεις ιδιαίτερα προβληματική, για διάφορους από ότι φαίνεται λόγους. Αυτό έχει εντοπιστεί τόσο από το Γραφείο σας όσο και από την ΥΔΕΠ και από το Υφυπουργείο και, για σκοπούς επίλυσης του θέματος, τέθηκαν τα τελευταία δύο σχεδόν έτη βασικές προτεραιότητες, επί του γενικότερου θέματος της εξέτασης για την καταβολή του ΕΕΕ.

Κυριότερη προτεραιότητα που τέθηκε ήταν η ουσιαστική μείωση του χρόνου εξέτασης της αίτησης για ΕΕΕ, επειδή διαπιστώθηκε πως η μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση (από έξι μήνες μέχρι και περισσότερο από δύο έτη που ήταν τον Απρίλιο του έτους 2023 και προηγουμένως, όπως διαπιστώσαμε), αποτελούσε τη γενεσιουργό αιτία για τη δημιουργία πολλών άλλων προβλημάτων, περιλαμβανομένου και του υπό σχολιασμό ειδικού θέματος των προεγκρίσεων (ιδιαίτερα και ειδικότερα της ανάγκης παραχώρησης προέγκρισης και της διάρκεια αυτής).

Στασίνου 5, Y. Charalambides Building, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία
Τηλ.: +357 22406610, Φαξ: +357 22730815

Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι, οι πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση της αίτησης για ΕΕΕ, δημιουργούσε επιτακτική ανάγκη για χρήση της διαδικασίας προέγκρισης, ως μια μορφή άμεσης και επισπευσμένης εξέτασης περιπτώσεων που φαινόταν εκ πρώτης ότι υπήρχε ουσιαστική και πραγματική ανάγκη, όπως περιπτώσεις που προέρχονταν από το τότε «Δημόσιο Βοήθημα», περιπτώσεις διαζευγμένων ή συζύγων εν διαστάσει που αντιμετώπιζαν άμεσες ανάγκες επιβίωσης κλπ, όπως αυτές που είχε και το Γραφείο σας εντοπίσει. Τέτοιες περιπτώσεις, αντιλαμβανόμαστε, προχωρούσαν τα προηγούμενα χρόνια (πριν το έτος 2023) σε εξέταση και έγκριση υπό μορφή «προέγκρισης», για να μην καταλήγουν σε άλλα πιο μεγάλα προβλήματα, όπως αστεγία κλπ ή για να μην αντιμετωπίζονται επί μακρόν ως έκτακτα περιστατικά και να λαμβάνουν βοήθεια μέσω άλλων διαδικασιών (π.χ. άρθρα 10 και 11 του ίδιου Νόμου), κάτι που θα ήταν, ενδεχομένως, χειρότερη λύση.

Η πιο πάνω προτεραιότητα που τέθηκε, δηλαδή η μείωση του χρόνου εξέτασης των αιτήσεων για ΕΕΕ έχει επιφέρει ουσιαστικά, πραγματικά και πολύ θετικά αποτελέσματα, αφού ο χρόνος εξέτασης έχει πλέον μειωθεί εντυπωσιακά σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε τον Απρίλιο του έτους 2023 και προηγουμένως.

Συγκεκριμένα, σε σημείωμα της ΥΔΕΠ ημερομηνίας 17/12/2024 καταγράφεται ότι η εξέταση των αιτήσεων διεκπεραιώνεται πλέον σε κατά μέσω όρο 61 ημερολογιακών ημερών (45 εργάσιμων).

Για το πιο πάνω, αφιερώθηκαν αυξημένοι πόροι της ΥΔΕΠ μετά από οδηγίες του Υφυπουργείου, ιδιαίτερα σε προσωπικό, ενώ η προσπάθεια συνεχίζεται για ακόμη μεγαλύτερη βελτίωση, τόσο ποιοτικά όσο και αριθμητικά, μέσω της χρήσης της τεχνολογίας, της απλοποίησης των διαδικασιών και της αλλαγής κουλτούρας καθώς και της προσπάθειας για την ορθή και κατάλληλη στελέχωση της ΥΔΕΠ.

Η επίτευξη του πιο πάνω στόχου, αφενός μειώνει σε πολύ μεγάλο βαθμό την ανάγκη για εξέταση νέων περιπτώσεων ως «προεγκρίσεις», αφού επείγουσες περιπτώσεις μπορεί πλέον να εξετάζονται όντως υπό «επίσπευση» ακόμη και σε περίοδο μέχρι δύο εβδομάδων και, αφετέρου, θέτει πλέον το θέμα της «προέγκρισης», όπου κρίνεται ότι απαιτείται, στην ορθή του βάση.

Με τα νέα δεδομένα, μπορεί πλέον να εφαρμοστεί αποτελεσματικά και η νέα διαδικασία που υιοθετήθηκε από την ΥΔΕΠ για το συγκεκριμένο θέμα των «προεγκρίσεων», ώστε η διάρκεια των νέων προεγκρίσεων να μην υπερβαίνει τους τρεις μήνες (έξι μήνες σε ειδικές περιπτώσεις).

Επιπρόσθετα, δίνεται πλέον η δυνατότητα για προγραμματισμό της εξέτασης των «προεγκρίσεων» των προηγούμενων ετών, όπως είχαν εντοπιστεί και από το Γραφείο σας, που «μαζεύτηκαν» διαχρονικά, με καθορισμό προτεραιοτήτων.

Συστάσεις

(i) Με τη λήψη των παρατηρήσεων σας που καταγράφονται στην υπό αναφορά επιστολή σας, η ΥΔΕΠ κατάρτησε πρόγραμμα στοχευμένης εξέτασης όλων των περιπτώσεων που βρίσκονται σε κατάσταση προέγκρισης, από τις πιο παλιές στις πιο πρόσφατες, με στόχο την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέχρι τέλος του τρέχοντος έτους (2024). Ο στόχος αυτός δεν έχει επιτευχθεί λόγω της προτεραιοποίησης που αναφέρεται πιο πάνω και της χρήσης των περισσότερων πόρων (κατά κύριο λόγο προσωπικού) προς επίτευξη του κύριου στόχου της μείωσης της περιόδου εξέτασης των αιτήσεων, όμως, οι ενέργειες συνεχίζονται ώστε, μέσω και άλλων ενεργειών, στη βάση και των υπόλοιπων συστάσεων σας που σχολιάζονται πιο κάτω, ο στόχος για το «ξεκαθάρισμα» των εκκρεμουσών περιπτώσεων «προεγκρίσεων» των προηγούμενων πολλών ετών να επιτευχθεί εντός του έτους 2025.

(ii) Υπάρχει ήδη καταγεγραμμένη διαδικασία η οποία εκτελείται μηνιαίως από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) της ΥΔΕΠ για αυτόματη ανανέωση των προεγκρίσεων που λήγουν. Η διαδικασία αυτή είναι ξεχωριστή από τη διαδικασία που πραγματοποιείται από τους Ελεγκτές Αιτήσεων για επανεξέταση της προέγκρισης για λήψη τελικής απόφασης. Όταν υπάρχει καθυστέρηση στην υποβολή των απαιτούμενων πιστοποιητικών γίνεται πλέον επικοινωνία με τον ενδιαφερόμενο, τόσο για θέματα προεγκρίσεων όσο και γενικότερα για θέματα εξέτασης αίτησης για ΕΕΕ.

(iii) Υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής μηνιαίων καταστάσεων με όλες τις προεγκρίσεις μέσω του υφιστάμενου μηχανογραφικού συστήματος και γίνεται χρήση αυτής της δυνατότητας από τον ΠΥΔΕΠ.

1.2 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων που βρίσκονταν σε κατάσταση «Προέγκρισης» (παράγραφος 4γ της επιστολής σας)

(i) Μη ενημέρωση αιτητή για την κατάσταση «Προέγκρισης»

- Για την αίτηση [redacted] στάλθηκε στις 25/4/24 επιστολή για προσκόμιση των απαραίτητων στοιχείων και εγγράφων.
- Για την αίτηση [redacted] δεν υπάρχει οποιαδήποτε εκκρεμότητα, επειδή η αιτήτρια προσκόμισε στις 20/9/21 και στις 26/7/23 όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πιστοποιητικά, με αποτέλεσμα η αίτηση της να προχωρήσει από την κατάσταση της Προέγκρισης σε κανονική έγκριση.

(ii) Μη επαρκής τεκμηρίωση των εκτάκτων συνθηκών του αιτητή

Συμφωνούμε. Οι αναφορές στην παράγραφο 1.1 της παρούσας επιστολής, τόσο στο «Γενικό Σχόλιο» όσο και στο «Συστάσεις» είναι σχετικές.

(iii) Αναλυτικά επί των υπό εξέταση περιπτώσεων

Καταγράφονται ακολούθως σχετικές πληροφορίες, όπως στάληκαν από ΥΔΕΠ:

- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [7]: Η αίτηση προχώρησε σε προέγκριση το 2015 κατόπιν επιβεβαίωσης των ιδιαίτερων συνθηκών του αιτητή από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ). Τον 11/2016 έγινε επανέλεγχος της αίτησης και ζητήθηκε από τον αιτητή να ενημερώσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί για την λύση του γάμου του και τον 11/2017 ζητήθηκαν στοιχεία για τα τέκνα του τα οποία προσκόμισε. Ο αιτητής εγγραφόταν στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ) μέχρι τον Μάιο 2017 και ακολούθως προσκόμιζε ΕΕΕ14 από ψυχίατρο, μέχρι που τελικά πιστοποιήθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ) ως άτομο με σοβαρή ψυχική αναπηρία το 2020.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [1]: Η περίπτωση περιλαμβανόταν σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν, διαδικασία η οποία άρχισε από τον Ιανουάριο 2024. Κατόπιν επανελέγχου της αίτησης το Μάρτιο 2024 τερματίστηκε με αναδρομική ισχύ από το 2017 λόγω αναληθών στοιχείων αναφορικά με τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του αιτητή, καταχωρήθηκαν οι υπερπληρωμές στο μηχανογραφικό σύστημα και στάλθηκε επιστολή ανάκτησης για την περίοδο 01/2017 – 03/2024.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [5]: Στην προκειμένη περίπτωση έγινε επανέλεγχος της αίτησης το Μάρτιο 2023, ζητήθηκε μέσω επιστολής η προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και προχώρησε σε κανονική έγκριση από την 01/04/23. Επίσης, έγινε επανέλεγχος της αίτησης του πρώην συζύγου της αιτήτριας με αρ. [32], στα πλαίσια της οποίας ζητήθηκε με επιστολή ημερομηνίας 26/04/2024 η προσκόμιση στοιχείων και εγγράφων.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [8]: Η αιτήτρια παραπέμφθηκε για εξέταση από ιατροσυμβούλιο στις 23/6/2020, στις 19/11/21 και στις 10/11/23 το οποίο γνωμάτευσε ότι είναι ανίκανη για εργασία και συνέστησε επανεξέταση της σε τρία (3) χρόνια. Με βάση τα πιο πάνω πάνω, η μη εγγραφή της στην ΔΥΑ κρίνεται αιτιολογημένη. Η αιτήτρια προσκόμισε στις 20/9/2021 και στις 26/7/2023 όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πιστοποιητικά, με αποτέλεσμα η αίτηση της να περάσει από την κατάσταση της Προέγκρισης σε κανονική έγκριση.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [6]: Η περίπτωση περιλαμβανόταν σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν, διαδικασία η οποία άρχισε από τον Ιανουάριο 2024. Κατόπιν επανελέγχου το Μάρτιο 2024 η αίτηση τερματίστηκε λόγω μη προσκόμισης στοιχείων, κήρυξης της αιτήτριας ως εκουσίως άνεργης και παροχής αναληθών στοιχείων για την οικογενειακή της κατάσταση.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [10]: Έγινε επανέλεγχος της αίτησης τον Ιούνιο 2022 και ζητήθηκε μέσω επιστολής η προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και παραστατικών. Τελικά τερματίστηκε τον Ιανουάριο 2023 λόγω κήρυξής της αιτήτριας ως εκουσίως άνεργης (μη εγγραφή στην ΔΥΑ).

- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ [9]: Για την αναφερόμενη αίτηση λήφθηκε καταγγελία μέσω του τηλεφωνικού κέντρου και στο πλαίσιο εξέτασής της αποστάλθηκε επιστολή ημερομηνίας 05/12/2019 για προσκόμιση στοιχείων, στην οποία η αιτήτρια ανταποκρίθηκε. Τα στοιχεία που υπεβλήθηκαν εξετάστηκαν και διαπιστώθηκε ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που είχε ενώπιον της η Υπηρεσία δεν μπορούσε να αποφανθεί ότι η αιτήτρια συμβιώνει με τον εν διαστάσει σύζυγό της. Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο 2023, έγινε επανέλεγχος της αίτησης και τερματίστηκε λόγω αναληθών στοιχείων σχετικά με την οικογενειακή της κατάσταση, καθώς δεν έχει προβεί σε οποιεσδήποτε περαιτέρω ενέργειες για λύση του γάμου της από το 2016 μέχρι τον Οκτώβριο 2023.

Σύσταση

Οι διαδικασίες αξιολόγησης των αιτήσεων αναθεωρούνται και απλοποιούνται συνεχώς και με την πρόσληψη των δύο ΕΟΧ Νομικών στην ΥΔΕΠ, παρέχεται τον τελευταίο χρόνο σημαντική καθοδήγηση στις Ομάδες και αναθεωρούνται οι Εγκύκλιοι της Υπηρεσίας, ενώ έχουν εκδοθεί και νέες. Σχετικά είναι και όσα καταγράφονται στην παράγραφο 1.1 της παρούσας επιστολής.

2. Παράκαμψη του κριτηρίου των καταθέσεων (παράγραφος 5 της επιστολής σας)

2.1 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων στις οποίες έγινε παράκαμψη του κριτηρίου των καταθέσεων (παράγραφος 5β της επιστολής σας)

Γενικό σχόλιο:

Δόθηκαν οδηγίες για εξέταση και των 11 περιπτώσεων που αναφέρονται στον πίνακα της σελ. 10 της επιστολής σας.

Σύσταση

Στα πλαίσια της συνεχούς αναθεώρησης των διαδικασιών που ακολουθούνται, έχουν σχεδιαστεί και εγκριθεί νέες αναλυτικές διαδικασίες, τόσο για το πως και πότε γίνονται παρακάμψεις, όσο και για την τήρηση σχετικού μητρώου και τακτικού επανελέγχου. Σε αυτό το πλαίσιο έχει ολοκληρωθεί και μηχανογραφική αναβάθμιση, ούτως ώστε πλέον να καταχωρείται παράκαμψη για συγκεκριμένο ποσό και σε συγκεκριμένο λογαριασμό και όχι επί του συνόλου των καταθέσεων όπως γινόταν παλαιότερα.

3. Παράκαμψη του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας (παράγραφος 6 της επιστολής σας)

3.1 Νομοθεσία (παράγραφος 6α της επιστολής σας) – Σύσταση

Έχουν μελετηθεί όσα καταγράφονται στην εν λόγω παράγραφο της επιστολής σας και έχει ληφθεί υπόψιν η Σύσταση σας, για σκοπούς ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι, εάν υπάρχει εγγραφή εμπράγματου βάρους προγενέστερα της καθορισμένης από τη νομοθεσία ημερομηνίας, τότε το συγκεκριμένο τεμάχιο θεωρείται ως μη αξιοποιήσιμο και η αξία του δεν λαμβάνεται υπόψη (μέχρι 100.000 ευρώ).

3.2 Ένδειξη για παράκαμψη στο ΠΣ (παράγραφος 6β της επιστολής σας) – Σύσταση

Δημιουργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα Καταστάσεις με σχετικές ενδείξεις για αιτήσεις που εγκρίνονται με παράκαμψη οποιουδήποτε κριτηρίου, συμπεριλαμβανομένης και της ακίνητης περιουσίας.

Η Σύσταση σας έχει ληφθεί υπόψιν για σκοπούς υλοποίησης της στο υπό δημιουργία νέο μηχανογραφικό σύστημα της ΥΔΕΠ.

3.3 Αποτελέσματα ελέγχου περιπτώσεων στις οποίες έγινε παράκαμψη του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας (παράγραφος 6γ της επιστολής σας)

Όλες οι περιπτώσεις αφορούν αποφάσεις επί ένστασης και έχουν σημειωθεί για επανέλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούνται από την Ομάδα Ελέγχου του Τομέα ΕΕΕ.

(i) Περιπτώσεις πτωχευσάντων με εγγραφή εμπράγματου βάρους και επικαρπίας

Καταγράφονται ακολούθως σχετικές πληροφορίες, όπως στάληκαν από ΥΔΕΠ:

- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **23**: Η παροχή του ΕΕΕ αναστάλθηκε τον 05/22 και στάλθηκε επιστολή προς τον αιτητή ζητώντας του όπως επικοινωνήσει με το αρμόδιο Τμήμα για διευθέτηση του θέματος της πτώχευσης του. Ο αιτητής (65 ετών σήμερα) ήταν εγγεγραμμένος στην ΔΥΑ κατά τα έτη 2016 – 2021.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **28**: Σε έλεγχο στην ΚΑΠ τον Απρίλιο 2022 διαπιστώθηκε ότι το ακίνητο εξακολουθεί να έχει επιβαρύνσεις. Στην αιτήτρια στάλθηκε επιστολή για προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και παραστατικών, τα οποία προσκόμισε τον Ιούνιο 2022 και η αίτηση προχώρησε σε επανέλεγχο.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **24**: Η περίπτωση περιλαμβάνεται σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν.
- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **26**: Η περίπτωση περιλαμβάνεται σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν. Σημειώνεται ότι η αιτήτρια είναι 64 ετών και η παραπομπή της σε θέσεις εργασίας δεν αποτελεί προτεραιότητα.

7

Σχόλια/συστάσεις

Σε σχέση με την ακίνητη περιουσία, λαμβάνονται υπόψη ενδείξεις που παρέχονται μέσω διασύνδεσης με το Κτηματολόγιο, που πιθανό να παραπέμπουν σε εκποιήσεις (forced sale). Θα διερευνηθεί η πιθανότητα λήψης πληροφόρησης από τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας σε σχέση με τους πτωχεύσαντες για να ληφθεί υπόψη η πληροφόρηση κατά την εξέταση των αιτήσεων.

Σημειώνεται ότι τα σχόλια και εισηγήσεις σας εφαρμόζονται για τις νέες αιτήσεις που εξετάζονται. Όλες οι αποφάσεις επί αιτήσεων λαμβάνονται από τα προκαθορισμένα ιεραρχικά επίπεδα, επί πλήρων σημειωμάτων ή εντύπων εξέτασης, αφού πρώτα έχουν διερευνηθεί όλα τα θέματα ως ορίζεται στη νομοθεσία. Σε αυτά περιλαμβάνονται οπωσδήποτε και ο έλεγχος μέσω του κτηματολογίου για το είδος των ακινήτων που κατέχονται, με τη βοήθεια εξειδικευμένης ρομποτικής εφαρμογής που έχει αναπτύξει και αξιοποιεί η ΥΔΕΠ.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις που εγκρίθηκαν παλαιότερα, ο επανέλεγχος έχει ξεκινήσει από τον Ιούλιο 2023 με τη σύσταση της ομάδας ελέγχου του τομέα ΕΕΕ. Όμως, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, λόγω της προτεραιοποίησης και της χρήσης των περισσότερων πόρων (κατά κύριο λόγο προσωπικού) προς επίτευξη του κύριου στόχου της μείωσης της περιόδου εξέτασης των αιτήσεων, δεν έγινε κατορθωτή η ολοκλήρωση των επανελέγχων, όμως, οι ενέργειες συνεχίζονται ώστε αυτό να γίνει κατορθωτό εντός του έτους 2025.

(ii) Άλλες περιπτώσεις παράκαμψης του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας

- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **25** – Επί της σύστασής σας σημειώνεται ότι δημιουργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα καταστάσεις με σχετικές ενδείξεις για αιτήσεις που εγκρίνονται μόνο με το κριτήριο της ακίνητης περιουσίας, στη βάση των οποίων ελέγχεται τυχόν διαφοροποίηση της αξίας της ακίνητης περιουσίας. Η Σύσταση σας έχει ληφθεί υπόψιν και για σκοπούς υλοποίησης της στο υπό δημιουργία νέο μηχανογραφικό σύστημα της ΥΔΕΠ.

  Όσον αφορά τον έλεγχο της νόμιμης και συνεχούς διαμονής στη Δημοκρατία, η ΥΔΕΠ είναι σύμφωνη με τη γνώμη σας και θα επαναφέρει την εισήγηση της για διασύνδεση με το μητρώο αφιξοαναχωρήσεων, τόσο στα αεροδρόμια, όσο και στα οδοφράγματα.

- Περίπτωση με Αρ. Αίτησης ΜΣ **29** – Επί της σύστασής σας σημειώνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής από το Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣ) σε τακτά χρονικά διαστήματα καταστάσεων με τις αιτήσεις για τις οποίες έχει αποσταλεί επιστολή για ελλιπή στοιχεία και την ημερομηνία αποστολής της επιστολής, έτσι ώστε να ελέγχεται κατά πόσον οι αιτητές ανταποκρίνονται έγκαιρα. Η εργασία αυτή είναι μια από τις εβδομαδιαίες λειτουργίες που έχει θεσπίσει ο Τομέας ΕΕΕ και εξάγονται όλων των ειδών οι καταστάσεις από το μηχανογραφικό σύστημα προς υποστήριξη του έργου των 9 ομάδων του Τομέα.

4. Άλλα θέματα σχετικά με τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν (παράγραφος 7 της επιστολής σας)

4.1 Κοινωνική Παρέμβαση (παράγραφος 7α της επιστολής σας)

(i) Εγγραφή στη ΔΥΑ και παραπομπή για εξεύρεση εργασίας

Από τον Ιανουάριο 2024 έχει δημιουργηθεί ομάδα με 3 άτομα και έχουν τεθεί σαφείς διαδικασίες και χρονοδιαγράμματα για την τακτική παρακολούθηση όλων των ικανών προς εργασία δικαιούχων ΕΕΕ, την παραπομπή τους σε θέσεις εργασίας και εκπαιδευτικά προγράμματα και την εφαρμογή της νομοθεσίας όπου εντοπίζεται παραβίαση των υποχρεώσεων από τους δικαιούχους. Επί των αιτήσεων που αναφέρατε ενδεικτικά:

(α) Αίτηση με αρ. ΜΣ [redacted]: Η παροχή του ΕΕΕ ανεστάλη το Μάιο 2022 και στάλθηκε επιστολή προς τον αιτητή ζητώντας του να επικοινωνήσει με το αρμόδιο Τμήμα για διευθέτηση του θέματος της πτώχευσης του. Ο αιτητής (65 ετών σήμερα) ήταν εγγεγραμμένος στην ΔΥΑ κατά τα έτη 2016 – 2021.

(β) Αίτηση με αρ. ΜΣ [redacted]: Η περίπτωση περιλαμβανόταν σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν, διαδικασία η οποία άρχισε από τον Ιανουάριο 2024. Κατόπιν επανελέγχου της, τον Μάρτιο 2024, η αίτηση τερματίστηκε με αναδρομική ισχύ από το 2017 λόγω αναληθών στοιχείων αναφορικά με τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του αιτητή, καταχωρήθηκαν οι υπερπληρωμές στο μηχανογραφικό σύστημα και στάλθηκε επιστολή ανάκτησης για την περίοδο Ιανουαρίου 2017 – Μαρτίου 2024.

(γ) Αίτηση με αρ. ΜΣ [redacted]: Η περίπτωση περιλαμβανόταν σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν, όπως η περίπτωση (β). Κατόπιν επανελέγχου της το Μάρτιο 2024 η αίτηση τερματίστηκε λόγω μη προσκόμισης στοιχείων, κήρυξης της αιτήτριας ως εκουσίως άνεργης και παροχής αναληθών στοιχείων αναφορικά με την οικογενειακή της κατάσταση.

(ii) Ικανότητα/ Ανικανότητα για εργασία

Έχουν πλέον δημιουργηθεί δομημένες συνεργασίες της ΥΔΕΠ/ Τομέα ΕΕΕ με τη ΔΥΑ, το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και την Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ). Επιπρόσθετα έχουν καθοριστεί διαδικασίες για ενημέρωση μέσω του μηχανογραφικού συστήματος για κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε ιατροσυμβούλιο, ώστε να ακολουθούν οι περαιτέρω ενέργειες από τους αρμόδιους λειτουργούς και έχει δημιουργηθεί ειδική ομάδα 3 ατόμων για τον συντονισμό της ενημέρωσης εντός του Τομέα ΕΕΕ, έτσι ώστε κάθε εργασία που διεκπεραιώνεται από μία Ομάδα και αφορά και άλλες λειτουργίες του Κλάδου, να τυγχάνει της δέουσας διαχείρισης.

Επί των αιτήσεων που αναφέρατε ενδεικτικά:

(α) Αίτηση με αρ. ΜΣ [10]: Έγινε επανέλεγχος της αίτησης τον Ιούνιο 2022 και ζητήθηκε μέσω επιστολής η προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και παραστατικών. Τελικά τερματίστηκε τον Ιανουάριο 2023 λόγω κήρυξής της αιτήτριας ως εκουσίως άνεργης (μη εγγραφή στην ΔΥΑ).

(β) Αίτηση με αρ. ΜΣ [24]: Η περίπτωση περιλαμβάνεται σε αυτές που σταδιακά θα επανεξεταστούν.

4.2 Αδυναμίες στη λήψη της απαιτούμενης πληροφόρησης από τα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΑΠΙ) (παράγραφος 7β της επιστολής σας)

Επί της σύστασής σας σημειώνεται ότι έχουν αποσταλεί στα ΑΠΙ οι διορθωτικές ενέργειες, στις οποίες πρέπει να προβούν για βελτίωση των διαδικασιών των διασυνδέσεων μεταξύ ΑΠΙ και ΥΔΕΠ. Για το θέμα η ΥΔΕΠ βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον Σύνδεσμο Τραπεζών.

4.3 Παραπομπή για αξιολόγηση αναπηρίας από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (παράγραφος 7γ της επιστολής σας)

Λόγω αποχώρησης μεγάλου αριθμού προσωπικού κατά τα έτη 2022-23, δεν ήταν δυνατή η διαχείριση του ζητήματος προηγουμένως. Από το Φεβρουάριο 2024 έχει τεθεί συγκεκριμένο πλάνο παραπομπής όλων των εκκρεμουσών περιπτώσεων ΑμεΑ που δεν έχουν αξιολογηθεί. Έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένο λειτουργό και παρακολουθείται μηνιαίως η πορεία της εν λόγω εργασίας. Σημειώνεται ότι από το Φεβρουάριο 2024 και στο εξής δεν εκκρεμεί πλέον κανένα πόρισμα αναπηρίας στην ΥΔΕΠ, εφόσον αυτά καταχωρίζονται εγκαίρως. Οι περιπτώσεις που παραπέμφθηκαν και για τις οποίες δεν έχει ληφθεί ενημέρωση, μετά την πάροδο διαστήματος 6 μηνών τερματίζονται.

Ειδικότερα για την περίπτωση με Αρ. Αίτησης [20], ο αιτητής έχει παραπεμφθεί το Μάιο 2024 στο ΤΚΕΑΑ για πιστοποίηση της αναπηρίας του. Επίσης, στα πλαίσια επανελέγχου της αίτησής του, του στάλθηκε επιστολή στις 21/05/24 για προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων και παραστατικών.

4.4 Νόμιμη και συνεχής διαμονή (παράγραφος 7δ της επιστολής σας)

Η ΥΔΕΠ καταβάλλει κάθε προσπάθεια για έλεγχο του εν λόγω κριτηρίου, τόσο με δική της πρωτοβουλία όταν έχει σχετικές πληροφορίες όσο και σε συνεργασία με άλλες σχετικές αρμόδιες Υπηρεσίες.

Σχετικό είναι και το σχόλιο στην παράγραφο 3.3(ii) της παρούσας επιστολής σχετικά με τη διασύνδεση με το μητρώο αφιξοαναχωρήσεων, τόσο στα αεροδρόμια όσο και στα οδοφράγματα.

4.5 Τόκοι Στεγαστικού Δανείου (παράγραφος 7ε της επιστολής σας)

Για την περίπτωση της αίτησης ΕΕΕ [27] σημειώνεται ότι σε προγενέστερο γραπτό έγγραφο από ΑΠΙ αναφερόταν η λήξη του δανείου το 2026. Εφόσον το στεγαστικό δάνειο κατέστη ληγμένο με ισχύ από Ιανουάριο 2019 χωρίς ενημέρωση της ΥΔΕΠ και για αυτό καταβαλλόταν παροχή τόκων, δόθηκαν οδηγίες ώστε η

Υπηρεσία θα δημιουργήσει ποσό υπερπληρωμής στο σύστημα ΕΕΕ για το ποσό που θα πρέπει να ανακτηθεί από το αρμόδιο ΑΠΙ.

Δόθηκαν επίσης οδηγίες για αποστολή σχετικής επιστολής ανάκτησης προς το ΑΠΙ για επιστροφή των καταβληθέντων κοινωνικών παροχών. Σε αντίθετη περίπτωση, θα γίνει προσπάθεια ώστε το ποσό να διεκδικηθεί από τον πολίτη, αν αυτό είναι πρακτικά και πραγματικό δυνατό.

Υπάρχει υφιστάμενη διαδικασία ανταλλαγής δεδομένων αναφορικά με τους προβλεπόμενους τόκους στεγαστικών δανείων, μέσω της οποίας λαμβάνεται πληροφόρηση για την κατάσταση των δανείων. Προγραμματίζεται βελτίωση της υφιστάμενης διαδικασίας για λήψη πληροφόρησης για τα «κόκκινα δάνεια».

4.6 Καταβολή επιδόματος/ χορηγίας σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα (παράγραφος 7στ της επιστολής σας)

Υπάρχει ένδειξη στο ΠΣ του ΕΕΕ, όπου παρουσιάζεται το ποσό που αφορά το Επίδομα Χαμηλοσυνταξιούχων, το οποίο αντιπαραβάλλεται με το αποτέλεσμα της εξέτασης του ΕΕΕ. Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια που προβλέπονται στο Νόμο και στο Σχέδιο, καταβάλλεται το ψηλότερο εκ των δύο επιδομάτων, το οποίο χρεώνεται στο κονδύλι ΕΕΕ.

Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα στο ΤΥΠ σχετικά με την πλήρη παρουσίαση του τρόπου και κριτηρίων με βάση τα οποία υπολογίστηκε το δικαίωμα Επιδόματος Χαμηλοσυνταξιούχου στο πλαίσιο επιβεβαίωσης του ποσού που εμφανίζεται στο σύστημα ΕΕΕ. Επιπρόσθετα, η Σύσταση σας έχει ληφθεί υπόψιν και για σκοπούς υλοποίησης της στο υπό δημιουργία νέο μηχανογραφικό σύστημα της ΥΔΕΠ.

5. Άλλα γενικά θέματα (παράγραφος 8 της επιστολής σας)

5.1 Αρχειοθέτηση εγγράφων (παράγραφος 8α της επιστολής σας)

Έχουν δοθεί οδηγίες για να γίνει επικοινωνία με την Ανάδοχο Εταιρεία με σκοπό την εξεύρεση τρόπου αρχειοθέτησης των εγγράφων με χρονολογική σειρά, είτε με βάση την ημερομηνία του εγγράφου, είτε με βάση της ημερομηνία υποβολής του. Επιπλέον, γίνονται συστάσεις στην Ανάδοχο Εταιρεία να είναι πιο προσεκτική κατά την αρχειοθέτηση/ ταξινόμηση των εγγράφων στους ηλεκτρονικούς φακέλου (M-files).

Έχουν επίσης δοθεί οδηγίες για να γίνει επικοινωνία με την Ανάδοχο Εταιρεία, ώστε να εξευρεθεί τρόπος το κάθε έγγραφο να λαμβάνει αριθμό καταχώρισης για σκοπούς σύνδεσης με τον ηλεκτρονικό φάκελο (M-files) καθώς και με το ΠΣ του ΕΕΕ.

Για να διασφαλιστεί ότι κατά τη συμπλήρωση του διαχωριστικού εντύπου οι πληροφορίες καταγράφονται, επαναλαμβάνεται η σχετική εκπαίδευση των λειτουργών της ΥΔΕΠ.

Επιπρόσθετα, η Σύσταση σας έχει ληφθεί υπόψιν και για σκοπούς υλοποίησης της στο υπό δημιουργία νέο μηχανογραφικό σύστημα της ΥΔΕΠ. Σημειώνεται επί του

θέματος ότι η ΥΔΕΠ βρίσκεται στη μελέτη των παραδοτέων της φάσης Α' του Ενιαίου Μηχανογραφικού Συστήματος, η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία των εγγράφων του διαγωνισμού για την υλοποίηση του Ενιαίου Μηχανογραφικού Συστήματος (Φάση Β').

5.2 Πληροφοριακό Σύστημα ΕΕΕ - Οθόνη "Περαιτέρω Εξέταση" (παράγραφος 8β της επιστολής σας)

Η ανάγκη αυτή έχει προβλεφθεί στο πλαίσιο υλοποίησης του Ενιαίου Μηχανογραφικού Συστήματος. Παράλληλα, ετοιμάζεται πλήρες πλάνο διαχείρισης των αιτήσεων με βάση τα μηχανογραφικά εργαλεία που βρίσκονται στη διάθεση της Υπηρεσίας.

5.3 Γραπτές διαδικασίες/ οδηγίες όσον αφορά περιπτώσεις προέγκρισης, παράκαμψης ακίνητης ιδιοκτησίας και καταθέσεων (παράγραφος 8γ της επιστολής σας)

Η ΥΔΕΠ βρίσκεται στην διαδικασία απλοποίησης των διαδικασιών που ακολουθούνται για αξιολόγηση των αιτήσεων και έχουν εκδοθεί εγκύκλιοι που ρυθμίζουν το χειρισμό των εν λόγω περιπτώσεων με σαφείς οδηγίες και παραδείγματα προς το προσωπικό (λ.χ. Εσωτερική Εγκύκλιος αρ. 02/2022 ημερ. 23/09/2022). Όπως έχει αναφέρθηκε πιο πάνω, οι διαδικασίες αναθεωρούνται και απλοποιούνται συνεχώς και με την πρόσληψη των δύο ΕΟΧ Νομικών στην ΥΔΕΠ, κατά τον τελευταίο χρόνο παρέχεται σημαντική καθοδήγηση προς τις Ομάδες, ενώ εκδίδονται νέες και αναθεωρούνται οι υπάρχουσες Εγκύκλιοι της Υπηρεσίας. Η προσπάθεια είναι συνεχής και εντατικοποιείται.

5.4 Καθυστέρηση στην παρακολούθηση εκκρεμοτήτων στις αιτήσεις (παράγραφος 8δ της επιστολής σας)

Όσα αναφέρονται στην παράγραφο 1.1 της παρούσας επιστολής είναι σχετικά.

Για το ειδικό θέμα της αξιολόγησης των αιτητών που δηλώνουν ανίκανοι για εργασία από το Ιατροσυμβούλιο καταβάλλονται προσπάθειες για εξεύρεση λύσης για πιο συχνές συνεδριάσεις επί του συγκεκριμένου θέματος, (3 φορές την εβδομάδα συνεδριάζει για συντάξεις ανικανότητας και επίδομα ασθενείας των ΥΚΑ).

Όσον αφορά το ειδικό θέμα για τη διαδικασία κοινωνικής παρέμβασης με σκοπό την ενεργό συμμετοχή των ληπτών του ΕΕΕ στην αγορά εργασίας και την κοινωνική τους αποκατάσταση, πέραν των όσων αναφέρθηκαν προηγουμένως στην παρούσα επιστολή, σημειώνεται ότι από τον Ιανουάριο 2024 έχει συσταθεί εσωτερική ομάδα «Ενεργοποίησης/ ένταξης» εντός της ΥΔΕΠ σε συνεργασία με το Τμήμα Εργασίας και έχουν ήδη γίνει ενέργειες την για ενεργοποίηση οικογενειακών μονάδων ληπτών ΕΕΕ, με αντίστοιχες ενέργειες επί των αιτήσεων τους βάσει αποτελέσματος. Η διαδικασία ενεργοποίησης είναι συνεχής και μεταβαλλόμενη, καθώς οι αιτήσεις αφορούν άτομα με συνθήκες και μεταβλητές που αλλάζουν συνεχώς. Για το λόγο αυτό χρειάζεται χρόνος, εξατομικευμένη προσέγγιση και συνεχής και αμφίδρομη ενημέρωση μεταξύ ΥΔΕΠ και ΔΥΑ.

Επίσης, από τον Ιανουάριο 2024 προωθείται η ενεργοποίηση ληπτών ΕΕΕ μέσω κατάρτισης/ επιμόρφωσης στο ΚΕΠΑ και τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ). Η πρώτη ενεργοποίηση για εκμάθηση ελληνικής γλώσσας ληπτών ΕΕΕ έγινε στις 04/01/2024 μέσω της αποστολής επιστολών σε 270 οικογενειακές μονάδες. Η πληροφόρηση για την συμμετοχή ή όχι των ληπτών ΕΕΕ λαμβάνεται ανά δεκαπενθήμερο από το Λειτουργό Υπηρεσίας Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης. Συνακόλουθα, βάσει των αποτελεσμάτων που λήφθηκαν έγιναν αντίστοιχες ενέργειες επί των επηρεαζόμενων αιτήσεων. Ταυτόχρονα και σε συνεργασία με το ΚΕΠΑ αριθμός ληπτών έχει κληθεί να συμμετάσχει σε συγκεκριμένα επιμορφωτικά προγράμματα.

5.5 Αιτητές ΕΕΕ για τους οποίους υπάρχει ανώνυμη καταγγελία (παράγραφος 8ε της επιστολής σας)

Όλες οι καταγγελίες που παραλαμβάνονται στην ΥΔΕΠ διερευνώνται επαρκώς και σε περίπτωση που αυτές τεκμηριωθούν γίνονται οι δέουσες ενέργειες επί των αιτήσεων. Εάν οι καταγγελίες αφορούν αδήλωτη απασχόληση, οι περιπτώσεις αποστέλλονται για διερεύνηση στην Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του ΥΕΚΑ, ενώ όσες αφορούν την οικογενειακή κατάσταση των αιτητών (λ.χ. συμβίωση, φροντίδα ανήλικων τέκνων) αποστέλλονται για διερεύνηση στις ΥΚΕ.

Τον Ιούλιο 2023 συστάθηκε η Ομάδα Ελέγχου με σκοπό τη διερεύνηση των καταγγελιών και την διενέργεια ελέγχου των δικαιούχων του ΕΕΕ. Στο πλαίσιο λειτουργίας της δημιουργήθηκε ειδικό Μητρώο από τον Ιανουάριο 2024 για την παρακολούθηση και έλεγχο των καταγγελιών. Πέραν των στοχευμένων ελέγχων, πλέον διεξάγονται και μαζικοί έλεγχοι με στόχο τη συνεχή συμμόρφωση των δικαιούχων με τις απορρέουσες από τις διατάξεις της Νομοθεσίας υποχρεώσεις τους, την ενεργοποίησή τους στη αγορά εργασίας μέσω διαφόρων δράσεων σε συνεργασία με τη ΔΥΑ, καθώς και την ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο αξιοποιώντας και τα προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας των ΚΙΕ. Επιπλέον, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Επιθεωρήσεων έχει προγραμματιστεί έλεγχος μέσω καταλόγου δικαιούχων που δηλώνουν στις ΥΚΑ μισθό χαμηλότερο από τον κατώτατο, καθώς και σειρά άλλων ελέγχων. Εκκρεμεί η πλήρης στελέχωση της ομάδας, με 2 λειτουργούς και 4 βοηθούς.

5.6 Εσωτερικός Έλεγχος (παράγραφος 8στ της επιστολής σας)

Έχει υποβληθεί από την ΥΔΕΠ εισήγηση με προτεινόμενο σχέδιο αναδιοργάνωσης της, στο οποίο προνοείται η δημιουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ).

Με βάση την εισήγηση, η ΜΕΕ της ΥΔΕΠ θα λειτουργεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 80 του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, ενώ θα διενεργεί και άλλους απαραίτητους διαχειριστικούς και δειγματοληπτικούς ελέγχους. Η ΜΕΕ θα παρέχει πληροφόρηση και ανατροφοδότηση αναφορικά με την αποδοτική λειτουργία της Υπηρεσίας και την επίτευξη των στόχων της. Επιπρόσθετα, θα παρέχει υποστηρικτικές λειτουργίες, όπως η παρακολούθηση και επαλήθευση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου, η συμμόρφωση προς αυτές τις διαδικασίας και η διαχείριση των κινδύνων. Επίσης, θα παρακολουθεί την εφαρμογή των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Ειδικότερα, η ΜΕΕ θα έχει μεταξύ άλλων την ευθύνη για τις ακόλουθες δραστηριότητες: χρηματοοικονομικό έλεγχο (financial control), διαχείριση κινδύνων (risk management), κανονιστική συμμόρφωση (compliance), ασφάλεια (security), ποιότητα (quality) και διεξαγωγή επιθεωρήσεων (inspections).

Η εισήγηση της ΥΔΕΠ βρίσκεται υπό μελέτη, ώστε η ΥΔΕΠ να συνεχίσει να βελτιώνεται μέσω της χρήσης της τεχνολογίας, της απλοποίησης των διαδικασιών και της αλλαγής κουλτούρας καθώς και της προσπάθειας για την ορθή και κατάλληλη στελέχωση της.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν περαιτέρω πληροφόρηση ή/ και διευκρινίσεις.

Γιάννης Νικολαΐδης
Γενικός Διευθυντής

Κοιν: Προϊστάμενο Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας

Παράρτημα IV: Αυτούσια επιπρόσθετα σχόλια από Ελεγχόμενο Φορέα, ημερ. 9.6.2026

Τα επιπρόσθετα σχόλια του ελεγχόμενου φορέα παρατίθενται αυτούσια. Τα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται σε αυτά έχουν σκιαστεί για σκοπούς προστασίας και διαφύλαξής τους και αντικαταστάθηκαν με αρίθμηση από την Υπηρεσία μας.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: 05.22.001
Αρ. Τηλ.:
Αρ. Φαξ:
Ηλ. Ταχ.:

9 Ιουνίου 2026

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,

Ειδική Έκθεση
Έλεγχος Ειδικών Περιπτώσεων Καταβολής Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με Αρ. Φακ. 05.14.009, 26.26.001.001, ημερομηνίας 27/5/2026 και επισυνάπτω σχετικό σημείωμα που ετοιμάστηκε από την ΥΔΕΠ, με το περιεχόμενο του οποίου εν πολλοίς συμφωνώ.

2. Διαβιβάζοντας τις ευχαριστίες μας για την εποικοδομητική συνεργασία, σημειώνω ότι οι εκθέσεις σας πάντοτε θεωρούνται από εμάς ουσιαστικό εργαλείο αποτελεσματικής βελτίωσης των διαδικασιών.

3. Επιπρόσθετα, σας διαβιβάζω την επιθυμία της Υφυπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας όπως, μετά τη δημοσίευση της έκθεσης σας, διευθετηθεί συνάντηση, στην παρουσία της, για ανταλλαγή απόψεων ως προς τους τρόπους βελτίωσης των διαδικασιών και την υλοποίηση των εισηγήσεων σας.

Γιάννης Νικολαΐδης
Γενικός Διευθυντής

Κοιν.: Προϊστάμενο Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας

Στασίνου 5, Y. Charalambides Building, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία
Τηλ.: +357 22406610, Φαξ: +357 22730815

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΥΔΕΠ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 05.22.001

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ημερ: 4 Ιουνίου 2026

Ειδική Έκθεση

Έλεγχος Ειδικών Περιπτώσεων Καταβολής Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

Αναφέρομαι στην επιστολή του Γενικού Ελεγκτή με αρ. φακ. 05.14.009, 26.26.001.001 και ημερομηνία 27/5/2026 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και παραθέτω πιο κάτω τα σχόλια μας αναφορικά με τα ευρήματα και τις συστάσεις που υποβάλλονται, καθώς και τις ενέργειες της ΥΔΕΠ επί των περιπτώσεων ληπτών επιδομάτων που αναφέρονται στην Ειδική Έκθεση:

Η Ελεγκτική Υπηρεσία παρουσιάζει αρκετά από τα ευρήματα ως υφιστάμενες αδυναμίες της ΥΔΕΠ. Η ΥΔΕΠ είχε ήδη από το 2023-2024 αναγνωρίσει τα συγκεκριμένα ζητήματα, είχε θεσπίσει διαδικασίες αντιμετώπισής τους και είχε προχωρήσει σε εκτεταμένες διορθωτικές ενέργειες. Ως εκ τούτου, σημαντικό μέρος των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορά ζητήματα που είχαν ήδη τεθεί υπό διαχείριση ή βρίσκονταν σε πορεία υλοποίησης πριν την έκδοση της παρούσας Ειδικής Έκθεσης.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία αξιολογεί τις επιδόσεις της ΥΔΕΠ χωρίς να συνεκτιμά επαρκώς το γεγονός ότι κατά τα έτη 2022-2023 η Υπηρεσία απώλεσε περίπου το 40% του προσωπικού του Τομέα ΕΕΕ, γεγονός που επηρέασε ουσιωδώς την ικανότητα διεκπεραίωσης επανελέγχων, παραπομπών και παρακολούθησης εκκρεμοτήτων. Παρά τις αντικειμενικές αυτές δυσκολίες, η ΥΔΕΠ συνέχισε να διαχειρίζεται δεκάδες χιλιάδες δικαιούχους και παράλληλα υλοποίησε σειρά διορθωτικών ενεργειών.

1.1. Παραχώρηση Προέγκρισης

Η διαδικασία προέγκρισης δεν αποτελεί μηχανισμό παράκαμψης των ελέγχων αλλά εργαλείο κοινωνικής προστασίας που προβλέπεται ακριβώς για περιπτώσεις άμεσης βιοποριστικής ανάγκης. Η προσέγγιση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας εστιάζει αποκλειστικά στον δημοσιονομικό κίνδυνο χωρίς να συνεκτιμά τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού ή στέρησης βασικών αναγκών σε ευάλωτες οικογένειες.
Οι προεγκρίσεις αποτελούν θεσμοθετημένο εργαλείο κατ' εξαίρεση διαδικασίας, η οποία εφαρμόζεται σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων ιδιαίτερα ευάλωτων δικαιούχων όπου απαιτείται άμεση στήριξη λόγω επείγουσας κοινωνικής ανάγκης και ως εκ τούτου, τυγχάνουν χειρισμού εξατομικευμένα, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους για λήψη τελικής απόφασης. Υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία η οποία εκτελείται μηνιαίως από το ΤΥΠ για αυτόματη ανανέωση των προεγκρίσεων που λήγουν. Η διαδικασία αυτή είναι ξεχωριστή από τη διαδικασία που πραγματοποιείται από τους Ελεγκτές Αιτήσεων για επανεξέταση της προέγκρισης για λήψη τελικής απόφασης. Υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής μηνιαίων καταστάσεων με όλες τις προεγκρίσεις.

1

Οι περιπτώσεις αυτές δεν συνιστούν οριστική έγκριση, αλλά υπόκεινται σε συνεχή παρακολούθηση και επανεξέταση σε τακτική βάση στο πλαίσιο της μηνιαίας διαδικασίας πληρωμών και υπόκεινται σε διορθωτικές ενέργειες, όπου απαιτείται. Στο παρόν στάδιο βρίσκονται σε καθεστώς προέγκρισης 199 αιτήσεις ΕΕΕ, από ένα σύνολο 17500 ενεργών αιτήσεων που πληρώνονται κάθε μήνα.

Τονίζεται ότι η πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι πρώην λήπτες δημοσίου βοηθήματος οι οποίοι αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και σε όλες ανεξαιρέτως, η μη καταβολή επιδόματος μέχρι την ολοκλήρωση όλων των ελέγχων θα μπορούσε να οδηγήσει σε στέρηση βασικών μέσων διαβίωσης. Πρόκειται κατά κανόνα για εξαιρετικά ευάλωτες ομάδες, στις οποίες η απουσία οικονομικής στήριξης θα δημιουργούσε σοβαρούς κινδύνους κοινωνικού αποκλεισμού, αποσταθεροποίησης του οικογενειακού περιβάλλοντος και επιδείνωσης υπαρχόντων κοινωνικών προβλημάτων.

Επιπλέον, έχει καταρτιστεί και υλοποιείται συστηματικό πρόγραμμα στοχευμένης εξέτασης όλων των περιπτώσεων που βρίσκονται σε κατάσταση προέγκρισης, από τις πιο παλιές στις πιο πρόσφατες. Σημειώνεται ότι υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση της ΥΔΕΠ από τις ΥΚΕ για τις περιπτώσεις που υπάρχει συνεργασία των αιτητών με τις ΥΚΕ και ζητείται η συνδρομή τους για συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου.

Μη επαρκής τεκμηρίωση συνθηκών του αιτητή (αναφ. σελ 23).

Αρ. αίτ. [redacted]: Η αίτηση τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης το 2015 κατόπιν επιβεβαίωσης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας των ιδιαίτερων συνθηκών που αντιμετώπιζε ο αιτητής. Κατά τη διάρκεια εξέτασης της αίτησης, ο αιτητής ήταν εγγεγραμμένος στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης και προσκόμιζε σε τακτά χρονικά διαστήματα ιατρικές βεβαιώσεις και εκθέσεις ψυχιάτρου, οι οποίες τεκμηρίωναν την κατάσταση της υγείας του, τη θεραπευτική αγωγή που ακολουθούσε και την αδυναμία του να ενταχθεί στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο επανελέγχου της αίτησης ζητήθηκαν επιπρόσθετα στοιχεία, τα οποία προσκομίστηκαν από τον αιτητή.

Το 2020 ο αιτητής πιστοποιήθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες ως άτομο με σοβαρή ψυχική αναπηρία. Η μεταγενέστερη αυτή πιστοποίηση επιβεβαίωσε αντικειμενικά τα δεδομένα που ήδη είχαν τεθεί ενώπιον της Διοίκησης κατά τον ουσιώδη χρόνο εξέτασης της αίτησης.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, η απόφαση για παραχώρηση προέγκρισης ήταν εύλογη και νόμιμη, καθώς βασίστηκε σε επαρκή στοιχεία που τεκμηρίωναν την ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση του αιτητή και την αδυναμία του να εξασφαλίσει εργασία. Το γεγονός ότι η οικονομική στήριξη παραχωρήθηκε κατά το στάδιο της προέγκρισης δεν αναιρεί το ουσιαστικό δικαίωμα του αιτητή, το οποίο επιβεβαιώθηκε μεταγενέστερα με την επίσημη πιστοποίηση της αναπηρίας του.

Ως εκ τούτου, η ληφθείσα απόφαση συνάδει με τον κοινωνικό σκοπό της νομοθεσίας, την αρχή της χρηστής διοίκησης και την υποχρέωση προστασίας ευάλωτων προσώπων.

Αρ. αίτ. [redacted]: Η αίτηση τέθηκε σε καθεστώς προέγκρισης βάσει πληροφοριών που ήταν διαθέσιμες στο μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τις οποίες η οικογένεια διέθετε ενεργό φάκελο και τελούσε υπό παρακολούθηση στο πλαίσιο κοινωνικής παρέμβασης για θέματα ενδοοικογενειακής βίας. Κατά τον ουσιώδη χρόνο εξέτασης της αίτησης, η Υπηρεσία αξιολόγησε ότι υφίστατο άμεση ανάγκη οικονομικής στήριξης της οικογένειας, ώστε να αποφευχθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός μέχρι την ολοκλήρωση της διερεύνησης όλων των δεδομένων.

2

Στο πλαίσιο μεταγενέστερου επανελέγχου της αίτησης, ο οποίος ολοκληρώθηκε το 2024, λήφθηκαν υπόψη πρόσθετα στοιχεία αναφορικά με τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του αιτητή. Με βάση τα νέα δεδομένα, η αίτηση τερματίστηκε αναδρομικά, καταχωρίστηκαν οι σχετικές υπερπληρωμές στο μηχανογραφημένο σύστημα και κινήθηκε η διαδικασία ανάκτησης των ποσών που κρίθηκαν αχρεωστήτως καταβληθέντα.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αρχική απόφαση προέγκρισης ήταν εύλογη και σύμφωνη με τον κοινωνικό σκοπό της νομοθεσίας, αφού βασίστηκε στα στοιχεία που βρίσκονταν ενώπιον της Διοίκησης κατά τον ουσιώδη χρόνο. Η μεταγενέστερη αναθεώρηση της υπόθεσης και η λήψη διορθωτικών μέτρων αποδεικνύουν ότι λειτούργησαν οι προβλεπόμενοι μηχανισμοί ελέγχου και επανεξέτασης.

Ως εκ τούτου, η υπόθεση καταδεικνύει την ορθή εφαρμογή τόσο των προστατευτικών όσο και των ελεγκτικών μηχανισμών του συστήματος.

Αρ. αίτ. 5: Κατά τον ουσιώδη χρόνο εξέτασης της αίτησης, η αιτήτρια είχε στην ευθύνη της ανήλικο τέκνο ηλικίας δύο ετών και αντιμετώπιζε ιδιαίτερα δυσμενείς κοινωνικές συνθήκες. Από τα στοιχεία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας προέκυπτε ότι η οικογένεια είχε απασχολήσει επανειλημμένα τις αρμόδιες υπηρεσίες σε σχέση με ζητήματα ενδοοικογενειακής βίας και κοινωνικής προστασίας, ενώ συνέχιζε να βρίσκεται υπό παρακολούθηση λόγω έκτακτων αναγκών διαβίωσης.

Στην επανεξέταση της αίτησης ζητήθηκαν πρόσθετα στοιχεία από την αιτήτρια, τα οποία αξιολογήθηκαν και οδήγησαν σε κανονική έγκριση της αίτησης από 1/4/2023.
Οι πραγματικές συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας και η ανάγκη προστασίας του ανήλικου τέκνου δικαιολογούσαν πλήρως τη διαχείριση της υπόθεσης από τη Διοίκηση. Η απόφαση λήφθηκε στη βάση πραγματικών και τεκμηριωμένων αναγκών και συνάδει με τον προστατευτικό χαρακτήρα της νομοθεσίας.

Ως εκ τούτου, η διοικητική κρίση υπήρξε εύλογη, αναλογική και σύμφωνη με τις αρχές κοινωνικής προστασίας που διέπουν το ΕΕΕ.

Αρ. αίτ. 8: Η υπόθεση αφορούσε ιδιαίτερα ευάλωτη μονογονεϊκή οικογένεια. Η αιτήτρια εγκαταλείφθηκε από τον εν διαστάσει σύζυγό της κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, ενώ ο τελευταίος εγκατέλειψε τη Δημοκρατία και εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αίγυπτο. Ως αποτέλεσμα, η αιτήτρια αντιμετώπιζε αντικειμενικές δυσκολίες στην άσκηση των δικαιωμάτων διατροφής της, παρότι είχαν κινηθεί διαδικασίες διαζυγίου και γονικής μέριμνας.

Παράλληλα, προσκόμιζε διαχρονικά ιατρικά πιστοποιητικά που τεκμηρίωναν την ανικανότητά της προς εργασία, ενώ αξιολογήθηκε επανειλημμένα από Ιατροσυμβούλιο, το οποίο έκρινε ότι ήταν ανίκανη για εργασία και εισηγήθηκε επανεξέτασή της μετά από τριετία. Μεταγενέστερα πιστοποιήθηκε και ως άτομο με σοβαρή ψυχική αναπηρία.

Η αίτηση παρέμεινε σε καθεστώς προέγκρισης μέχρι την ολοκλήρωση της συλλογής όλων των αναγκαίων στοιχείων, τα οποία τελικώς προσκομίστηκαν και αξιολογήθηκαν, οδηγώντας σε κανονική έγκριση.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η απόφαση της Υπηρεσίας ήταν εύλογη, αναλογική και πλήρως τεκμηριωμένη, αφού βασίστηκε σε αντικειμενικά δεδομένα που αποδείκνυαν την ευαλωτότητα της αιτήτριας και τηναδυναμία της να εξασφαλίσει επαρκείς πόρους διαβίωσης.

Αρ. αίτ. 6: Κατά τον ουσιώδη χρόνο εξέτασης η αιτήτρια είχε τέκνο κάτω των 4 ετών. Παρότι δεν ανανέωσε την εγγραφή της ως άνεργη μετά τον 09/2021, είχε ήδη αρχίσει εργασία από 01/09/2021 και τα εισοδήματά της συνυπολογίζονταν κανονικά στο δικαίωμά της. Η τελική απόφαση λήφθηκε με βάση τα πραγματικά δεδομένα της περιόδου. Μεταγενέστερα, στον επανέλεγχο του 03/2024 η αίτηση τερματίστηκε λόγω μη προσκόμισης στοιχείων, κήρυξης εκούσιας ανεργίας και ανάληψης στοιχείων για την οικογενειακή της κατάσταση. Η αρχική καταβολή δεν θεωρείται αδικαιολόγητη, αφού τα δηλωμένα εισοδήματα λαμβάνονταν υπόψη στον υπολογισμό του επιδόματος.

Αρ. αίτ. 10: Η αιτήτρια είχε προσκομίσει γνωμάτευση νευροχειρουργού ότι δεν μπορούσε να εργαστεί λόγω πάθησης, ενώ παράλληλα είχε χαρακτηριστεί εκούσια άνεργη. Η ΥΔΕΠ ανέμενε την τελική κρίση του Ιατροσυμβουλίου για να αξιολογήσει οριστικά την εργασιακή της ικανότητα, συνεπώς η περίοδος εξέτασης δεν μπορεί να θεωρηθεί περίοδος αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών. Ωστόσο, στον επανέλεγχο του 06/2022 ζητήθηκαν πρόσθετα στοιχεία και η αίτηση τερματίστηκε τον 01/2023 λόγω κήρυξης της αιτήτριας ως εκούσιας άνεργης (μη εγγραφή στη ΔΥΑ).

Αρ. αίτ. 9: Η διάσταση της αιτήτριας είχε αρχικά επιβεβαιωθεί από αρμόδιο λειτουργό. Η αιτήτρια είναι άτομο με αναπηρία και μητέρα τέκνου με αναπηρία που λαμβάνει κατ' οίκον φροντίδα. Αναφορικά με την καταγγελία περί συμβίωσης με τον εν διαστάσει σύζυγο, στο πλαίσιο εξέτασής της απεστάλη επιστολή ημερ. 5/12/2019 για προσκόμιση στοιχείων, στην οποία η αιτήτρια ανταποκρίθηκε. Με βάση τα στοιχεία που είχε ενώπιόν της η Υπηρεσία κατά τον χρόνο εκείνο, δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί συμβίωση. Μεταγενέστερα, τον 10/2023, κατόπιν επανελέγχου, η αίτηση τερματίστηκε σε σχέση με την οικογενειακή της κατάσταση και την απουσία ενεργειών για λύση του γάμου από το 2016 έως το 2023. Η ΥΔΕΠ, στο πλαίσιο και της σχετικής σύστασης, έχει ενισχύσει τους μηχανισμούς διαχείρισης καταγγελιών, με τη σύσταση Ομάδας Ελέγχου τον Ιούλιο 2023 και τη δημιουργία ειδικού Μητρώου καταγγελιών από τον Ιανουάριο 2024.

1.2 Κριτήριο καταθέσεων

Η ΥΔΕΠ συμφωνεί με την ανάγκη ύπαρξης αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου και παρακολούθησης των περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας αναφορικά με το ύψος των καταθέσεων. Επιθυμούμε ωστόσο να παραθέσουμε το πλήρες νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις συγκεκριμένες κατηγορίες περιπτώσεων, ώστε τα σχετικά ευρήματα να αξιολογηθούν εντός του ορθού νομικού τους πλαισίου.

Σημειώνεται ότι οι περιπτώσεις που εξετάζονται στο κεφάλαιο αυτό αφορούν αιτήσεις στις οποίες εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία εξαιρέσεις ως προς το κριτήριο των καταθέσεων, και όχι περιπτώσεις στις οποίες παραβλέφθηκε το βασικό όριο των €5.000. Η νομοθεσία (άρθρο 13(β) του Νόμου) προβλέπει, πέραν του βασικού ορίου, πρόσθετη εξαίρεση ύψους €20.000 για συγκεκριμένες κατηγορίες – μεταξύ άλλων, για ποσά αναγκαία για σκοπούς θεραπείας ατόμων με αναπηρία – καθώς και τη ρητή, χωρίς κανένα ανώτατο όριο, μη συνεκτίμηση οποιωνδήποτε αποζημιώσεων που λήφθηκαν ως αποτέλεσμα βλάβης ή ζημίας από ατύχημα.

Δεδομένου ότι στις περιπτώσεις του δείγματος το ύψος των καταθέσεων υπερέβαινε σημαντικά και το πρόσθετο όριο των €25.000, το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι το ύψος των καταθέσεων καθεαυτό, αλλά κατά πόσο τα σχετικά ποσά εμπίπτουν στην εξαίρεση των αποζημιώσεων λόγω βλάβης ή ζημίας από ατύχημα, η οποία δεν υπόκειται σε ανώτατο όριο. Στις περιπτώσεις αυτές η έγκριση δόθηκε ακριβώς επί τη βάσει της εν λόγω εξαίρεσης, κατόπιν εξέτασης της προέλευσης των σχετικών ποσών, όπως ακριβώς ορίζει η νομοθεσία.

Επιπρόσθετα, η εφαρμογή εξαιρέσεων ή η λήψη αποφάσεων επί περιπτώσεων ατόμων με αναπηρία δεν συνιστά παρέκκλιση από τη νομοθεσία αλλά εφαρμογή ρητών νομοθετικών προνοιών που θεσπίστηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων με εισήγηση της Εκτελεστικής Εξουσίας ακριβώς για την προστασία ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξημένες ανάγκες διαβίωσης, φροντίδας, θεραπείας και υποστήριξης που αντιμετωπίζουν τα πρόσωπα αυτά και οι οικογένειές τους.

Τονίζεται ότι η απλή ύπαρξη καταθέσεων πέραν του γενικού ορίου δεν συνεπάγεται αυτομάτως μη δικαίωμα λήψης ΕΕΕ, καθότι η νομοθεσία προβλέπει συγκεκριμένες εξαιρέσεις, ενώ κάθε περίπτωση αξιολογείται εξατομικευμένα στη βάση των πραγματικών περιστατικών, των διαθέσιμων στοιχείων και των ιδιαίτερων συνθηκών του αιτητή.

Σε ορισμένες από τις περιπτώσεις του δείγματος, τα υποστηρικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την προέλευση και τον σκοπό των σχετικών ποσών – και ειδικότερα τη συνδρομή της εξαίρεσης των αποζημιώσεων λόγω βλάβης ή ζημίας – δεν είχαν καταχωρηθεί εντός του ηλεκτρονικού φακέλου της αίτησης, αν και η ουσιαστική αξιολόγηση είχε διενεργηθεί και τα σχετικά τεκμήρια τηρούνται στους οικείους διοικητικούς ή εμπιστευτικούς φακέλους για όλες τις περιπτώσεις. Η ΥΔΕΠ θα προβεί στις ενδεικνυόμενες ενέργειες ώστε, στις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται εξαίρεση από το κριτήριο των καταθέσεων, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την προέλευση και τον σκοπό των ποσών να καταγράφονται και να τηρούνται κατά τρόπο ενιαίο και ανακτήσιμο και στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης, σύμφωνα και με τη σχετική σύσταση της Έκθεσης, αφού προηγηθούν οι απαραίτητες ρυθμίσεις για την τήρηση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών αυτών με την ανάπτυξη του νέου μηχανογραφικού συστήματος της ΥΔΕΠ.

Περαιτέρω, θεωρούμε ότι η Έκθεση δεν αποτυπώνει επαρκώς μία ιδιαίτερα σημαντική διάταξη της νομοθεσίας του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, σύμφωνα με την οποία συγκεκριμένα ποσά που τηρούνται σε τραπεζικούς λογαριασμούς δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των καταθέσεων.

Συγκεκριμένα, η νομοθεσία προβλέπει ότι χρηματικά ποσά τα οποία προέρχονται από αποζημίωση λόγω σωματικής βλάβης, αναπηρίας, ατυχήματος ή άλλης παρόμοιας αιτίας, δεν συνυπολογίζονται για σκοπούς αξιολόγησης του κριτηρίου των καταθέσεων. Η εν λόγω διάταξη θεσπίστηκε ακριβώς για να διασφαλιστεί ότι πρόσωπα τα οποία έλαβαν αποζημιώσεις για σοβαρά περιστατικά που επηρέασαν την υγεία ή τη λειτουργικότητά τους δεν θα στερούνται την αναγκαία κοινωνική προστασία λόγω της διατήρησης των συγκεκριμένων ποσών στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

Σημειώνεται ότι σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων ατόμων με αναπηρία ή προσώπων που έτυχαν αποζημίωσης λόγω ατυχήματος, τα σχετικά ποσά καταθέσεων δεν αποτελούν διαθέσιμο εισόδημα ή περιουσία που αποκτήθηκε από οικονομική δραστηριότητα ή αποταμίευση, αλλά κεφάλαια τα οποία παραχωρήθηκαν για σκοπούς αποκατάστασης, θεραπείας, φροντίδας ή αντιστάθμισης μόνιμης βλάβης.

Ως εκ τούτου, η απλή αναφορά στο συνολικό ύψος των τραπεζικών καταθέσεων χωρίς διάκριση της προέλευσής τους δεν αποτυπώνει την πραγματική εικόνα των υποθέσεων που εξετάζονται. Η ΥΔΕΠ, κατά την αξιολόγηση τέτοιων περιπτώσεων, εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας και εξετάζει κατά πόσον μέρος ή το σύνολο των καταθέσεων προέρχεται από αποζημιώσεις οι οποίες εξαιρούνται ρητώς από τον υπολογισμό του κριτηρίου των καταθέσεων.

Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση των συγκεκριμένων περιπτώσεων θα πρέπει να γίνεται όχι μόνο με βάση το συνολικό ύψος των καταθέσεων, αλλά και με βάση τη φύση και την προέλευση των σχετικών ποσών, όπως ακριβώς προβλέπεται από τη νομοθεσία του ΕΕΕ.

Μη υποβολή στοιχείων αναφορικά με την προέλευση καταθέσεων (αναφ. σελ 30)

Αρ. αίτ. 14 **:** Πρόκειται για εξαιρετικά ιδιαίτερη περίπτωση. Οι καταθέσεις προέρχονταν από

5

αποζημίωση που καταβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία λόγω σοβαρής σωματικής βλάβης κατά τη στρατιωτική θητεία. Επιπλέον, ο αιτητής κρίθηκε δικαστικά το 2015 ως πρόσωπο ανίκανο να διαχειρίζεται την περιουσία του και διορίστηκε αντιπρόσωπος. Τα αποδεικτικά στοιχεία βρίσκονται στον εμπιστευτικό φάκελο καταθέσεων και όχι στον ηλεκτρονικό φάκελο, γεγονός που αφορά τον τρόπο αρχειοθέτησης λόγω εμπιστευτικότητας και όχι έλλειψη τεκμηρίωσης.

Αρ. αίτ. [redacted]**:** Η απόφαση προέκυψε μετά από διαδικασία ένστασης με πλήρη τεκμηρίωση. Τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και το πλήρες αιτιολογικό βρίσκονται στον διοικητικό φάκελο της ένστασης και όχι στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης. Ο διοικητικός φάκελος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του φακέλου της υπόθεσης.

Τερματισμός αιτήσεων (αναφ. σελ 31)

Αρ. αίτ. [redacted]**:** Η ύπαρξη μεταγενέστερου λόγου τερματισμού δεν αναιρεί τη νομιμότητα της προηγούμενης απόφασης για εξαίρεση καταθέσεων που προέρχονταν από αποζημίωση λόγω ζημίας ή βλάβης. Κάθε κριτήριο εξετάζεται αυτοτελώς με βάση τα δεδομένα που ίσχυαν κατά τον χρόνο λήψης της αντίστοιχης απόφασης.

1.3 Κριτήριο ακίνητης ιδιοκτησίας

Η ΥΔΕΠ θεωρεί ότι τα συμπεράσματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας σε σχέση με το κριτήριο της ακίνητης ιδιοκτησίας θα πρέπει να αξιολογηθούν λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό νομοθετικό, διοικητικό και τεχνολογικό πλαίσιο που ίσχυε κατά τον χρόνο εξέτασης των σχετικών αιτήσεων.

Καταρχάς, σημειώνεται ότι η ΥΔΕΠ εφαρμόζει ήδη μηχανισμό συνεχούς επικαιροποίησης των στοιχείων ακίνητης ιδιοκτησίας μέσω αυτοματοποιημένης διασύνδεσης με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ). Τα δεδομένα που λαμβάνονται ενσωματώνονται συστηματικά στο πληροφοριακό σύστημα της Υπηρεσίας και αξιοποιούνται κατά την εξέταση των αιτήσεων καθώς και στις μεταγενέστερες επανεξετάσεις των δικαιούχων.

Επιπρόσθετα, οι επικαιροποιημένες αξίες ακίνητης ιδιοκτησίας έχουν ήδη ενσωματωθεί στο πληροφοριακό σύστημα της ΥΔΕΠ, εφαρμόζονται πλήρως σε όλες τις τρέχουσες και μελλοντικές εξετάσεις και λαμβάνονται υπόψη σε κάθε περίπτωση όπου η νομοθεσία προβλέπει αναδρομική εφαρμογή.

Θεωρούμε επίσης σημαντικό να επισημανθεί ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία φαίνεται σε ορισμένες περιπτώσεις να προσεγγίζει το ζήτημα της ακίνητης περιουσίας αποκλειστικά στη βάση της λογιστικής ή εκτιμημένης αξίας των ακινήτων. Ωστόσο, η νομοθεσία του ΕΕΕ δεν στηρίζεται αποκλειστικά στην ονομαστική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, αλλά λαμβάνει υπόψη και την πραγματική δυνατότητα αξιοποίησής της.

Για τον λόγο αυτό, η νομοθεσία προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις και εξαιρέσεις για περιπτώσεις ακινήτων που είναι ουσιαστικά μη αξιοποιήσιμα, όπως μεταξύ άλλων περιπτώσεις στις οποίες υφίστανται εμπράγματα βάρη, υποθήκες, διαδικασίες εκποίησης, περιορισμοί διάθεσης, κήρυξη πτώχευσης του αιτητή/ιδιοκτήτη ή άλλες πραγματικές συνθήκες που καθιστούν αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερή την αξιοποίηση της περιουσίας από τον αιτητή.

Σε σχέση με την επισήμανση της Έκθεσης ότι, στις περιπτώσεις ακινήτων που βαρύνονται με εμπράγματο βάρος, η αξία εκάστου μέρους – του αξιοποιήσιμου και του μη αξιοποιήσιμου – θα πρέπει να εξετάζεται αυτοτελώς ως προς το όριο των €100.000 και όχι να αθροίζεται σε ενιαίο όριο €200.000, η ΥΔΕΠ θα επανεξετάσει τον τρόπο εφαρμογής του άρθρου 13(α) στις περιπτώσεις αυτές.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΥΔΕΠ αξιοποιεί πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω της διασύνδεσης με το Κτηματολόγιο, περιλαμβανομένων ενδείξεων που δυνατόν να παραπέμπουν σε διαδικασίες

εκποίησης (forced sale), ενώ θα διερευνηθεί η δυνατότητα συνεργασίας με την Υπηρεσία Αφερεγγυότητας για αξιοποίηση της σχετικής διαθέσιμης πληροφόρησης ως η εισήγηση που περιλαμβάνεται στην ειδική έκθεση.

Σήμερα, όλες οι νέες αιτήσεις εξετάζονται στη βάση αναθεωρημένων διαδικασιών και αυστηρότερων ελεγκτικών μηχανισμών. Όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται από τα προβλεπόμενα ιεραρχικά επίπεδα, στη βάση πλήρως τεκμηριωμένων σημειωμάτων ή εντύπων εξέτασης, αφού προηγουμένως διερευνηθούν όλα τα ζητήματα που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιείται υποχρεωτικά έλεγχος της ακίνητης περιουσίας μέσω του Κτηματολογίου, με τη συνδρομή εξειδικευμένης ρομποτικής εφαρμογής που έχει αναπτύξει και αξιοποιεί η ΥΔΕΠ.

Αναφορικά με την παρατήρηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ότι το πληροφοριακό σύστημα δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε ένδειξη για τις αιτήσεις που εγκρίθηκαν με εξαίρεση του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας, η ΥΔΕΠ επισημαίνει ότι τα σχετικά στοιχεία καταγράφονται ήδη στο μηχανογραφικό σύστημα.

Συγκεκριμένα, στο πληροφοριακό σύστημα ΕΕΕ λειτουργεί ειδική οθόνη διαχείρισης ακίνητης ιδιοκτησίας, μέσω της οποίας καταχωρούνται, παρακολουθούνται και διαχειρίζονται όλα τα στοιχεία που αφορούν την ακίνητη περιουσία των αιτητών και δικαιούχων. Στην εν λόγω οθόνη καταγράφονται οι σχετικές αποφάσεις, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας που επιτρέπουν την εξαίρεση ή μη συνυπολογισμό συγκεκριμένων ακινήτων ή αξιών ακίνητης περιουσίας κατά την εξέταση της αίτησης.

Επιπρόσθετα, το πληροφοριακό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα εξαγωγής καταστάσεων και αναφορών για τις περιπτώσεις αυτές, ενώ οι σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στους αρμόδιους λειτουργούς κατά την εξέταση, επανεξέταση και παρακολούθηση των αιτήσεων.

Επισημαίνεται ότι οι σχετικές πληροφορίες τηρούνται συστηματικά στο πληροφοριακό σύστημα και αποτελούν μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης και ελέγχου των αιτήσεων. Αναγνωρίζεται ωστόσο ότι, στην υφιστάμενη διαμόρφωση του συστήματος, η πληροφορία αυτή καταγράφεται κατά κύριο λόγο στην οθόνη διαχείρισης ακίνητης ιδιοκτησίας και στην οθόνη «Περαιτέρω Εξέταση».

Σημειώνεται επίσης ότι, πέραν των υφιστάμενων λειτουργιών, η ΥΔΕΠ προχωρεί συνεχώς σε βελτιώσεις και αναβαθμίσεις του πληροφοριακού συστήματος, ώστε να ενισχύεται περαιτέρω η δυνατότητα παρακολούθησης, ελέγχου και εξαγωγής στατιστικών στοιχείων για όλες τις περιπτώσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο εφαρμογής της νομοθεσίας.

Τέλος, σημειώνεται ότι η απλή ύπαρξη ακίνητης περιουσίας ή η μεταβολή της εκτιμημένης αξίας ενός ακινήτου δεν συνεπάγεται αυτομάτως απώλεια του δικαιώματος λήψης ΕΕΕ. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται πάντοτε στη βάση των ειδικών προνοιών της νομοθεσίας, της πραγματικής δυνατότητας αξιοποίησης της περιουσίας, των ιδιαίτερων συνθηκών κάθε περίπτωσης και των στοιχείων που ήταν διαθέσιμα στην Υπηρεσία κατά τον χρόνο λήψης της σχετικής διοικητικής απόφασης.

Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι η σημερινή εικόνα των διαδικασιών και των μηχανισμών ελέγχου της ΥΔΕΠ διαφοροποιείται ουσιωδώς από την περίοδο στην οποία αναφέρονται αρκετά από τα ευρήματα της Έκθεσης και ότι οι πλείστες από τις σχετικές συστάσεις έχουν ήδη υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο εφαρμογής.

<u>Αδυναμίες ελλείψεις κατά την εξέταση αιτήσεων (αναφ. σελ.34)</u>

Αρ. αίτ. 25 **:** Η υπόθεση αφορούσε εξέταση του κριτηρίου της ακίνητης ιδιοκτησίας και της νόμιμης και συνεχούς διαμονής του αιτητή. Κατά τον χρόνο αξιολόγησης της αίτησης, η ακίνητη περιουσία που βρισκόταν στην κατοχή του αιτητή εξετάστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της

7

νομοθεσίας και διαπιστώθηκε ότι η αξία της παρέμενε εντός των επιτρεπόμενων ορίων που προβλέπονταν για σκοπούς παραχώρησης του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Παράλληλα, διερευνήθηκε η συνήθης διαμονή του αιτητή και επιβεβαιώθηκε ότι αυτός διέμενε μόνιμα στην κατοικία της κόρης του, γεγονός που τεκμηριώθηκε από τα στοιχεία που είχαν τεθεί ενώπιον της Υπηρεσίας. Κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης δεν υπήρχαν ενδείξεις που να δικαιολογούν διαφορετικό συμπέρασμα ως προς τη συνήθη διαμονή ή την πραγματική οικονομική του κατάσταση.

Μεταγενέστερα, στο πλαίσιο των εισηγήσεων για ενίσχυση των ελέγχων, προτάθηκε η δημιουργία πρόσθετων μηχανισμών παρακολούθησης της νόμιμης και συνεχούς διαμονής των δικαιούχων, περιλαμβανομένης της αξιοποίησης στοιχείων από σημεία εισόδου και εξόδου της Δημοκρατίας. Οι εισηγήσεις αυτές αφορούν τη βελτίωση των διαδικασιών ελέγχου και δεν επηρεάζουν την ορθότητα της αξιολόγησης που διενεργήθηκε με βάση τα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα κατά τον ουσιώδη χρόνο.

Ως εκ τούτου, η απόφαση της Υπηρεσίας στηρίχθηκε σε επαρκή στοιχεία και ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις της νομοθεσίας και τις αρχές της χρηστής διοίκησης.

Αρ. αίτ. 29 **:** Η υπόθεση εξετάστηκε τόσο κατά το αρχικό στάδιο αξιολόγησης όσο και στο στάδιο της ένστασης, κατά το οποίο προσκομίστηκαν πρόσθετα στοιχεία και διενεργήθηκε περαιτέρω έλεγχος των δεδομένων που αφορούσαν την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση του αιτητή. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στα στοιχεία που υποβλήθηκαν κατά την εξέταση της ένστασης, καθώς αυτά συμπλήρωσαν την εικόνα που υπήρχε στον διοικητικό φάκελο.

Η τελική απόφαση λήφθηκε κατόπιν αξιολόγησης του συνόλου των διαθέσιμων στοιχείων, περιλαμβανομένων των εγγράφων που προσκομίστηκαν μεταγενέστερα από τον αιτητή. Κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης η Υπηρεσία είχε ενώπιόν της επαρκές αποδεικτικό υλικό, το οποίο κρίθηκε αξιόπιστο και κατάλληλο για τη διαμόρφωση ασφαλούς διοικητικής κρίσης.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της υπόθεσης διαπιστώθηκε επίσης η ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των διαδικασιών παρακολούθησης της ανταπόκρισης των αιτητών σε επιστολές και αιτήματα παροχής πληροφοριών. Για τον λόγο αυτό διατυπώθηκαν εισηγήσεις για συστηματικότερη καταγραφή των σχετικών ενεργειών και των ημερομηνιών ανταπόκρισης, με σκοπό τη βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών της Υπηρεσίας.

Οι εισηγήσεις αυτές έχουν οργανωτικό και διαδικαστικό χαρακτήρα και δεν αναιρούν την ουσιαστική ορθότητα της απόφασης που λήφθηκε στη συγκεκριμένη υπόθεση, η οποία βασίστηκε στα στοιχεία που είχαν τεθεί ενώπιον της Διοίκησης κατά τον ουσιώδη χρόνο.

<u>Περίπτωση με εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας (αναφ. σελ.37)</u>

Αρ. αίτ. 27 **:** Το ακίνητο τελούσε υπό καθεστώς επικαρπίας από 16/07/2013, γεγονός που επηρεάζει ουσιαστικά την πραγματική οικονομική του αξία. Η αίτηση εγκρίθηκε μετά από ένσταση τον 12/2015, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που τηρούνται στον διοικητικό φάκελο ένστασης. Επιπλέον, διαπιστώθηκε θέμα με καταβολή επιδότησης τόκων στεγαστικού δανείου που είχε καταστεί ληγμένο από το 2019 χωρίς σχετική ενημέρωση της ΥΔΕΠ, για το οποίο προγραμματίστηκε διαδικασία ανάκτησης.

<u>Περιπτώσεις αιτητών σε κατάσταση πτώχευσης (αναφ. σελ.38)</u>

Αρ. αίτ. 23 **:** Κατά τον επανέλεγχο της ακίνητης περιουσίας το 04/2022 ο αιτητής προσκόμισε πιστοποιητικό έρευνας ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβεβαίωνε τα εμπράγματα βάρη. Η παροχή ΕΕΕ ανεστάλη τον 05/2022 και ζητήθηκε επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για διευθέτηση ζητήματος πτώχευσης. Η μεταγενέστερη απόρριψη της αίτησης δεν συνδέθηκε με την ακίνητη περιουσία αλλά με την έναρξη καταβολής σύνταξης γήρατος από 10/2022.

Αρ. αίτ. 28: Έλεγχος στο Κτηματολόγιο τον 04/2022 επιβεβαίωσε ότι το ακίνητο εξακολουθούσε να βαρύνεται και ζητήθηκαν πρόσθετα στοιχεία, τα οποία προσκομίστηκαν τον 06/2022. Δύο μεταγενέστεροι επανέλεγχοι επιβεβαίωσαν ότι δεν υπήρχε υπέρβαση των νομοθετικών ορίων ακίνητης περιουσίας. Η αιτήτρια είναι άτομο με αναπηρία και λάμβανε επίδομα κατ' οίκον φροντίδας. Ο μεταγενέστερος έλεγχος δεν αναιρεί το νόμιμο δικαίωμα που υπήρχε κατά την περίοδο καταβολής του ΕΕΕ.

Αρ. αίτ. 24: Η αίτηση εγκρίθηκε μετά από ένσταση για το ζήτημα εμπράγματου βάρους στην ακίνητη περιουσία. Τα στοιχεία τηρούνται στον διοικητικό φάκελο ένστασης. Η αιτήτρια προσκόμιζε συστηματικά ιατρικές βεβαιώσεις που επιβεβαίωναν ανικανότητα προς εργασία και λάμβανε παράλληλα εισόδημα από μερική απασχόληση, το οποίο συνυπολογιζόταν κανονικά στο επίδομα. Η υπόθεση επανεξετάστηκε πλήρως πριν εγκριθεί.

Αρ. αίτ. 26: Η αίτηση έλαβε έγκριση από την τότε Υπουργό για το ζήτημα της ακίνητης μετά από ένσταση. Τα στοιχεία βρίσκονται στον διοικητικό φάκελο ένστασης και όχι στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης, ωστόσο η έκθεση ένστασης περιλαμβάνεται στον ηλεκτρονικό φάκελο αίτησης.

1.4 Άλλα θέματα σχετικά με τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν

1.4.1 Κοινωνική παρέμβαση

Η κοινωνική παρέμβαση στην ΥΔΕΠ προκύπτει και επιβάλλεται από τον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο του 2014 (109(Ι)/2014) (Άρθρα 18 μέχρι και 23).

Η ενεργοποίηση ληπτών ΕΕΕ κατά το έτος 2024 αναδείχθηκε ως προτεραιότητα για τον Τομέα ΕΕΕ της ΥΔΕΠ. Για τον λόγο αυτό συστάθηκε για πρώτη φορά ειδική ομάδα ενεργοποίησης εντός του Τομέα τον Μάρτιο του 2024 με σκοπό την ενεργοποίηση των ικανών και διαθέσιμων προς εργασία δικαιούχων ΕΕΕ.

Η ομάδα κοινωνικής παρέμβασης της ΥΔΕΠ βασίζεται στις ακόλουθες δράσεις:

Παραπομπές ληπτών ΕΕΕ (κοινωνική παρέμβαση):

- Στην Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ)
- Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ) για εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας.
- Παρουσιάσεις του Κέντρου Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ)
- Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας για λήπτες ΕΕΕ μέσω της ΑΝΑΔ

Νοείται ότι οι πιο πάνω δράσεις είναι επαναλαμβανόμενες και οι παραπομπές προκύπτουν από το μηχανογραφημένο σύστημα της ΥΔΕΠ λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους.

Εντός του 2024, πραγματοποιήθηκαν 925 παραπομπές δικαιούχων ΕΕΕ στην ΔΥΑ προκειμένου να εγγραφούν και να ενεργοποιηθούν στην αγορά εργασίας με σκοπό την ένταξη/ επανένταξη των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας. Η ομάδα ενεργοποίησης του ΕΕΕ συνεργάστηκε στενά με την ΔΥΑ για την αντιμετώπιση των εμποδίων στην απασχολησιμότητα τους και την ενεργοποίηση τους. Το 2025 πραγματοποιήθηκαν 795 παραπομπές δικαιούχων ΕΕΕ στη ΔΥΑ.

Επιπρόσθετα, το 2024 η ομάδα ενεργοποίησης συνεργάστηκε με το Υπουργείο Παιδείας (μέσω των ΚΙΕ) θέτοντας από κοινού σε εφαρμογή ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, το οποίο απευθύνθηκε τόσο σε υπηκόους τρίτων χωρών όσο και σε υπηκόους άλλων κρατών μελών, με σκοπό την άμβλυνση του γλωσσικού φραγμού και τη διευκόλυνση τους τόσο στην απασχόληση όσο και στην κοινωνική ένταξη. Συνολικά για το έτος

2024 έγιναν 1.048 παραπομπές σε οικογενειακές μονάδες. Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο 2024 έγιναν 277 παραπομπές (σε οικογενειακές μονάδες) ενώ άλλες 771 παραπομπές (σε οικογενειακές μονάδες) έγιναν τον Αύγουστο του 2024 για τα ετήσια μαθήματα (Σεπτέμβριο 2024 μέχρι Μάιο 2025). Το 2025 πραγματοποιήθηκαν 262 παραπομπές στα ΚΙΕ (ετήσιας διάρκειας από Σεπτέμβριο 2025 μέχρι Μάιο 2026).

Τέλος, 446 δικαιούχοι ΕΕΕ παραπέμφθηκαν στην Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) για κατάρτιση στο «Πρόγραμμα Επιχειρηματικότητας για άνεργους δικαιούχους ΕΕΕ» στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου. Βάσει των πιο πάνω ενεργειών, κατ' εφαρμογή των άρθρων 18 μέχρι 22 της περί ΕΕΕ Νομοθεσίας, όλοι όσοι αναιτιολόγητα δεν έχουν συμμορφωθεί με τις υπό αναφορά υποχρεώσεις τους, έχουν τερματιστεί από τη λήψη του ΕΕΕ. Σημειώνεται ότι εφαρμόζοντας τις διατάξεις του άρθρου 21 της Νομοθεσίας, στις περιπτώσεις τις οποίες οι δικαιούχοι επικαλούνται ανικανότητα για εργασία λόγω προβλημάτων υγείας, πριν από τη λήψη απόφασης γίνεται παραπομπή τους σε εξειδικευμένο ιατροσυμβούλιο για αξιολόγηση της ικανότητας τους για εργασία.

Η αξιολόγηση της κοινωνικής παρέμβασης δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά σε περιορισμένο αριθμό μεμονωμένων περιπτώσεων, αλλά θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των μηχανισμών ενεργοποίησης που εφαρμόζει η ΥΔΕΠ για χιλιάδες δικαιούχους ΕΕΕ σε ετήσια βάση. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αναδεικνύουν κυρίως ανάγκες περαιτέρω βελτίωσης και ενίσχυσης των μηχανισμών παρακολούθησης, αρκετές από τις οποίες έχουν ήδη αντιμετωπιστεί μέσω οργανωτικών και μηχανογραφικών παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν από την ΥΔΕΠ κατά τα τελευταία έτη. Συνεπώς, η σημερινή εικόνα της κοινωνικής παρέμβασης διαφοροποιείται ουσιωδώς από την περίοδο στην οποία αναφέρονται οι περιπτώσεις που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου.

Συνεπώς, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της κοινωνικής παρέμβασης αποκλειστικά μέσα από ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις δεν αποτυπώνει το εύρος των ενεργειών ενεργοποίησης που εφαρμόζονται καθημερινά για χιλιάδες δικαιούχους ΕΕΕ, ούτε τις ουσιαστικές βελτιώσεις που έχουν ήδη υλοποιηθεί από την ΥΔΕΠ μετά τις χρονικές περιόδους στις οποίες αναφέρονται τα ευρήματα της Έκθεσης

1.4.2: <u>Αδυναμίες στη λήψη της απαιτούμενης πληροφόρησης από τα ΑΠΙ</u>

Ως προς τη διαπίστωση περί ελλιπούς ή εσφαλμένης ταυτοποίησης προσώπων μεταξύ των συστημάτων της ΥΔΕΠ και των Αδειοδοτημένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΑΠΙ), διευκρινίζεται ότι το ζήτημα δεν συνίσταται σε εσφαλμένη απόδοση τραπεζικών λογαριασμών σε λανθασμένο δικαιούχο από πλευράς ΥΔΕΠ, αλλά σε περιορισμένη δυνατότητα αντιστοίχισης λογαριασμών στις περιπτώσεις όπου το ΑΠΙ τηρούσε τον πελάτη με διαφορετικό στοιχείο ταυτοποίησης από εκείνο που παρασχέθηκε από την Υπηρεσία, η οποία οφείλεται σε αντικειμενική αδυναμία από πλευράς των ΑΠΙ.

Οι διαδικασίες ανταλλαγής πληροφοριών με τα ΑΠΙ βασίζονται σε μοναδικά στοιχεία ταυτοποίησης των αιτητών και των μελών της οικογενειακής τους μονάδας, τα οποία χρησιμοποιούνται συστηματικά κατά την υποβολή και επεξεργασία των σχετικών αιτημάτων.
Διευκρινίζεται ότι σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων – όπως αυτές που αναφέρονται στην Έκθεση – δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός ή η αντιστοίχιση συγκεκριμένων δηλωθέντων λογαριασμών κατά τον χρόνο του ελέγχου. Οι περιπτώσεις αυτές δεν συνιστούν εσφαλμένη απόδοση λογαριασμών σε λανθασμένο δικαιούχο, αλλά αδυναμία διασταύρωσης λόγω απουσίας κοινού στοιχείου ταυτοποίησης μεταξύ των δύο συστημάτων.

Το ζήτημα που αναφέρεται στην Έκθεση δεν αφορά πρόβλημα ταυτοποίησης από πλευράς ΥΔΕΠ αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, τεχνικούς ή διαδικαστικούς περιορισμούς που

σχετίζονται με τα διαθέσιμα στοιχεία αναζήτησης ή με τις διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ διαφορετικών οργανισμών.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΥΔΕΠ έχει ήδη προχωρήσει σε σειρά ενεργειών για περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση των διαδικασιών διασύνδεσης με τα ΑΠΙ, με στόχο τη μεγιστοποίηση της πληρότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται κατά την εξέταση και επανεξέταση των αιτήσεων.

Η ΥΔΕΠ αναγνωρίζει ότι η αδυναμία αντιστοίχισης συγκεκριμένων λογαριασμών, στις περιπτώσεις όπου αυτή προέκυψε, συνιστά ζήτημα που χρήζει εξατομικευμένης αντιμετώπισης για κάθε περίπτωση καθώς θα βελτιώνεται η στελέχωση της Υπηρεσίας, ιδίως ως προς τη διασφάλιση ότι οι περιπτώσεις στις οποίες δηλωθέντες λογαριασμοί δεν εντοπίζονται προωθούνται για περαιτέρω διερεύνηση σε αρμόδιους λειτουργούς. Σημειώνεται παράλληλα ότι δεν έχει καταδειχθεί οποιαδήποτε περίπτωση λήψης λανθασμένης διοικητικής απόφασης οφειλόμενης σε εσφαλμένη απόδοση στοιχείων από τα ΑΠΙ, ενώ η Υπηρεσία προχωρεί στην ενίσχυση των σχετικών μηχανισμών διασταύρωσης.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι από το 2025 εφαρμόζεται νέα διαδικασία ανταλλαγής στοιχείων με τα ΑΠΙ μέσω χρήσης του IBAN ως πρόσθετου στοιχείου ταυτοποίησης και διασταύρωσης, γεγονός που ενισχύει ακόμη περισσότερο την ακρίβεια και αξιοπιστία των πληροφοριών που λαμβάνονται από το τραπεζικό σύστημα.

1.4.3: Παραπομπή για αξιολόγηση αναπηρίας από το ΤΚΕΑΑ

Η ΥΔΕΠ θεωρεί ότι η εικόνα που παρουσιάζεται στην Έκθεση δεν αποτυπώνει πλήρως την έκταση των ενεργειών που έχουν υλοποιηθεί διαχρονικά για την αξιολόγηση των πρώην ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος μέσω του συστήματος αξιολόγησης αναπηρίας του ΤΚΕΑΑ.

Συγκεκριμένα, από την έναρξη εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος εφαρμόστηκε προγραμματισμένη και σταδιακή διαδικασία παραπομπής όλων των πρώην ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος που λάμβαναν ΕΕΕ ως άτομα με αναπηρία, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες διεκπεραίωσης του ΤΚΕΑΑ και τους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι λαμβάνουν το ΕΕΕ περί τα 11.500 άτομα με αναπηρία, επομένως οι αξιολογήσεις δεν θα μπορούσαν να γίνουν αυτοστιγμεί για όλους και είχε τεθεί συγκεκριμένη προτεραιοποίηση αναλόγως ηλικίας και είδους αναπηρίας.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά τα τελευταία πέντε έτη έχουν ήδη παραπεμφθεί στο ΤΚΕΑΑ για αξιολόγηση αναπηρίας 4.796 λήπτες πρώην Δημοσίου Βοηθήματος, ενώ για το έτος 2026 έχει προγραμματιστεί η παραπομπή των τελευταίων 768 εκκρεμουσών περιπτώσεων. Ως εκ τούτου, η διαδικασία παραπομπής δεν παρέμεινε ανενεργή αλλά υλοποιήθηκε βάσει συγκεκριμένου επιχειρησιακού προγραμματισμού και χρονοδιαγράμματος.

Σημειώνεται επίσης ότι οι μόνες περιπτώσεις που δεν έχουν παραπεμφθεί αφορούν πρόσωπα τα οποία ήδη λαμβάνουν επιδόματα από το ΤΚΕΑΑ για σοβαρές ή ολικές αναπηρίες και ανήκουν σε κατηγορίες οι οποίες, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και διοικητικό πλαίσιο, αναγνωρίζονται εξ ορισμού ως άτομα με αναπηρία για σκοπούς του ΕΕΕ. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τυφλοί, οι παραπληγικοί και οι τετραπληγικοί, για τους οποίους δεν προκύπτει οποιαδήποτε ανάγκη νέας ή πρόσθετης αξιολόγησης αναπηρίας.

Περαιτέρω, από το 2024 έχει καθιερωθεί μόνιμη διαδικασία επαλήθευσης μέσω συστηματικής αντιπαραβολής των στοιχείων της ΥΔΕΠ με τα στοιχεία του ΤΚΕΑΑ, με σκοπό τον εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν αποταθεί για αξιολόγηση ή επαναξιολόγηση όπου απαιτείται. Η διαδικασία αυτή διενεργείται δύο φορές ετησίως και οδηγεί σε λήψη διορθωτικών μέτρων, περιλαμβανομένου του τερματισμού αιτήσεων ή παροχών όπου διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις.

11

Η ΥΔΕΠ καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για τη συνέχιση και περαιτέρω ενίσχυση της διαδικασίας αυτής, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες που δημιουργούνται από την αποχώρηση και μη αντικατάσταση προσωπικού τόσο στην ΥΔΕΠ όσο και στις συνεργαζόμενες Υπηρεσίες.

Σε σχέση με την περίοδο ισχύος των Ολοκληρωμένων Πορισμάτων Αξιολόγησης Αναπηρίας (ΟΠΑΑ), καθώς και το θέμα των επαναξιολογήσεων παιδιών με αναπηρία που λαμβάνουν αναπηρικές παροχές, η ΥΔΕΠ αποδέχεται την ανάγκη επανεξέτασης των υφιστάμενων διαδικασιών και προτίθεται να συζητήσει το θέμα με το ΤΚΕΑΑ, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση των διαδικασιών παρακολούθησης και επαναξιολόγησης.

Ωστόσο, οποιαδήποτε αλλαγή στο υφιστάμενο πλαίσιο θα πρέπει να αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες εφαρμογής, τα επίπεδα στελέχωσης των δύο Υπηρεσιών, τον όγκο των περιπτώσεων που εξυπηρετούνται και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος αξιολόγησης αναπηρίας στο σύνολό του.

Κατά συνέπεια, η ΥΔΕΠ θεωρεί ότι οι μηχανισμοί παραπομπής, παρακολούθησης και επαλήθευσης που εφαρμόζονται σήμερα αντιμετωπίζουν σε μεγάλο βαθμό τις ανησυχίες που διατυπώνονται στην Έκθεση και ότι οι σχετικές διαδικασίες βρίσκονται ήδη σε συνεχή πορεία βελτίωσης και ενίσχυσης.

1.4.4 Νόμιμη και συνεχής διαμονή

Η ΥΔΕΠ συμφωνεί ότι η νόμιμη και συνεχής διαμονή στη Δημοκρατία αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη λήψη Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και εφαρμόζει συστηματικά ελέγχους για τη διαπίστωση της τήρησης του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Ωστόσο, θεωρούμε ότι τα συμπεράσματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας θα πρέπει να αξιολογηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες πρόσβασης της ΥΔΕΠ σε πληροφορίες που αφορούν τις μετακινήσεις και τη διαμονή προσώπων εντός και εκτός της Δημοκρατίας κατά τις χρονικές περιόδους που εξετάζονται στην Έκθεση.

Συγκεκριμένα, η ΥΔΕΠ δεν διαθέτει εξουσίες συνοριακού ελέγχου ούτε πρόσβαση σε συστήματα αφίξεων και αναχωρήσεων ή σε άλλα μητρώα που θα επέτρεπαν τη συνεχή και αυτοματοποιημένη παρακολούθηση της φυσικής παρουσίας όλων των δικαιούχων και των μελών των οικογενειακών τους μονάδων. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία βασίζεται στις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες μέσω των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών, στις δηλώσεις των αιτητών, σε στοχευμένους ή δειγματοληπτικούς ελέγχους, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλα στοιχεία περιέρχονται στην κατοχή της κατά την εξέταση ή επανεξέταση των αιτήσεων.

Περαιτέρω, η διαπίστωση πιθανής απουσίας από τη Δημοκρατία δεν συνεπάγεται αυτομάτως απώλεια του δικαιώματος λήψης ΕΕΕ. Κάθε περίπτωση αξιολογείται εξατομικευμένα, στη βάση όλων των διαθέσιμων στοιχείων, των ιδιαίτερων περιστάσεων του δικαιούχου και των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας.

Σημειώνεται επίσης ότι η ΥΔΕΠ, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που διαθέτει, προβαίνει σε διερεύνηση περιπτώσεων όπου προκύπτουν ενδείξεις ότι ενδέχεται να επηρεάζεται το δικαίωμα λήψης του επιδόματος, ενώ σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις λαμβάνονται τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα, περιλαμβανομένου του τερματισμού της παροχής και της ανάκτησης ποσών όπου αυτό προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Η ΥΔΕΠ υποστηρίζει κάθε προσπάθεια ενίσχυσης της συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών με τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, ώστε να βελτιωθεί περαιτέρω η δυνατότητα ελέγχου του κριτηρίου της νόμιμης και συνεχούς διαμονής. Ωστόσο, η αποτελεσματική εφαρμογή ενός πλήρως αυτοματοποιημένου μηχανισμού προϋποθέτει τη θεσμοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών ανταλλαγής δεδομένων και την εξασφάλιση των απαραίτητων τεχνικών διασυνδέσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Κατά συνέπεια, θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη διαπίστωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αναδεικνύει κυρίως την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της διαλειτουργικότητας μεταξύ κρατικών υπηρεσιών και όχι αδυναμία της ΥΔΕΠ να εφαρμόσει τις διατάξεις της νομοθεσίας με βάση τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο λήψης των σχετικών αποφάσεων.

Σημειώνεται ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία στηρίζεται σε πληροφορίες και ενδείξεις που κατέστησαν διαθέσιμες μεταγενέστερα του χρόνου λήψης των σχετικών διοικητικών αποφάσεων. Η ορθότητα των αποφάσεων της ΥΔΕΠ θα πρέπει να αξιολογείται με βάση τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα κατά τον ουσιώδη χρόνο και όχι με βάση πληροφορίες που προέκυψαν εκ των υστέρων

1.4.5 Τόκοι Στεγαστικού Δανείου

Η ΥΔΕΠ εφαρμόζει τις διατάξεις της νομοθεσίας αναφορικά με την καταβολή επιδόματος τόκων στεγαστικού δανείου στη βάση των πληροφοριών που λαμβάνει από τα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΑΠΙ), τα οποία αποτελούν την αρμόδια πηγή πληροφόρησης για την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών δανείων.

Συγκεκριμένα, επίδομα τόκων στεγαστικού δανείου καταβάλλεται μόνο στις περιπτώσεις όπου το οικείο ΑΠΙ βεβαιώνει εγγράφως ότι το δάνειο δεν αποτελεί μη εξυπηρετούμενο δάνειο (Non-Performing Loan). Παράλληλα, το ΑΠΙ αποστέλλει στην ΥΔΕΠ τη σχετική βεβαίωση με το ύψος του προβλεπόμενου μηνιαίου τόκου που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο δάνειο μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους, βάσει της οποίας υπολογίζεται και καταβάλλεται το σχετικό επίδομα.

Ως εκ τούτου, η ΥΔΕΠ δεν προβαίνει σε αυτόνομη αξιολόγηση της κατάστασης των δανείων ούτε διαθέτει ανεξάρτητη πηγή πληροφόρησης πέραν των στοιχείων που παρέχονται από τα ίδια τα ΑΠΙ, τα οποία έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα να γνωρίζουν και να πιστοποιούν κατά πόσο ένα δάνειο είναι εξυπηρετούμενο ή μη.

Σε περιπτώσεις όπου μεταγενέστερα διαπιστωθεί διαφοροποίηση των στοιχείων που είχαν αποσταλεί από το ΑΠΙ ή προκύψουν νέα δεδομένα που επηρεάζουν το δικαίωμα λήψης του επιδόματος τόκων, η ΥΔΕΠ προβαίνει στις προβλεπόμενες ενέργειες επανεξέτασης της υπόθεσης και, όπου απαιτείται, στις σχετικές διαδικασίες ανάκτησης ποσών σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας.

Κατά συνέπεια, η ορθότητα της καταβολής του επιδόματος τόκων στεγαστικού δανείου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πληρότητα, ακρίβεια και έγκαιρη αποστολή των σχετικών στοιχείων από τα ΑΠΙ, επί των οποίων η ΥΔΕΠ βασίζεται για τη λήψη των σχετικών διοικητικών αποφάσεων.

1.4.6 Καταβολή επιδόματος χορηγίας σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα

Το ποσό που καταβάλλεται ως Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα δεν είναι το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου αλλά το ΕΕΕ. Το ζήτημα που αναδεικνύει η ελεγκτική υπηρεσία αφορά το να υπάρχει διαφάνεια στον τρόπο υπολογισμού του ποσού που καταβάλλεται, όμως λανθασμένα γίνεται αναφορά στο ότι πρόκειται περί επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου που καταβάλλεται μέσω του ΕΕΕ.

Νομικά, αλλά και στην πρακτική πραγματικότητα, πρόκειται για «κανονικό» ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, το ύψος του οποίου καθορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 35 ως το ποσό που θα λάμβανε ο δικαιούχος αν ήταν δικαιούχος του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου.

Συνεπώς, το πρόσωπο παραμένει δικαιούχος του ΕΕΕ – με όλα τα συναφή δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητα αυτή – και όχι δικαιούχος του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου. Καθόσον αφορά στο άλλο σκέλος της παρατήρησης της ελεγκτικής υπηρεσίας, θα μελετηθεί

13

πρακτικός τρόπος ώστε να μπορεί να παρουσιάζεται με τη δέουσα λεπτομέρεια ο τρόπος υπολογισμού του ύψους του επιδόματος στο μηχανογραφικό σύστημα.

1.4.7 Αρχειοθέτηση εγγράφων

Από έλεγχο που έχει διενεργηθεί τόσο στο ΠΣ ΕΕΕ όσο και στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης (MFiles) έχει εντοπιστεί η ένσταση της αίτησης 24 Σημειώνεται ότι όλα τα έγγραφα στους ηλεκτρονικούς φακέλους των αιτήσεων αρχειοθετούνται με χρονολογική σειρά.

1.4.8 ΠΣ ΕΕΕ – Οθόνη "Περαιτέρω Εξέταση"

Η οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» του Πληροφοριακού Συστήματος ΕΕΕ λειτουργεί ως βοηθητικό εργαλείο καταγραφής ενεργειών και παρακολούθησης εκκρεμοτήτων κατά τη διαχείριση των αιτήσεων και δεν αποτελεί το επίσημο ή μοναδικό αρχείο τεκμηρίωσης των αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο εξέτασης μιας αίτησης.

Οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στην εν λόγω οθόνη έχουν κυρίως ενημερωτικό και λειτουργικό χαρακτήρα και χρησιμοποιούνται για σκοπούς εσωτερικής παρακολούθησης από τους λειτουργούς. Η πλήρης τεκμηρίωση κάθε υπόθεσης, περιλαμβανομένης της αλληλογραφίας, των γνωματεύσεων, των αξιολογήσεων και λοιπών σχετικών εγγράφων, τηρείται στον ηλεκτρονικό ή φυσικό (για εμπιστευτικά έγγραφα) φάκελο της αίτησης και στα σχετικά υποσυστήματα του ΠΣ ΕΕΕ.

Σε σχέση με την αναφερόμενη περίπτωση, η καταχώριση στην οθόνη «Περαιτέρω εξέταση» αποτύπωνε το στάδιο στο οποίο βρισκόταν η υπόθεση κατά τον χρόνο της σχετικής ενέργειας και δεν υποκαθιστά τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στον ηλεκτρονικό φάκελο. Ως εκ τούτου, τυχόν μη επικαιροποίηση συγκεκριμένης σημείωσης δεν επηρεάζει την ουσία της εξέτασης της αίτησης ούτε την ορθότητα της ληφθείσας απόφασης.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το νέο έργο εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των πληροφοριακών συστημάτων της ΥΔΕΠ, καθώς και το έργο ενοποίησης βάσεων δεδομένων, περιλαμβάνουν πρόνοιες για βελτιωμένη καταγραφή ενεργειών, ενισχυμένη ιχνηλασιμότητα (audit trail), καλύτερη παρακολούθηση εκκρεμοτήτων και συσχέτιση ενεργειών με τα σχετικά έγγραφα και αποφάσεις, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των διαδικασιών.

1.4.9 Γραπτές διαδικασίες/ οδηγίες

Η ΥΔΕΠ έχει απλοποιήσει σε μεγάλο βαθμό τις διαδικασίες που ακολουθούνται για αξιολόγηση των αιτήσεων και έχουν εκδοθεί συγκεκριμένες εγκύκλιοι που ρυθμίζουν τον χειρισμό των εν λόγω περιπτώσεων με σαφείς οδηγίες και παραδείγματα προς το προσωπικό. Ως έχει αναφερθεί και πιο πάνω, οι διαδικασίες αναθεωρούνται και απλοποιούνται συνεχώς και με την συμβολή των δύο ΕΟΧ Νομικών στην ΥΔΕΠ, παρέχεται σημαντική καθοδήγηση στις Ομάδες και αναθεωρούνται σε συνεχή βάση οι Εγκύκλιοι της Υπηρεσίας, ενώ έχουν εκδοθεί και νέες.

1.4.10 Αδυναμία διαχείρισης καταγγελιών για παράνομη λήψη επιδομάτων

Όλες οι καταγγελίες που παραλαμβάνονται στην ΥΔΕΠ διερευνώνται επαρκώς και σε περίπτωση που αυτές τεκμηριωθούν γίνονται οι δέουσες ενέργειες επί των αιτήσεων. Εάν οι καταγγελίες αφορούν αδήλωτη απασχόληση, οι περιπτώσεις αποστέλλονται για διερεύνηση στην Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ όσες αφορούν την οικογενειακή κατάσταση των αιτητών (πχ συμβίωση, φροντίδα ανήλικων τέκνων, κλπ) αποστέλλονται για διερεύνηση στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Τον Ιούλιο 2023 συστάθηκε η Ομάδα Ελέγχου με σκοπό τη διερεύνηση των καταγγελιών και την διενέργεια ελέγχου των δικαιούχων του ΕΕΕ. Στο πλαίσιο λειτουργίας της Ομάδας δημιουργήθηκε ειδικό Μητρώο από τον Ιανουάριο 2024, για την παρακολούθηση και έλεγχο των

καταγγελιών. Πέραν των στοχευμένων ελέγχων διεξάγονται πλέον και μαζικοί έλεγχοι με στόχο τη συνεχή συμμόρφωση των δικαιούχων με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της Νομοθεσίας, ενεργοποίησή τους στη αγορά εργασίας μέσω διαφόρων δράσεων σε συνεργασία με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, καθώς και την ομαλή ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο, αξιοποιώντας τα προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης.

Δέον να σημειωθεί ότι έκτοτε, τα 3 από τα 4 μέλη της ομάδας ελέγχου έχουν παραιτηθεί από την Δημόσια Υπηρεσία χωρίς να έχουν αντικατασταθεί και αναμένεται η ολοκλήρωση της στελέχωσης της Υπηρεσίας για να καταστεί πλήρως λειτουργική η εν λόγω ομάδα.

1.4.11 Ανάγκη ενίσχυσης του εσωτερικού ελέγχου

Έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικων στις 15/10/2025 η ολοκληρωμένη εισήγηση του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας για τον εξορθολογισμό της οργανωτικής δομής και της στελέχωσης της ΥΔΕΠ. Κατά την εν λόγω περίοδο, υπήρχαν 38 μόνο εγκεκριμένες θέσεις στον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας για το 2025. Για την ορθολογιστική στελέχωση της ΥΔΕΠ υποβλήθηκε αίτημα για 99 νέες μόνιμες θέσεις, εφόσον για την νέα δομή της Υπηρεσίας χρειάζονται συνολικά 137 άτομα που θα στελεχώσουν τους 5 Τομείς.

Στο πλαίσιο αυτό, με την ολοκλήρωση της οργανωτικής δομής και στελέχωσης, θα γίνεται σχεδιασμός και για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία θα παρέχει πληροφόρηση και ανατροφοδότηση αναφορικά με την αποδοτική λειτουργία της Υπηρεσίας και την επίτευξη των στόχων της. Επιπρόσθετα, θα παρέχει υποστηρικτικές λειτουργίες, όπως είναι η παρακολούθηση και η επαλήθευση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου, η διαχείριση των κινδύνων και η συμμόρφωση προς αυτές. Επίσης, θα παρακολουθεί την εφαρμογή των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Ειδικότερα, η ΜΕΕ θα έχει την ευθύνη, μεταξύ άλλων, για τις ακόλουθες δραστηριότητες: χρηματοοικονομικός έλεγχος (financial control), διαχείριση κινδύνων (risk management), κανονιστική συμμόρφωση (compliance), ασφάλεια (security), ποιότητα (quality) και διεξαγωγή επιθεωρήσεων (inspections).

15